ASPO Oyj
ASPO-KONSERNI
Y-tunnus 1547798-7

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 31.12.2018

Sisällysluettelo

Toimintakertomus 2
Toimintakertomus 2018 2
Osakkeet ja osakkeenomistajat 19
Konsernin tunnusluvut 22
Tunnuslukujen laskentaperusteet 23
Hallituksen voitonjakoesitys 24

Tilinpäätös

Konsernitilinpäätös, IFRS 26
Konsernin laaja tuloslaskelma 26
Konsernitase 27
Konsernin rahavirtalaskelma 28
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista 29
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 29

Emoyhtiön tilinpäätös, FAS 77
Emoyhtiön tuloslaskelma 77
Emoyhtiön tase 78
Emoyhtiön rahavirtalaskelma 79
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot 80

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset 87

TOIMINTAKERTOMUS 2018

Aspo on monialayhtiö, joka luo arvoa kehittämällä ja kansainvälistämällä liiketoimintoja Pohjois-Euroopassa ja kasvumarkkinoilla. Aspon arvo syntyy sen kokonaan omistamista, vaativiin B-to-B-asiakkaisin keskittyneistä itsenäisistä liiketoiminnoista. Markkinoidensa johtavaa asemaa tavoittelevat ESL Shipping, Leipurin ja Telko ovat vahvoja kaupan ja logistiikan yritysbrändejä. Aspo kehittää konsernirakennettaan ja liiketoimintojaan pitkäjänteisesti, vastuullisesti ja kestävällä tavalla.

Aspon toimintasegmentit vuonna 2018 olivat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen ja vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Markkinoiden yleinen epävarmuus kasvoi kaikilla markkina-alueilla vuoden 2018 loppua kohden. Teollisuustuotanto kuitenkin kasvoi Aspon liiketoimintojen päämarkkina-alueilla vuoden aikana. Raaka-ainehinnat säilyivät ennallaan tai vahvistuivat, joskin öljyn hinta laski vuoden loppua kohti. Venäjällä kansantalous ja teollisuustuotanto kasvoivat ja inflaatio hidastui, mutta ruplan arvo heikkeni erityisesti vuoden toisella puoliskolla. Kansainvälisen talouden kasvun odotetaan hidastuvan. Yleiset poliittiset riskit ovat koholla ja toimintaympäristössä tai vapaan kaupan edellytyksissä voi tapahtua nopeita muutoksia.

LIIKEVAIHTO

Aspo-konsernin liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta ja oli 540,9 miljoonaa euroa (502,4). Liikevaihtoa kasvatti erityisesti ESL Shipping, josta kasvoi vuoden aikana AtoB@C-yritysoston ja uusien laivojen käyttöönoton myötä Itämeren johtava kuivarahtivarustamo. Yritysoston vaikutus liikevaihdon kasvuun oli 27,0 miljoonaa euroa.

Liikevaihto kasvoi kaikilla markkina-alueilla. Voimakkainta kasvu oli Suomessa, 9 %, ja Skandinaviassa, 23 %, joissa kasvua vauhditti AtoB@C-yrityshankinnan tuoma kuljetusten kasvu. Suomen lisäksi Venäjä, muut IVY-maat ja Ukraina on Aspolle merkittävä markkina-alue, jonka liikevaihto kasvoi 4 % ja oli 171,9 miljoonaa euroa (164,9) vuonna 2018. Valuuttakurssien heikentyminen itämarkkinoilla vuoden toisella puoliskolla hidasti Telkon ja Leipurin liikevaihdon kehitystä.

Liikevaihto segmenteittäin

	2018 M€	2017 M€	Muutos M€	Muutos %
ESL Shipping	120,1	79,3	40,8	51,5
Leipurin	121,0	122,3	-1,3	-1,1
Telko	266,2	262,2	4,0	1,5
Kauko	33,6	38,6	-5,0	-13,0
Muu toiminta	0,0	0,0	0,0	
Liikevaihto yhteensä	**540,9**	**502,4**	**38,5**	**7,7**

Liikevaihto markkina-alueittain

	2018 M€	2017 M€	Muutos M€	Muutos %
Suomi	175,7	160,8	14,9	9,3
Skandinavia	62,0	50,6	11,4	22,5
Baltia	60,6	58,8	1,8	3,1
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	171,9	164,9	7,0	4,2
Muut maat	70,7	67,3	3,4	5,1
Liikevaihto yhteensä	**540,9**	**502,4**	**38,5**	**7,7**

TULOS

Aspo-konsernin liikevoitto oli 20,6 miljoonaa euroa (23,1) vuonna 2018. Liikevoittoon sisältyi yhteensä -5,7 miljoonaa euroa (-1,0) vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, joista merkittävin, 4,8 miljoonaa euroa, liittyi Kaukon liikearvon alaskirjaukseen. Liikearvoon tehdyllä alaskirjauksella oikaistu liikevoitto oli Aspon historian paras 25,4 miljoonaa euroa.

Vuoden aikana voimakkaasti kasvaneen ESL Shippingin liikevoitto parani ja oli 15,1 miljoonaa euroa (13,5). Leipurin liikevoitto kasvoi ja oli 3,3 miljoonaa euroa (3,1). Myös Telkon liikevoitto parani ja oli 12,1 miljoonaa euroa (10,8). Kaukon kannattavuus parani, mutta yhtiön tuloskehitys sekä kasvu- ja kansainvälistymisnäkymät eivät olleet tavoitteiden mukaisia, ja joulukuussa Kaukon toiminta päätettiin järjestellä uudelleen. Kaukon liikearvoon tehtiin 4,8 miljoonan euron alaskirjaus, joka laski Kaukon liiketuloksen -4,7 miljoonaan euroon (-0,2). Muun toiminnan liiketulos heikkeni pääasiassa toimitiloihin liittyvien kulujen sekä asiantuntijapalveluiden käytön vuoksi ja oli -5,2 miljoonaa euroa (-4,1).

Tilikauden osakekohtainen tulos laski 0,42 euroon (0,56). Kaukon liikearvoon tehdyn alaskirjauksen vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli noin -0,16 euroa. Oma pääoma/osake oli 3,75 euroa (3,67)

Lisätietoja konsernin tunnusluvuista ja niiden laskentaperiaatteista esitetään tunnuslukutaulukossa sivulla 21.

Liikevoitto segmenteittäin, M€

	2018 M€	2017 M€	Muutos M€	Muutos %
ESL Shipping	15,1	13,5	1,6	11,9
Leipurin	3,3	3,1	0,2	6,5
Telko	12,1	10,8	1,3	12,0
Kauko	-4,7	-0,2	-4,5	-2 250,0
Muu toiminta	-5,2	-4,1	-1,1	-26,8
Liikevoitto yhteensä	**20,6**	**23,1**	**-2,5**	**-10,8**

Vuosi 2018: Kauko sisältää 4,8 Me:n alaskirjauksen liikearvoon ja ESL Shipping 0,9 Me yrityshankintaan liittyviä kuluja.

Vuosi 2017: Leipurin sisältää 0,4 Me:n myyntivoiton lihateollisuuden raaka-aineliiketoiminnan myynnistä sekä kuluna Leipurin vuonna 2014 toimittamaan projektitoimitukseen liittyvän korvauksen käsittelykuluineen 0,5 Me. Telko sisältää 0,6 Me Pietarin terminaalin alasajoon ja henkilöstöjärjestelyihin liittyviä kuluja ja Kauko 0,3 Me aiemmin myytyyn liiketoimintaan liittyvää saatavan alaskirjausta.

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Aspo tavoittelee keskimäärin yli 20 prosentin oman pääoman tuottoa, enintään 100 prosentin nettovelkaantumisastetta sekä nykyrakenteella 7 prosentin liikevoittoa vuoteen 2020 mennessä.

Tilikauden liikevoittoprosentti oli 3,8 % (4,6), oman pääoman tuotto oli 12,4 % (17,1) ja nettovelkaantumisaste 154,4 % (103,9). Liikearvoon tehdyllä alaskirjauksella oikaistu liikevoittoprosentti oli 4,7 %. Liikearvon alaskirjaus vaikuttaa heikentävästi myös muihin taloudellisia tavoitteita kuvaaviin tunnuslukuihin, jotka jäivät tavoitetasosta.

Aspon hyvä ja hajautettu liiketoiminnan rahavirta mahdollistaa tilapäisesti tavoitetasoa korkeamman velkaantumisasteen. Vuoden 2018 aikana Aspo teki merkittäviä investointeja uusiin aluksiin ja huomattavan yrityskaupan. Näiden investointien vaikutus liiketoimintaan alkaa näkyä jo vuoden 2019 ensimmäisellä puoliskolla.

ASPON LIIKETOIMINNAT

ESL Shipping

ESL Shipping on Itämeren johtava kuivia irtolasteja kuljettava varustamo. Tilikauden lopussa varustamon tonnisto koostui yhteensä 49 aluksesta kantavuudeltaan 464 000 tonnia kuollutta painoa. Aluksista 22 on kokonaan omistettuja, kaksi alusta on vähemmistöomistettuja, yksi alus on vuokrattu ja loput 24 alusta ovat aikarahdattuja. ESL Shippingin kilpailuetu perustuu kykyyn varmistaa teollisuuden ja energiantuotannon tuote- ja raaka-ainekuljetukset ympärivuotisesti vaikeissakin sääolosuhteissa. Varustamo tarjoaa erityispalveluina suurten valtamerialusten lastauksia ja kevennyksiä merellä.

Vuonna 2018 yleiset kuivien irtolastien markkinarahtihinnat nousivat hieman vertailukaudesta. Pidemmän aikavälin tarkastelussa rahtihinnat ovat verraten matalalla tasolla. Kansainvälistä vapaakauppaa mahdollisesti rajoittavat tullit tai sanktiot ovat lisänneet epävarmuutta kansainvälisen kasvun jatkumisen osalta. ESL Shippingin alukset operoivat vuoden aikana pääosin Itämeren ja Pohjois-Euroopan sopimusliikenteessä suorittaen myös merilastausta ja -purkausta. Kuljetukset Itämerellä ja Pohjanmerellä perustuvat pitkäkestoisiin asiakassopimuksiin ja vakiintuneisiin asiakassuhteisiin. Operointia Kanadan arktiselta alueelta Eurooppaan jatkettiin edellisvuosien tapaan. Alkuvuoden sääolosuhteet olivat operoinnille vaikeat, alusten nopeudet laskivat ja polttoainetta kului normaalia enemmän. Keväästä alkaen vallitsevat sääolosuhteet olivat operoinnin kannalta pääosin hyvät, mutta loppusyksyllä useat myrskyt aiheuttivat alusoperointiin odotuspäiviä, ja lisäkustannuksia myös korkeamman polttoaineen kulutuksen johdosta.

ESL Shippingin liikevaihto kasvoi merkittävästi, 51 %, ja oli 120,1 miljoonaa euroa (79,3). Liikevaihtoa kasvattivat edellisvuotta huomattavasti korkeammat kuljetusmäärät erityisesti vuoden loppupuolella; elokuussa valmistuneiden maailman ympäristöystävällisimpien irtolastialusten ms Viikin ja ms Haagan käyttöönotto sekä aluskapasiteettia kasvattanut ja monipuolistanut AtoB@C-varustamon hankinta. Myös polttoaineen hinnannousu vaikutti liikevaihdon kasvuun sopimuksiin sisältyvien polttoaineklausuulien kautta. Elokuun lopussa toteutuneen AtoB@C-yrityskaupan vaikutus liikevaihdon kasvuun oli 27,0 miljoonaa euroa.

ESL Shippingin liikevoitto kasvoi 12 % ja oli 15,1 miljoonaa euroa (13,5). Liikevoittoon sisältyy 0,9 miljoonaa euroa yrityskauppaan liittyviä järjestelykuluja. Liikevoittoprosentti vuonna 2018 oli 12,6 % (17,0).

Ruotsalaisen AtoB@C-varustamon yritysosto, joka saatiin päätökseen 31.8.2018, vahvisti ESL Shippingin asemaa pienempien alusten kokoluokassa ja monipuolisti liiketoimintaa merkittävästi tarjonnan ja asiakaskunnan laajentuessa raaka-ainekuljetuksista teollisuuden tuotekuljetuksiin. AtoB@C harjoittaa varustamoliiketoimintaa aluksilla, jotka ovat kantavuudeltaan 4 000–5 000 tonnia. Vuonna 2017 AtoB@C:n liikevaihto oli 79,3 miljoonaa euroa ja liikevoitto 3,2 miljoonaa euroa. Marraskuussa 2018 AtoB@C osti vuonna 2000 rakennetun 4100 dwt:n 1A-jääluokan kuivarahtialuksen. Varustamo oli jo aiemmin aikarahdannut alusta pitkäaikaisesti ja omistaa myös

ostetun aluksen sisaraluksen. AtoB@C omisti tilikauden lopussa seitsemän irtolastialusta kokonaan ja kahdesta aluksesta 49 % osuuden. Loput sen 19 aluksesta ovat aikarahdattuja.

Syksyllä 2018 otettiin käyttöön maailman ensimmäiset nesteytettyä maakaasua polttoaineenaan käyttävät jäävahvistetut irtolastialukset ms Viikki ja ms Haaga. Uudet 160-metriset 25 600 dwt:n laivat tuottavat yli 50 prosenttia vähemmän hiilidioksidipäästöjä kuin edeltävän sukupolven alukset. Uudisrakennushanke on osa EU:n osittain rahoittamaa Bothnia Bulk -projektia, jonka tavoitteena on päivittää olemassa oleva Luulajan, Oxelösundin ja Raahen välinen merireitti aiempaa ympäristöystävällisemmäksi. Neitsytmatkallaan alukset toivat raaka-ainelastit Japanista Itämerelle Koillisväylän kautta, mikä vähensi päästöjä yli 40 prosenttia Panaman kanavan kautta kulkevaan reittiin verrattuna. Molempien alusten tehokasta operointia ovat kuitenkin hyvin merkittävästi häirinneet huipputehokkaiksi tarkoitettujen nosturien perinteiseen mekaniikkaan kohdistuneet laajat ja vakavat takuunalaiset ongelmat, joista on aiheutunut varustamolle merkittäviä tuottojen menetyksiä ja ylimääräisiä kustannuksia. Ongelmat koskevat molempien alusten kaikkia nostureita ja varaosien toimitusajoista johtuen korjaukset arvioidaan saatavan päätökseen vasta vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen lopussa. Aluksia ei tänä aikana voida käyttää täysimääräisen tehokkaasti aiotussa liikenteessä.

Uudet alukset ja AtoB@C-hankinta monipuolistivat kuljetettavia lasteja ja kasvattivat niiden määrää. Vuonna 2018 ESL Shipping kuljetti lasteja 13,4 miljoonaa tonnia (11,4). Terästeollisuuden kuljetusmäärät nousivat vertailukaudesta. Energiateollisuudessa kivihiilen kuljetusmäärät laskivat ennakoidusti hieman vertailukauteen nähden. Biopolttoaineiden kuljetusmäärät kasvoivat odotetusti. Muiden asiakassektoreiden kuljetusmäärät kasvoivat merkittävästi etenkin yrityskaupan tuomien uusien tuoteryhmien ja asiakkaiden seurauksena.

Tilikauden aikana telakoitiin suunnitelman mukaisesti yksi isomman kokoluokan ja kaksi pienemmän kokoluokan omaa alusta sekä molemmat osaomistetut alukset, mikä vähensi käytössä oleva aluskapasiteettia. Hyvän ja tehokkaan aluskapasiteetin käytön varmistamiseksi operoinnin ja myynnin resursseja vahvistettiin syksyn aikana varustamon tärkeimmissä toimipaikoissa. Vuoden lopussa uusittiin tavoitteiden mukaisesti kaikki tärkeät päättymässä olleet asiakassopimukset. Lisäksi solmittiin hyvin tyydyttävällä rahtitasolla uusia sopimuksia ja vanhojen sopimusten laajennuksia.

ESL Shippingin näkymät 2019

Varustamon aluskapasiteetti on kasvanut merkittävästi AtoB@C-yrityskaupan seurauksena ja uudisrakennusten valmistuttua. Uusien alusten nosturien vakavista takuunalaisista korjauksista johtuen alusten taloudellinen tulos voi saavuttaa tavoitetason toisesta neljänneksestä lähtien. Kapasiteetin kasvu mahdollistaa operatiivisen tehokkuuden ja kannattavuuden parantamisen etenkin vuoden toisella puoliskolla, jolloin aluskapasiteetista on tyypillisesti pulaa.

Talouskasvun odotetaan hidastuvan varustamon päämarkkina-alueella. Suomessa liiketoiminnan sujuvuutta voivat kevään aikana haitata asiakasyritysten ja kuljetusketjujen toimintaan mahdollisesti vaikuttavat kuljetusalan työehtosopimusneuvotteluista johtuvat häiriöt. Kansainväliseen vapaakauppaan kohdistuvat toimenpiteet, poliittisten riskien kasvu ja Kiinan talouskasvun hidastuminen vaikuttavat globaaleihin tavaravirtoihin. Aluskapasiteetti yhtiön operoimissa laivaluokissa kasvaa hyvin maltillisesti, ja laadullisesti hyvistä vuokra-aluksista saattaa ilmetä niukkuutta etenkin pienemmässä laivaluokassa. Rahtimarkkinan kehitys vuonna 2019 heijastuu suorimmin varustamon suurimpien Supramax-alusten tuloskehitykseen.

Pääosa yhtiön kuljetuskapasiteetin käytöstä on varmistettu Itämerellä ja Pohjois-Euroopassa pitkäaikaisin sopimuksin. Sopimuskumppanien yleiset kuljetusmääräennusteet ovat toistaiseksi hyvin tyydyttävät kaikissa tärkeimmissä asiakassegmenteissä, vaikkakin markkinoilla esiintyy taloudellisen epävarmuuden lisääntymisen ja poliittisen tilanteen aiheuttamaa kysynnän epävarmuutta. Terästeollisuuden yleinen kysyntätilanne on hyvä ja sen kuljetusten odotetaan kehittyvän erittäin positiivisesti ja kuljetusmäärien kasvavan merkittävästi toiselta neljännekseltä alkaen. Varustamolle tärkeän merellä tapahtuvan suurten alusten lastaus- ja purkaustoiminnan kysynnän odotetaan jatkuvan vilkkaana. Myös varustamon pienemmälle laivaluokalle tärkeän metsäteollisuuden raaka-aine- ja tuotelaivausten kysynnän arvioidaan toistaiseksi jatkuvan vahvana.

Energiateollisuuden kokonaiskuljetusmäärien arvioidaan nousevan edellisvuoteen nähden kasvavan bioenergian kuljetustarpeen johdosta. Biopolttoaineiden kuljetusmarkkinan Itämerellä arvioidaan kasvavan merkittävästi lähivuosien aikana. Kivihiilen kuljetusmäärät vähenevät ennakoidusti.

Vuonna 2019 tullaan telakoimaan suunnitelman mukaisesti kolme suuremman kokoluokan alusta ja yksi pienempi alus. Myös aikarahdattujen alusten telakoinneilla on vaikutusta kulloinkin käytössä olevaan aluskapasiteettiin. Aikarahtaussalkun koostumusta tarkastellaan tarvittaessa kysynnän painopisteiden muutosten mukaisesti.

Itämeren alueella olosuhteiden odotetaan muodostuvan normaaliksi jäätalveksi talvi- ja kevätkaudella. Tuuliolosuhteet tulevat vaikuttamaan ahtojäätilanteen kehittymiseen, millä voi olla vaikutusta operoinnin tehoon.

ESL Shipping julkisti uudet taloudelliset tavoitteet marraskuussa 2018. ESL Shipping tavoittelee vuonna 2020 yli 200 miljoonan euron liikevaihtoa ja 12–15 % liikevoittomarginaalia.

Leipurin

Leipurin on ainutlaatuinen ratkaisujen tarjoaja leipomo- ja konditoriatuotteiden sekä kodin ulkopuolisen syömisen (foodservice) markkinoilla. Leipurin tarjoamat ratkaisut käsittävät muun muassa tuotevalikoiman kehityksen, reseptiikan, raaka-aineet, koulutuksen ja laitteet aina myyntipisteiden suunnitteluun saakka. Osana kokonaisratkaisuja Leipurin suunnittelee, toimittaa ja huoltaa leipomoteollisuuden valmistuslinjoja, paistopisteitä sekä muita elintarviketeollisuudessa tarvittavia koneita ja laitteita. Leipurin raaka-aineita ja koneita toimittavat kumppanit ovat alansa johtavia kansainvälisiä valmistajia. Leipurin toimii Suomessa, Venäjällä, Baltiassa, Puolassa, Ukrainassa, Kazakstanissa ja Valko-Venäjällä.

Vuonna 2018 Suomen ja muiden länsimarkkinoiden kansantaloudet ja kuluttajien ostovoima kehittyivät hyvin. Myös itämarkkinoilla kansantaloudet ja yksityinen kulutus jatkoivat kasvua vuoden aikana. Suomessa ruuan kuluttajahinta nousi. Venäjällä inflaatio oli matalalla tasolla ja vähittäiskaupan volyymi kasvoi. Leipurin-liiketoiminnalle tärkeiden raaka-aineiden hinnat vaihtelivat raaka-aineryhmittäin ja kokonaisuutena hintataso nousi hieman vertailuvuodesta.

Teollisen pakatun leivän markkina pieneni länsimarkkinoilla edelleen, kun taas myymäläleipomoiden sekä myymäläpaistopisteiden markkina jatkoi kasvuaan, mikä on aiheuttanut haasteita teollisten leipomoiden toimintaan. Venäjällä tapahtui vuoden 2017 aikana muutos, jonka seurauksena leipomot eivät enää vastaa vähittäismyynnin leipähävikistä vaan myymättömät leivät ovat vähittäiskaupan vastuulla. Muutos vähensi pakatun leivän valmistusta merkittävästi ja laski liikevaihtoa edellisvuodesta. Toisaalta muutos on kasvattanut Venäjällä myymäläleipomoiden markkinaa, jossa Leipurin on saavuttanut hyvän markkina-aseman. Leipurin kannalta merkittävinä kuluttajamarkkinoita muokkaavina trendeinä jatkuivat kodin ulkopuolisen syömisen lisääntyminen, välipalasyömisen kasvu sekä kahvileipien kulutuksen lisääntyminen.

Leipurin-liiketoiminnan liikevaihto laski hieman ja oli 121,0 miljoonaa euroa (122,3). Liikevaihdon lasku vertailuvuodesta johtui pääasiassa 2017 elokuun lopussa tehdystä liiketoimintakaupasta, jossa Leipurin myi lihateollisuuden raaka-aineliiketoiminnan MP Maustepalvelut Oy:lle. Venäjän, muiden IVY-maiden ja Ukrainan liikevaihto kasvoi 4 % ja oli yhteensä 36,3 miljoonaa euroa (35,0).

Liiketoimintakauppa Suomessa, myynnin lasku länsimarkkinoilla ja heikentyneet valuuttakurssit itämarkkinoilla vaikuttivat raaka-aineliiketoiminnan liikevaihtoon, joka laski 3 % vertailuvuodesta. Leipomoraaka-aineiden volyymit kuitenkin kasvoivat Venäjällä, muissa IVY-maissa ja Ukrainassa. Foodservice-liiketoiminta Suomessa kasvoi uuden merkittävän ketjuasiakkaan hankinta- ja logistiikkapalveluliiketoiminnan ansiosta. Foodservice-liiketoiminnan osuus liikevaihdosta on vielä pieni, mutta kasvava.

Koneliiketoiminnan liikevaihto nousi 9 % pääasiassa oman konetuotannon kasvun seurauksena. Koneliiketoiminnan myynti kehittyi hyvin Suomessa ja Baltiassa. Vertailuvuonna alkanut hyvä kehitys Venäjällä jatkui.

Leipurin-liiketoiminnan liikevoitto parani 6 % ja oli 3,3 miljoonaa euroa (3,1). Liikevoittoprosentti vuonna 2018 oli 2,7 % (2,5). Tulosta paransi erityisesti oman konetuotannon tehostaminen, mutta kehitystä hidastivat resurssien lisääminen foodservice-liiketoimintaan, tappiollinen testikahvilaliiketoiminta ja testikahvilan lopettamiskustannukset sekä Puolan raaka-aineliiketoiminnan alasajo. Vertailuvuonna liikevoittoon sisältyi 0,4 miljoonan euron myyntivoitto lihateollisuuden raaka-aineliiketoiminnan myynnistä sekä kuluna vuonna 2014 toimitettuun projektitoimitukseen liittyvä korvaus käsittelykuluineen 0,5 miljoonaa euroa. Kannattavuus itämarkkinoilla oli vertailukauden tasolla, noin 8 % (8).

Leipurin näkymät 2019

Toimialan markkinatilanteen odotetaan pysyvän haastavana Leipurin keskeisillä markkinoilla. Leipurin pääasiakasryhmien eli leipomoiden sekä foodservice-ketjujen kehitys jatkuu asiakaskohtaisesti hyvin vaihtelevana. Esimerkiksi Suomessa useat leipomot ilmoittivat vuoden 2018 aikana liiketoimintansa päättymisestä, mikä laskee Leipurin Suomen liiketoiminnan liikevaihtoa. Leipurin markkina-aseman odotetaan säilyvän vahvana leipomoteollisuuden sektorilla Suomessa, Baltiassa ja Venäjällä. Leipurin-liiketoiminnan liikevoiton odotetaan kasvavan vuonna 2019.

Venäjällä kansantalous ja kuluttajien ostovoima ovat maltillisessa kasvussa, mutta kansainväliset pakotteet ja niiden mahdollinen lisääntyminen ovat lisänneet epävarmuutta Venäjän talouden kehityksestä. Valuuttakurssimuutokset ovat heikentäneet Leipurin hintakilpailukykyä itämarkkinoilla, mutta Leipurin jatkaa alueella leipomoraaka-aineiden hankinnan kehittämistä pystyäkseen entistä paremmin vastaamaan mahdollisiin kysynnän muutoksiin. Leipurin säilyttää alueella hyvän kannattavuuden, vahvistaa markkina-asemaansa ja hakee kasvua erityisesti leipä- ja kahvileipäsektoreilta sekä myymäläleipomoista.

Kodin ulkopuolisen syömisen markkinat ovat Leipurin-liiketoiminnan merkittävä kasvualue. Leipurin jatkaa panostuksia foodservice-liiketoimintaan erityisesti Suomessa ja länsimarkkinoilla, missä Leipurin vastaa muun muassa ketjuasiakkaiden kuten kahviloiden sekä pikaruokaravintoloiden kasvavaan kysyntään. Leipurin on kehittänyt edelleen foodservice-ketjuille suunnattua liiketoimintaa, joka tarjoaa ketjuasiakkaille sekä hankinta- että logistiikkapalvelua. Leipurin suuret logistiset volyymit sekä tehokkuus ja asiantuntemus mahdollistavat toiminnan kehittämisen ja laajentamisen.

Koneliiketoiminnassa leipomoiden laiteinvestointien odotetaan pysyvän nykytasolla Suomessa ja Baltiassa. Venäjällä odotetaan varovaista investointien kasvua. Leipomokoneiden omatuotannon hankintaverkoston laajentamista sekä valmistuksen ja asennuksen läpimenoaikojen kehittämistä jatketaan. Koneliiketoiminnan tilauskannassa on vaihtelua kvartaalien välillä. Tilikauden lopussa tilauskanta painottuu vuoden 2019 jälkimmäiselle vuosipuoliskolle ja tämän aikajakson osalta tilauskanta on hyvä. Ensimmäisen vuosipuoliskon tilauskanta on heikko. Leipomokoneiden omassa tuotannossa kasvun merkittävänä ajurina on teollisten investointien lisääntyminen Leipurin kotimarkkinoilla ja muualla Euroopassa.

Telko

Telko on johtava muoviraaka-aineiden ja teollisuuskemikaalien asiantuntija ja jakelija. Liiketoiminta perustuu alan parhaiden kansainvälisten päämiesten edustuksiin sekä oman henkilöstön asiantuntemukseen. Telkolla on tytäryhtiöitä Suomessa, Baltiassa, Skandinaviassa, Puolassa, Venäjällä, Valko-Venäjällä, Ukrainassa, Kazakstanissa, Azerbaidzanissa, Uzbekistanissa ja Kiinassa. Lisäksi liiketoiminta on aloitettu Romaniassa.

Kansainvälinen talouskasvu hidastui loppuvuonna Telkon markkina-alueella. Öljyn hinta laski loppuvuonna voimakkaasti, mikä laski Telkon myymien raaka-aineiden hintoja. Volyymimuovien hinnat laskivat vuonna 2018 poikkeuksellisesti koko toisen vuosipuoliskon ajan. Teknisten muovien hintataso on ollut korkeasuhdanteen seurauksena pitkään korkea ja nousujohteinen, mutta loppuvuotta kohti myös teknisten muovien hinnat kääntyivät selvään laskuun. Telkolle tärkeiden teollisuuskemikaalien pitkään korkeina pysyneet hinnat heikentyivät loppuvuonna hieman öljyn hinnan laskun seurauksena. Koko vuoden keskimääräiset muovi- ja kemikaaliraaka-aineiden hinnat olivat neljännen vuosineljänneksen laskusta huolimatta vertailuvuoden tasolla. Kasvua rajoittaneet tuotteiden saatavuusongelmat ovat poistuneet, mikä parantaa Telkon kasvun mahdollisuuksia.

Telkon liikevaihto kasvoi hieman ja oli 266,2 miljoonaa euroa (262,2). Venäjän, muiden IVY-maiden ja Ukrainan liikevaihto kasvoi 4 % ja oli yhteensä 128,5 miljoonaa euroa (123,6). Telkon myynnin kasvua rajoittivat vuoden aikana erityisesti muoviraaka-aineiden saatavuusongelmat ja ruplan arvon heikkeneminen. Muoviliiketoiminnan osuus Telkon liikevaihdosta oli 55 % (57) ja kemikaaliliiketoiminnan osuus oli vastaavasti 45 % (43) vuonna 2018. Muoviliiketoiminna liikevaihto oli 147,7 miljoonaa euroa (150,7) ja se laski vertailuvuodesta 2 % päämiesten jouduttua allokoimaan tuotantovolyymeja eri markkina-alueille ja asiakkaille. Kemikaaliliiketoiminnan liikevaihto nousi 6 % ja oli 118,5 miljoonaa euroa (111,5).

Telkon liikevoitto parani 12 % ja oli 12,1 miljoonaa euroa (10,8). Liikevoittoprosentti vuonna 2018 oli 4,5 % (4,1). Telkon myymien tuotteiden hyvä hintataso ja monet vuonna 2017 tehdyt tehostamistoimenpiteet paransivat kannattavuutta. Vertailuvuonna liikevoittoon sisältyi 0,6 miljoonaa euroa Pietarin terminaalihankkeen alasajoon ja henkilöstöjärjestelyihin liittyviä kuluja.

Telko laajensi toimintaansa vuoden aikana. Kolmannella neljänneksellä se osti voiteluaineiden jakeluyhtiön Square Oilin liiketoiminnan. Square Oilin liikevaihto on noin 3 miljoonaa euroa, josta puolet tulee Tanskasta ja puolet Norjasta. Liiketoimintakaupalla ei ollut merkittävää vaikutusta Telkon vuoden 2018 liikevaihtoon ja tulokseen. Vuoden lopussa Telko puolestaan sopi ostavansa erilaisia muoviteollisuuden tarvikkeita myyvän ja jakelevan tanskalaisen HH Plastkombi A/S:n liiketoiminnan. Liiketoimintakauppa saatiin päätökseen vuoden 2019 alussa. Tanskalaisen HH Plastkombin liikevaihto on noin 3 miljoonaa euroa. Toiminta Iranissa ei käynnistynyt ja Telko aikoo vetäytyä markkinoilta, sillä liiketoimintaedellytykset eivät täyttyneet suunnitelmien mukaisesti. Telko aloitti liiketoiminnan kolmannella neljänneksellä Romaniassa, jossa Telkolla on paikallisia asiakkaita palveleva varasto. Jatkossa liiketoiminta siirretään Romaniaan perustettavaan tytäryhtiöön. Telko perusti Uzbekistaniin tytäryhtiön lokakuussa, ja arvioi, että tällä noin 30 miljoonan asukkaan nopeasti kehittyvällä markkinalla on merkittävää pitkän aikavälin liiketoimintapotentiaalia.

Telkon näkymät 2019

Kansainvälisen talouden kasvuun liittyvä epävarmuus on lisääntynyt. Sekä kemikaalien että muovien hintakehitys on ollut laskeva öljyn hinnan heikentymisen seurauksena. Kemikaalien ja teknisten muovien hintojen odotetaan jatkavan lievää laskua. Volyymimuovien hinnat laskivat koko vuoden 2018 toisen vuosipuoliskon ajan ja niiden arvioidaan saavuttavan pohjatason vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Vuonna 2018 hankitun Square Oilin toiminnan integrointia Telkoon jatketaan ja synergiaetujen positiivinen vaikutus Telkon tulokseen näkyy kokonaisuudessaan vuoden 2019 toisella vuosipuoliskolla.

Telko on aloittanut merkittävän hankintatoimen tehostamiseen tähtäävän strategiaprojektin. Telkon raaka-aineostot ovat merkittävin kuluerä ja hankintatoimen tehostamisen arvioidaan parantavan Telkon kannattavuutta. Hankintatoimintaprojekti arvioidaan saatavan päätökseen vuoden 2019 loppuun mennessä.

Telko vahvisti taloudelliset tavoitteensa marraskuussa 2018. Telko arvioi liikevaihdon asettuvan 300-350 miljoonaan euroon ja liikevoiton nousevan 6–7 prosentin tasolle vuonna 2020. Tavoitteet saavutetaan jatkamalla kasvua nykyisillä ydinmarkkinoilla sekä mahdollisesti laajentamalla toimintaa uusille maantieteellisille alueille. Lisäksi kasvutavoitteen saavuttamisessa tärkeää on Telkon strategisten kasvuprojektien onnistuminen. Kannattavuuden kehittymisessä ovat avainasemassa mm. ostamisen tehokkuus, panostaminen korkeamman lisäarvon teknisiin tuotteisiin, logistiikan kehittäminen sekä aktiivisempi hinnoittelu. Venäjällä Telko jatkaa alueorganisaatioidensa vahvistamista. Lisäksi Telko panostaa itämarkkinoilla strategiansa mukaisesti korkeamman jalostusasteen erikoiskemikaaleihin ja life science -segmenttiin. Tuotekehitys vaihtoehtoisten muoviraaka-aineiden tuotetarjooman kehittämiseksi on lisääntynyt ja Telko pyrkii kuitu- ja kierrätysmuovien lisäämiseen ja niiden osuuden suhteellisen kasvattamiseen erityisesti länsimarkkinoilla.

Kauko

Kauko on vaativien liikkuvien tietotyöympäristöjen asiantuntija. Se toimittaa parhaat tietotekniset työkalut, tuottavuutta parantavat ratkaisut ja tehokkaan käytön varmistavat palvelut terveydenhuollon, teollisuuden, logistiikan ja viranomaisten tarpeisiin. Kaukon ratkaisuissa yhdistyvät räätälöidyt sovellus, laite- ja palvelukokonaisuudet. Valikoimiin kuuluu myös energiatehokkuutta parantavia tuotteita. Aspo lopettaa Kaukon raportoinnin erillisenä liiketoimintasegmenttinä vuoden 2019 alusta alkaen.

Kaukon liikevaihto laski 13 % ja oli 33,6 miljoonaa euroa (38,6) vuonna 2018. Vuoden aikana Kauko lopetti Kiinan projektiliiketoimintansa, jonka liikevaihto vertailuvuonna oli 6,5 miljoonaa euroa sekä ohjelmistoliiketoimintansa Suomessa. Energiatehokkuuslaitteiden liikevaihto kasvoi ja liikkuvan tietotyön liikevaihto laski.

Kaukon liiketulos laski ja oli -4,7 miljoonaa euroa (-0,2). Liikevoittoprosentti vuonna 2018 oli -14,0 % (-0,5). Liiketulos sisältää 4,8 miljoonan euron liikearvon alaskirjauksen. Liikearvon alaskirjauksella oikaistuna Kaukon liiketulos parani. Vertailukaudella liiketulokseen sisältyi aiemmin myytyyn liiketoimintaan liittynyt 0,3 miljoonan euron alaskirjaus komissiosaatavasta.

Liikearvon alaskirjauksella oikaistun tuloksen paranemisesta huolimatta Kauko ei ole pystynyt kehittymään ja kansainvälistymään tavoitteiden mukaisesti, vaikka kannattavuus on noussut vuoden 2018 aikana mm. toiminnan tehokkuutta kasvattamalla sekä ja lopettamalla kannattamattomia liiketoimintoja. Joulukuussa 2018 Aspo päätti järjestellä uudelleen Kaukon liiketoiminnasta liikkuvan tietotyön ja hallinnon sekä myydä tai lopettaa energialiiketoiminnan.

Kaukon näkymät 2019

Liikkuvan tietotyön kokonaisratkaisujen liikevaihdon ja kannattavuuden odotetaan edelleen paranevan. Kauko tarjoaa tehokkaasti integroituja ja räätälöityjä kokonaisratkaisuja, joissa yhdistyvät sovellus-, laite- ja muut palvelut. Vahvennettujen tietokoneiden markkinoilla arvioidaan kannettavien tietokoneiden myynnin edelleen pienenevän ja tablet-tietokoneiden myynnin kasvavan. Kauko odottaa terveydenhuoltosektorille suuntautuvan liiketoiminnan strategisten muutosten vaikuttavan kannattavuuden paranemiseen.

Kaukon liiketoiminnan kokoluokan supistumisen seurauksena Kauko raportoidaan vuoden 2019 alusta alkaen osana Telko-segmenttiä. Kaukon hallinto tullaan yhdistämään osaksi Telkon hallintoa.

Muu toiminta

Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen sekä vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

Muun toiminnan liiketulos oli -5,2 miljoonaa euroa (-4,1). Aspo ja liiketoiminnat päättivät luopua yhteisistä toimitiloista vuoden 2018 lopussa. Muutos rasitti liiketulosta, koska Aspolla oli loppuvuonna samanaikaisesti uusia ja vanhoja toimitiloja käytössään. Lisäksi alivuokraussopimusten päätyttyä Aspo maksoi vuokraa aiempaa suuremmasta määrästä tyhjiä tiloja. Vuoden 2019 alusta alkaen kulurakenne on keventynyt edullisempien vuokratilojen ansiosta ja tyhjien tilojen jäätyä pois Aspon vastuulta.

RAKENNEJÄRJESTELYT

Aspo-konserniin hankittiin ESL Shippingin tekemällä yrityskaupalla ruotsalainen tytäryhtiö Bothnia Bulk AB, jonka omistukseen hankittiin ruotsalaiset AtoB@C Holding AB ja AtoB@C Shipping AB. Näiden omistuksessa ovat suomalainen tytäryhtiö Oy AtoB@C Shipping Ab, saksalaiset osakkuusyritykset Auriga KG ja Norma KG sekä ruotsalainen osakkuusyritys Norra Skeppnings Gruppen AB.

Telko perusti tilikaudella Uzbekistaniin tytäryhtiön Telko Solution LLC. Kauko sulki Kiinassa 66 vuotta toimineen Pekingin edustustonsa.

RAHOITUS

Konsernin rahavarat vuoden lopussa olivat 19,3 miljoonaa euroa (19,9). Konsernitaseen korolliset velat olivat 199,4 miljoonaa euroa (136,6). Korollisten velkojen keskikorko oli tilikauden päättyessä 1,6 % (1,8). Korottomat velat olivat 83,7 miljoonaa euroa (72,2).

Aspo-konsernin nettovelkaantumisaste oli 154,4 % (103,9) ja omavaraisuusaste 29,5 % (35,6). Konsernin pääomarakenteeseen vaikuttivat merkittävästi ESL Shippingin investointi kahteen uuteen kuivarahtialukseen, AtoB@C-varustamon hankinta ja arvonalennuskirjaus Kaukon liikearvoon. Vuonna 2018 tehdyt merkittävät panostukset tulevaisuuden kasvuun näkyvät Aspo-konsernin taseen kasvuna ja pääomarakenteen muutoksena. Konsernin kasvanut liiketoiminnan hajautus ja edelleen vahvistunut kyky tuottaa kassavirtaa parantavat konsernin pääomarakennetta jo vuodesta 2019 alkaen.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta parani tilikaudella ja oli 20,3 miljoona euroa (17,4). Varustamotoiminnan merkittävä kasvu paransi konsernin rahavirtaa. Käyttöpääoman muutos oli tilikauden aikana -10,7 miljoonaa euroa (-12,6). Investointien rahavirta oli -55,1 miljoonaa euroa (-16,6) ja muodostui pääosin syksyllä käyttöönotettujen alusten maksuista ja AtoB@C-varustamon hankinnasta. Konsernin vapaa rahavirta oli -34,8 miljoonaa euroa (-0,8).

Aspon ja päärahoittajapankkien kesken allekirjoitettujen sitovien valmiusluottolimiittien määrä oli tilikauden päättyessä yhteensä 40 miljoonaa euroa. Valmiusluottolimiitit olivat tilikauden päättyessä kokonaisuudessaan käyttämättä. Aspon 80 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta käytössä oli 17 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 Aspo allekirjoitti luottosopimuksen, jonka määrä on 30 miljoonaa euroa ja laina-aika 5 vuotta. Vuoden 2019 aikana erääntyy rahoitussopimuksia yhteensä noin 35 miljoonaa euroa. Lisäksi vuonna 2019 ESL Shippingillä on oikeus lunastaa ms Alppila -niminen alus itselleen vuonna 2011 allekirjoitetun leasingsopimuksen ehtojen mukaisesti.

Aspo laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponkikorko on kiinteä 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskupäivästä.

Aspo on suojannut korkoriskiään koronvaihtosopimuksilla, joiden käypä arvo 31.12.2018 oli -0,2 miljoonaa euroa (-0,4).

INVESTOINNIT

Vuonna 2018 Aspo-konserni teki merkittäviä investointeja tulevaisuuden kasvuun. Yhteensä investoinnit olivat 43,2 miljoonaa euroa (18,0) ja ne koostuivat pääosin ESL Shippingin LNG-alusten maksuista sekä vähäisistä määristä muiden segmenttien käyttöomaisuushankintoja. Osana EU-rahoitteista Bothnia Bulk -projektia ESL Shipping saa tukea alusten energiatehokkuus- ja ympäristöinvestointeihin vuosien 2016–2019 aikana enintään 5,9 miljoonaa euroa. Tukea saatiin vuonna 2016 yhteensä 2,1 miljoonaa euroa. Tilikaudella tai vertailukaudella tukea ei saatu.

ESL Shipping hankki omistukseensa ruotsalaisen AtoB@C:n varustamon liiketoiminnan 31.8.2018 osakekaupalla. Yrityskaupalla ESL Shipping vahvisti asemaansa pienempien alusten kokoluokassa. Varustamon liiketoiminta monipuolistui merkittävästi, sen laajentaessa tarjontaansa ja asiakaskuntaansa raaka-ainekuljetuksista teollisuuden tuotekuljetuksiin. Yrityshankinnan kokonaishankintameno oli 25,5 miljoonaa euroa. Yrityskaupasta kerrotaan lisää konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2, hankitut liiketoiminnat ja liiketoimintojen myynnit.

Investoinnit segmenteittäin, M€ ilman yrityshankintoja

	2018 M€	2017 M€	Muutos M€
ESL Shipping	41,9	16,8	25,1
Leipurin	0,5	0,5	0,0
Telko	0,7	0,5	0,2
Kauko	0,0	0,1	-0,1
Muu toiminta	0,1	0,1	0,0
Investoinnit yhteensä	**43,2**	**18,0**	**25,2**

HENKILÖSTÖ

Aspo-konsernin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 958 (909).

Aspo-konsernin henkilöstöstä työskentelee Suomessa 47 % (50), Venäjällä, muissa IVY-maissa ja Ukrainassa 36 % (35), Baltian maissa 8 % (8), Skandinaviassa 4 % (2) ja muissa maissa 5 % (5).

Henkilöstöstä miesten osuus on 57 % (57) ja naisten 43 % (43). Aspo-konsernin työsuhteista on kokoaikaisia 98 % (97). Tilikaudella solmittiin 132 (107) uutta työsuhdetta. Koko konsernin henkilöstön työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut vuonna 2018 olivat yhteensä 43,2 miljoonaa euroa (41,6). Tarkempia tietoja henkilöstöstä kerrotaan Aspon vastuullisuusraportissa.

Henkilöstö

	2018	2017	2016
Henkilöstö keskimäärin tilikaudella	919	877	871
Tilikauden palkat ja palkkiot yhteensä, M€	36,7	34,7	32,6

Henkilöstö keskimäärin segmenteittäin

	2018	2017
ESL Shipping		
Toimihenkilöt	39	29
Merihenkilöstö	215	201
	254	230
Leipurin		
Toimihenkilöt	257	244
Työntekijät	63	61
	320	305
Telko		
Toimihenkilöt	271	264
Työntekijät	9	5
	280	269
Kauko		
Toimihenkilöt	36	42
Työntekijät	5	6
	41	48
Muu toiminta		
Toimihenkilöt	24	25
Yhteensä	**919**	**877**

Palkitseminen

Aspo-konsernissa on ollut käytössä tulospalkkiojärjestelmä vuodesta 2013. Suomen henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä on kytketty henkilöstörahastoon niin, että tulospalkkion voi sijoittaa henkilöstörahastoon tai nostaa rahana. Rahastoinnin pitkän aikavälin tavoitteena on, että henkilöstöstä tulee yhtiön merkittävä omistajaryhmä. Henkilöstörahaston jäseninä ovat kaikki Aspo-konsernin suomalaisissa yhtiöissä työskentelevät henkilöt.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä 2015-2017
Aspo Oyj:n hallitus päätti vuonna 2015 noin 30 henkilöä koskevasta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmässä oli kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2015, 2016 ja 2017. Kunkin ansaintajakson aluksi hallitus päätti ansaintakriteerit ja kriteereille asetettavat tavoitteet. Kaikkien ansaintajaksojen palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS).

Vuoden 2017 ansaintajakson perusteella luovutettiin vuonna 2018 yhteensä 70 525 kappaletta yhtiön hallussa olleita omia osakkeita ja enintään osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen. Kannustinjärjestelmän sääntöjen mukaisesti Aspolle palautui vuonna 2018 työsuhteen päättymisen perusteella osakepalkkiojärjestelmien perusteella luovutettuja omia osakkeita yhteensä 4 400 kappaletta.

Osakepalkintaohjelmat 2018–2020

Aspo Oyj:n hallitus päätti huhtikuussa 2018 kolmesta uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Uusien järjestelmien tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyiset yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuvat palkkiojärjestelmät.

Osakepalkkiojärjestelmässä 2018–2020 on kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2018, 2019 ja 2020. Aspon hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018 perustuu konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2018 kuuluu noin 15 henkilöä mukaan lukien johtoryhmän jäsenet. Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018 maksetaan vuonna 2019 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Osakepalkkiojärjestelmän 2018–2020 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 500 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmässä 2018–2020 on yksi ansaintajakso, kalenterivuodet 2018–2020. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018–2020 perustuu konsernin liikevoittoon (EBIT) ja sen maksaminen edellyttää poikkeuksellista onnistumista. Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018–2020 maksetaan vuonna 2021 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Ansaintajakson 2018–2020 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 200 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän 2018 palkkio perustuu osallistujan voimassa olevaan työ- tai toimisuhteeseen ja työssäolon jatkumiseen sitouttamisjaksolla ja se maksetaan yhtiön osakkeina 12–36 kuukauden mittaisen sitouttamisjakson päättymisen jälkeen. Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä on tarkoitettu vain yksittäisille avainhenkilöille hallituksen erityisellä päätöksellä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 100 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

Tarkempia tietoja kannustinjärjestelmistä on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 29, Lähipiiri.

TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA

Aspo-konsernin tutkimus- ja kehitystoiminta kohdistuu toimialojen luonteen mukaisesti pääosin toiminnan, menetelmien ja tuotteiden kehittämiseen osana asiakaskohtaista liiketoimintaa, mistä johtuen kehityspanokset sisältyvät erittelemättöminä normaaleihin liiketoiminnan kuluihin. Kaukon kehittämien medical-tietokoneiden kehittämis- ja sertifiointikulut on aktivoitu tuotekehitysmenoina ja poistetaan vaikutusaikanaan. Kulujen määrä Aspo-konsernin tasolla on vähäinen.

YRITYSVASTUU

Aspo uskoo, että pitkällä aikavälillä arvonluonnin edellytyksenä on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristön näkökulmasta kestävä liiketoiminta. Vastuullisesti johdettu, kasvava yritys luo työtä, verotuloja ja hyvinvointia. Myös asiakkaat kiinnittävät yhä enemmän huomiota vastuullisuusnäkökulmiin. Aspo toimii hyvän yrityskansalaisen tavoin kaikissa toimintamaissaan, joka näkyy muun muassa siinä, että Aspo maksaa verot aina siihen maahan, missä tuloskin on tehty. Aspo kohtelee oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti työntekijöitään ja sidosryhmiään kaikissa toimintamaissaan.

Hyvien toimintatapojen edistäminen kaikissa toimintamaissa on Aspolle tärkeää. Aspon kaikki liiketoiminnot ovat jatkaneet oman vastuullisuustyönsä kehittämistä vuonna 2018. Toimiminen omien, osin säädöksiä tiukempien vaatimusten mukaisesti on tärkeää erityisesti vähemmän kehittyneillä markkinoilla. Aspon kauppaa ja logistiikkaa edustavien yhtiöiden sosiaalisessa vastuussa tärkeässä roolissa ovat muun muassa ihmisoikeuskysymykset hankintaketjuissa. Tästä syystä Aspo lanseerasi vuonna 2018 toimintaperiaatteet tavaran- ja palveluntoimittajilleen sekä kehitti omaa auditointiaan. Aspo suhtautuu ilmastonmuutokseen vakavasti ja pyrkii toiminnallaan lieventämään sen vaikutuksia sekä omassa toiminnassaan että laajemmin: esimerkiksi investoinnit ympäristöystävällisempiin irtolastialuksiin auttavat ESL Shippingin asiakkaita vähentämään toimintansa haitallisia ympäristövaikutuksia ja edistävät koko varustamotoimialan kehitystä.

Aspon vastuullisuustyön johtamisesta vastaa konsernin toimitusjohtaja, joka raportoi vastuullisuuteen liittyvistä asioista yhtiön hallitukselle riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Aspo-konsernin eettiset ohjeet (Code of Conduct) ja ympäristöpolitiikka luovat yhteiset pelisäännöt vastuulliselle liiketoiminnalle. Aspon hakemus liittyä YK:n Global Compact -aloitteeseen hyväksyttiin joulukuussa 2018 ja Aspo

sitoutui omaksumaan, tukemaan ja toteuttamaan omassa vaikutuspiirissään aloitteen kymmentä ihmisoikeuksiin, työelämän standardeihin, ympäristöön ja korruption kitkemiseen liittyvää periaatetta.

Aspo julkaisee selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoistaan ja YK:n Global Compact - periaatteiden toteuttamisessa edistymisestään vastuullisuusraportissaan.

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Heikentyneistä talouden indikaattoreista huolimatta talousnäkymät ovat hyvät Aspon kaikilla markkina-alueilla. Talouden sekä teollisuustuotannon kasvu on vähentänyt Aspon markkina-alueisiin liittyviä taloudellisia riskejä, mutta suhdannehuipun ohittuessa riskit voivat yleisesti kasvaa. Poliittisten riskien lisääntymisen ei arvioida vaikuttavan lyhyellä tähtäimellä Aspon liiketoimintaan. Yhdysvaltojen ja Kiinan asettamat tuontitullit, jotka heikentävät maailman vapaakauppaa, eivät ole vaikuttaneet Aspon liiketoimintaan. Aspolla ei ole liiketoimia, joihin Brexit tai sen toimeenpanon malli vaikuttaisivat tai tulisivat vaikuttamaan suoraan, mutta Aspon omistamien liiketoimintojen päämiesten tai asiakkaiden kautta epäsuoria vaikutuksia saattaa syntyä.

Finanssikriisin jälkeen maailmantalous kasvaa samanaikaisesti kaikilla Aspon markkinoilla, mutta hidastuen kohti loppuvuotta. Euroalueella kasvu on hidastunut ja yhtenä syynä pidetään kauppapoliittisten jännitteiden lisääntymistä. Venäjällä kansantuotteen kasvu ja inflaatio ovat ennustetulla tasolla, vienti on kasvanut, mutta yksityinen kulutus ja investoinnit ovat lisääntyneet hitaasti. Laivojen yleiset rahtihinnat ovat vaihdelleet koko tilikauden ajan, ja tilikauden loppupuolella hinnat kääntyivät nousuun.

Aspon kaikkien toimialojen taloudelliset riskit ovat alentuneet markkinoiden vakautumisen seurauksena. Arvaamattomuus kansainvälisessä politiikassa ja kauppapolitiikassa, nopeat liikkeet valuuttojen arvoissa tai hyödykemarkkinoilla voivat silti vaikuttaa Aspon liiketoimintojen tuotteiden kysyntään ja kilpailukykyyn. Sekä itä- että länsimarkkinoiden kasvua aiemmin rajoittanut investointihyödykkeiden heikko kysyntä on kääntynyt varovaiseen kasvuun. Venäjällä investoinnit ovat lisääntyneet, joskin niistä edelleen suuri osa kohdistuu energiasektorille. Yksityinen kulutus ja tuonnin määrä ovat kasvaneet hitaasti. Talouden rakenteellisia uudistuksia ei ole tapahtunut ja talouden kasvun odotetaan pysyvän vuonna 2019 edellisvuoden tasolla.

Strategiset riskit

Poliittiset riskit ovat kasvaneet maailmanlaajuisesti, mikä voi vaikuttaa Aspon toimintaympäristöön nopeasti ja heikentää vapaakauppaa sekä lyhyellä että pitemmällä aikavälillä. Aspon markkina-alueen taloudellinen ja poliittinen tilanne on saattanut vaikeuttaa Aspon strategiaan kuuluvien rakenteellisten muutosten toteuttamista, vaikka viime aikoina niitä on toteutettukin. Tilanne voi jatkua nykyisen kaltaisena edelleen, mutta taloudellisen ja poliittisen paineen hellittäessä tai kiristyessä se voi muuttua nopeastikin.

Venäjän talous on vakiintunut, inflaatio on hieman kiihtynyt ja kasvu on hidasta. Kulutuskysynnän heikentyminen pitkällä aikavälillä on vaikuttanut yleisesti kauppaan, mutta nimellispalkkojen kasvu on lisännyt kulutuksen kasvua, vaikka inflaatio onkin leikannut ostovoimaa. Ukrainassa talouden tila on vakiintunut. Kuluttaja- ja tuottajahinnat ovat maltillisella tasolla eivätkä muuttuneet alkuvuoden heilahtelujen jälkeen tilikaudella merkittävästi. Tuotanto ylitti vuonna 2018 vertailuvuoden määrät ja tuonti sekä vienti kasvoivat, joskin edellisvuotta maltillisemmin. Venäjän ja Ukrainan rahoitusmarkkinoilla ja maksuliikenteessä ei ole nähty heikkenemisen merkkejä, mutta niihin liittyy riskejä, joita voidaan nähdä esimerkiksi Venäjän pankkisektorilla. Yritysten investointihalukkuus on edelleen lisääntynyt.

Kotimaisen tuotannon suosiminen on lisännyt Venäjällä tuotettujen raaka-aineiden ja tarvikkeiden määrää teollisuustuotannossa laadun heikkenemisestä huolimatta. Tämä saattaa entisestään heikentää tuontiraaka-aineiden asemaa arvoketjussa ja alentaa katetasoa, mutta tuonnin määrän kasvu voi lisätä ulkomaisten raaka-aineiden kysyntää ja vastaavasti vähentää tähän liittyviä Aspon riskejä.

Talouspakotteet ja niiden lisääntyminen tai muut Venäjän poliittisesta tai taloudellisesta tilanteesta johtuvat esteet voivat osaltaan vähentää kuljetuksia Venäjältä sekä suurten alusten keventämistoiminta merellä voi vähentyä. Protektionistiset toimet voivat vähentää merikuljetuksia Venäjän arktisella alueella Venäjän tiukentaessa sisäisen liikenteen määräyksiä muun muassa energiatuotteiden kuljetuksissa. Suomessa ja muualla Euroopassa yhteiskunnallinen tavoite fossiilisten energialähteiden kulutuksen vähentämiseen energiantuotannossa on lisääntynyt, mikä vähentää hiilen kuljetustarvetta tulevaisuudessa. Korvaavien energiatuotteiden tarve tulee vastaavasti lisäämään kuljetuksia, mutta muutoksesta johtuen tulevaisuuden kuljetusmäärien arviointi on vaikeutunut. Kansainvälisten rahti-indeksien vaihtelu ja pysyminen pitkään matalalla tasolla sekä kaluston lisääntyminen kansainvälisesti erityisesti suurissa kokoluokissa ovat lisänneet varustamojen pitkän aikavälin kannattavuuteen liittyvää epävarmuutta. Tästä huolimatta rahti-indekseissä voidaan nähdä nousua ja liikenteessä olevan kaluston määrissä pidemmällä aikavälillä vähenemistä.

Strategisia riskejä voivat aiheuttaa taloudellisen tilanteen heikkeneminen kansainvälisesti sekä poliittisen ilmapiirin ja protektionismin lisäksi teollisuusasiakkaiden näkymät ja tuotannolliset ratkaisut. Energiatuotannon rakenteisiin liittyvät päätökset, joihin vaikuttavat ympäristöpolitiikka ja muut poliittiset valinnat, aiheuttavat teollisuuteen ja energiantuotantoon muutoksia, jotka voivat vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja lisätä vaihtoehtoisia energiamuotoja. Itämeren tavaravirrat voivat muuttua teräksen tuotannon, kustannusrakenteiden, asiakasrakenteen muutosten, kuten omistuksen keskittymisen tai muiden syiden vaikutuksesta. Muutokset voivat aiheuttaa negatiivisia seurauksia liiketoiminnalle kuljetustarpeiden vähentyessä, mutta niissä nähdään myös kasvavia mahdollisuuksia. Kansainvälisen meriliikenteen matalien rahtihintojen seurauksena kilpailu rahdeista voi kiristyä myös Itämerellä ja kilpailu voi lisääntyä myös osaltaan leutojen ja jäättömien talvien seurauksena. Aspon ESL Shipping on syksyllä 2018 kotiuttanut kaksi uutta, tälle alueelle ja asiakaskuntaan soveltuvaa vähän polttoainetta kuluttavaa ja vähäpäästöistä alusta, jotka kykenevät toimimaan myös jääolosuhteissa sekä toteuttanut yrityskaupan, jolla varustamon kilpailukyky paranee merkittävästi.

Strategisiin riskeihin vaikuttavat rahtihintojen pitkän aikavälin muutokset, alusten rakentaminen ja poistuminen markkinoilta, investointitrendit ja kaupan rakenteen muutokset erityisesti länsimarkkinoilla. Itämarkkinoilla riskejä kasvattavat muun muassa poliittinen epävakaus, yhteiskunnalliset rakenteet tai niiden reagoimattomuus liiketoiminnan kohtaamiin vaikeuksiin. Investointien patoutuminen ja purkautuminen voivat aiheuttaa pitkällä aikavälillä muutoksia kilpailutilanteessa ja asiakkaiden käyttäytymisessä. Itä- ja länsimarkkinoiden välinen kauppa voi kärsiä vapaakaupan rajoittamisesta ja sen seurauksena tavaroiden ja palveluiden myynti saattaa vähentyä.

Nopeat muutokset talouden rakenteissa voivat aiheuttaa riskejä asiakas- tai päämiesrakenteen tai teknologian muuttuessa sekä nopeita reaktioita edellyttävien mahdollisuuksien jäädessä hyödyntämättä. Kysynnän muutokset erilaisten megatrendien seurauksena saattavat aiheuttaa Aspon tytäryhtiöiden tuote- ja palvelutarjontaan muutoksia, joiden seurauksena nykyisten tuotteiden korvaaminen uusilla voi olla vaikeaa. Disruptiiviset muutokset saattavat olla hyvin nopeita. Aspon strategisia riskejä tasoittaa liiketoiminnan jakautuminen neljälle toimialalle ja liiketoiminnan harjoittaminen laajalla maantieteellisellä alueella sekä kyky reagoida nopeasti muuttuviin olosuhteisiin.

Aspo toimii länsimarkkinoiden lisäksi alueilla, joiden talouskehitys tai poliittinen ilmapiiri voivat muuttua hyvin nopeasti negatiiviseksi tai positiiviseksi, minkä seurauksena liiketoiminnan harjoittamisen edellytykset voivat muuttua merkittävästi.

Operatiiviset riskit

Aspon toimintaympäristön taloudellinen epävarmuus on tilikaudella ollut vähäisempi verrattuna edelliseen vuoteen. Tästä huolimatta operatiiviset riskit ovat säilyneet. Näitä ovat esimerkiksi toimitusketjuihin, tavaroihin ja palveluihin sekä henkilöihin liittyvät riskit. Erilaisten ulkopuolisten konserniin kohdistuvien väärinkäytöksien uhka on myös lisääntynyt sähköisten välineiden kehittymisen seurauksena.

Aspon liiketoimintojen kasvun painopiste on pitkään ollut kehittyvien markkinoiden alueilla, joissa kasvua hidastaviin riskeihin vaikuttavat mm. valuuttakurssien vaihtelu ja korkotaso, raaka-aineiden maailmanmarkkinahintojen taso ja muutokset, teollisuuden ja kaupan investoinnit, asiakkaiden maksuvalmius, lainsäädännön ja maahantuontiasetusten muutokset sekä viranomaistahojen toimimattomuus, epäneutraalius tai korruptio.

Talouden kasvu ja vaihtoehtoisesti tuotannon supistuminen voivat vaikuttaa raaka-aineiden kysyntään. Poliittinen epävakaus vaikeuttaa kaupallista toimintaa ja tilanteen edelleen pitkittyessä voi hidastaa Aspon liiketoimintojen kasvua. Kuluttajien luottamus ja kuluttajakäyttäytyminen heijastuvat myös B-to-B-asiakkuuksien riskeihin ja niiden tasoihin. Kehittyvien markkinoiden kasvumahdollisuudet lisäävät kilpailijoiden halua aloittaa liiketoimintaa tai laajentaa liiketoimintaansa näillä alueilla. Kehittyvien markkinoiden haastavuus ja kärjistyneet tilanteet ovat myös aiheuttaneet kilpailijoiden vetäytymistä näiltä markkinoilta, mikä on luonut Aspon liiketoiminnoille uusia mahdollisuuksia sekä lisännyt markkinaosuuksia.

Valuuttakurssimuutoksilta suojautuminen ei kaikissa olosuhteissa ja erityisesti jatkuvana ole mahdollista. Valuuttakurssien muutokset voivat heikentää tulosta sekä pienentää taseen omaa pääomaa muuntoerojen vaikutuksesta. Valuuttakurssien muutokset voivat vastaavasti vaikuttaa tulosta ja tasetta vahvistavasti. Luottotappioriskien muutos hajautuu liiketoiminnoittain ja asiakkaittain, joten Aspon liiketoiminnat eivät ole kärsineet suuria asiakkuuksiin liittyviä luottotappioita, vaikka luottotappioriskit ovat kasvaneet ja niihin varaudutaan IFRS 9 -standardin periaatteiden mukaisesti.

Aspon liiketoimintojen käyttöönottamat tekniset tuotteet tai sovellukset voivat olla rikkoutuvia tai toimimattomia, jolloin niiden varaan laskettu tuloksen kasvu saattaa hidastua tai lykkääntyä. Aspon tuotteiden soveltumattomuus asiakkaiden tuotantoprosesseihin tai niiden tekniset ominaisuudet voivat aiheuttaa kaupan katteiden kaventumista tai toimituksiin liittyviä taloudellisia vaateita.

Operatiivisia riskejä ovat lisänneet myös tietotekniikkaan liittyvä rikollisuus, haittaohjelmat ja lisääntynyt petosyritysten määrä. Nämä voivat toteutuessaan aiheuttaa Aspolle taloudellisia menetyksiä. Tietotekninen suojautuminen ja sisäinen koulutus on Aspossa asianmukaisesti järjestetty, mutta hajautetusta rakenteesta johtuen yksittäisiä tapauksia voi toteutua. Poikkeamat sisäisistä prosesseista saattavat aiheuttaa menetyksiä esimerkiksi verojen tai viranomaismaksujen muodossa.

Konsernin vahinkoriskien määrää ja todennäköisyyttä arvioidaan säännöllisesti. Vahinkovakuutukset kilpailutetaan ja vakuutusmäärät päivitetään myös säännöllisesti. Vakuutusmäärät ovat Aspon toiminnan laajuuteen nähden riittävät, mutta vakuutusyhtiöt voivat rajoittaa vakuutusten voimassaoloa eri syistä lisääntyneiden riskien seurauksena esimerkiksi sotatoimialueilla.

Rahoitusriskit

Aspo-konsernin rahoitus ja siihen liittyvien riskien hallinta hoidetaan keskitetysti emoyhtiössä hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti.

Jälleenrahoitusriski
Jälleenrahoitusriskiä hallitaan hajauttamalla korollinen velka vastapuolen, rahoitusmuodon ja maturiteetin osalta.

Likviditeettiriski
Likviditeettiriskiä hallitaan varmistamalla konsernin riittävät rahavarat yhdessä sitovien valmiusluottolimiittien ja muiden rahoitusreservien kanssa.

Korkoriski
Korkotason muutoksilta suojaudutaan sitomalla korolliset velat osittain vaihtuvakorkoisiin ja osittain kiinteäkorkoisiin lainoihin. Lisäksi korkoriskeiltä suojautumiseen käytetään korkojohdannaisia.

Luottoriski
Luottoriskeiltä suojaudutaan käyttämällä ennakkomaksuihin ja pankkitakauksiin perustuvia maksuehtoja. Asiakkaiden syvällinen tunteminen on olennainen osa luottoriskin hallintaa.

Valuuttakurssiriski
Aspo-konsernissa valuuttakurssiriskiä hallitaan ensisijaisesti liiketoimintalähtöisesti vaikuttamalla asiakas- ja päämiessopimuksiin sekä toissijaisesti valuuttajohdannaisilla.

Yksityiskohtaisempi selvitys rahoitusriskeistä on konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 26.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Aspon tarkastusvaliokunnan yhtenä tehtävänä on yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuuden seuranta. Tarkastusvaliokunta seuraa riskienhallintaprosessia ja ohjeistaa tarvittavia toimenpiteitä erityisesti strategisten riskien ehkäisemiseksi. Hallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan periaatteiden mukaisesti riskienhallinta on osa Aspon sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa konsernin strategian toteutumista, taloudellisen tuloksen kehittymistä, omistaja-arvoa, osingonmaksukykyä ja liiketoiminnan jatkuvuutta. Vastuu riskienhallinnasta on toimialojen liiketoimintajohdolla. Johto vastaa riittävien toimenpiteiden määrittämisestä, toteuttamisesta sekä toimenpiteiden toteutumisen seurannasta osana päivittäistä toiminnan ohjausta. Riskienhallinnasta vastaa Aspon talousjohtaja, joka raportoi konsernin toimitusjohtajalle.

OIKEUDENKÄYNNIT

Helsingin käräjäoikeus antoi 27.2.2015 päätöksen ESL Shipping Oy:n ja Suomen valtion välisessä kanteessa, joka koskee vuosina 2001–2004 veloitettuja väylämaksuja. Helsingin käräjäoikeuden päätöksen mukaan Suomen valtio velvoitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti noin 3,0 miljoonaa euroa sekä oikeudenkäyntikulut ja korkoja. Valtio valitti käräjäoikeuden tuomiosta ja hovioikeus kumosi 8.8.2016 annetussa tuomiossa Helsingin käräjäoikeuden päätöksen ja hylkäsi ESL Shippingin kanteen vanhentuneena. Yhtiö haki valituslupaa korkeimmalta oikeudelta, mutta hakemus hylättiin helmikuussa 2018. Yhdessä 13 muun varustamon kanssa ESL Shipping jätti kesäkuussa 2018 ylimääräistä muutoksenhakua (kantelu ja purku) koskevan hakemuksen korkeimpaan oikeuteen. Lisäksi yhtiö jätti valituksen Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimeen, koskien erityisesti omaisuuden suojan rikkomista. Euroopan Ihmisoikeustuomioistuin ilmoitti syyskuussa, ettei se ota valitusta käsiteltäväkseen.

ESL Shipping on voittanut oikeusprosessin intialaista ABG Shipyard -telakkaa vastaan vuonna 2011 vastaanotetun ms Alppilan takuuaikaisten korjausten korvaamisesta. Välimiesoikeuden antaman päätöksen mukaan ABG Shipyard-telakka velvoitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti korjauskulut ja korot. Päätöksen vaikutus tullaan huomioimaan sillä tilikaudella, jolla päätöksen mukaiset maksut saadaan.

Telko on aloittanut hallinto-oikeusprosessin koskien Tullin määräämää veronkorotusta, joka liittyy Telkon vuosina 2013 ja 2014 maahantuomiin tavaraeriin. Telko pitää Tullin määräämiä maksuja perusteettomina. Maksujen määrä 1,7 miljoonaa euroa on kirjattu kuluksi vuonna 2015.

Telko aloitti vuonna 2018 oikeudenkäynnin Koreassa entistä päämiestä (Korea Engineering Plastics Co. Ltd) vastaan koskien maksamattomia komissioita.

Kauko haastoi keväällä 2017 kaksi liikkuvan tietotyön terveydenhuoltosektorille toimitettavan tietotekniikan yksikössä johtotehtävissä toiminutta henkilöä houkuttelukiellon sekä kilpailuoikeusrikkomusten vuoksi siviilioikeuteen. Helmikuussa 2018 käräjäoikeus päätti kanteen vastaajien hyväksi ja Kauko valitti hovioikeuteen tuomiosta. Kauko luopui vuonna 2018 vaatimuksistaan toista vastaajaa kohtaan. Hovioikeus antoi tuomionsa 8.2.2019 ja vahvisti, että kilpailukielto oli vastaajaa kohtaan pätevä ja vastaaja tuomittiin maksamaan sen rikkomisesta sopimussakko viivästyskorolla. Lisäksi hovioikeus vahvisti, että liike- ja ammattisalaisuuksien hyödyntämiskielto ja myös houkuttelukielto oli sitova. Tuomio ei ole vielä lainvoimainen ja sillä ei ole merkittävää vaikutusta Aspo-konsernin tulokseen.

HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Hallituksen valtuuttaminen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta
Yhtiökokous 10.4.2018 valtuutti hallituksen päättämään enintään 500 000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaalla omalla pääomalla, mikä vastaa noin 1,6 % yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus käsittää myös oikeuden ottaa omia osakkeita pantiksi. Valtuutus on voimassa vuoden 2019 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus ei käyttänyt valtuutusta tilikaudella.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään osakeannista, jossa luovutetaan yhtiön hallussa olevia omia osakkeita
Yhtiökokous 10.4.2018 valtuutti hallituksen päättämään yhdessä tai useammassa erässä osakeannista, joka toteutetaan luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutuksen perusteella luovutettavien osakkeiden määrä on yhteensä enintään 900 000 osaketta. Valtuutus on voimassa vuoden 2019 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus ei käyttänyt valtuutusta tilikaudella.

Hallituksen valtuuttaminen päättämään uusien osakkeiden osakeannista
Yhtiökokous 10.4.2018 valtuutti hallituksen päättämään maksullisesta osakeannista. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista osakeannin ehdoista ja se sisältää siten myös oikeuden päättää suunnatusta osakeannista, osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakeannissa liikkeeseen laskettavien uusien osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä voi olla enintään 1 500 000 osaketta. Valtuutus on voimassa vuoden 2019 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Aspon hallitus käytti tätä valtuutusta, kun se osana AtoB@C-yrityskaupan täytäntöönpanoa luovutti myyjälle suunnatulla maksullisella osakeannilla 444 255 kappaletta Aspon uutta osaketta. Uuden osakkeen merkintähinta oli 9,96 euroa.

JOHTO JA TILINTARKASTAJAT

Aspo Oyj:n varsinainen yhtiökokous valitsi 10.4.2018 hallituksen jäseniksi uudelleen Mammu Kaarion, Mikael Laineen, Gustav Nybergin, Salla Pöyryn, Risto Salon sekä uudeksi jäseneksi Tatu Vehmaksen. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Gustav Nybergin ja varapuheenjohtajaksi Mammu Kaarion. Kokouksessa hallitus päätti lisäksi valita tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Mammu Kaarion ja jäseniksi Mikael Laineen, Salla Pöyryn ja Tatu Vehmaksen. Hallituksen toiminnasta vuonna 2018 ja osakkeenomistajien nimitystoimikunnasta on tarkempia tietoja Aspo Oyj:n selvityksessä hallinnosta ja ohjausjärjestelmästä.

Yhtiön toimitusjohtajana vuonna 2018 toimi eMBA Aki Ojanen.

Yhtiön tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy. Vastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Toni Halonen.

TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Telko Oy:n hallituksen jäseneksi 1.1.2019 alkaen on nimitetty Patricia Nyberg (KTM, MBA (IMD)). Paroc Group Oy:n toimitusjohtaja Anders Dahlblom on kertonut, että hän ei jatka Telko Oy:n hallituksen jäsenenä 1.3.2019 jälkeen.

Leipurin Oyj:n hallituksen jäsen, Örum Groupin toimitusjohtaja Esa Rautalinko luopui hallitusjäsenyydestään 1.1.2019.

NÄKYMÄT VUODELLE 2019

Kansainvälisen talouden kasvun odotetaan hidastuvan. Venäjän ja koko itämarkkina-alueen talous jatkaa kasvua maltillisesti, mutta poliittiset riskit ja kansainvälinen Venäjään kohdistunut pakotepolitiikka ovat ylläpitäneet markkina-alueen riskitasoa ja siksi tulevaa kehitystä on haastava ennustaa. Uhka kansainvälisen vapaakaupan esteiden lisääntymisestä on säilynyt ennallaan ja negatiivinen kehitys voi olla myös nopeaa, millä voi olla vaikutusta Aspon päämiesten, asiakasyritysten tai Aspon liiketoimintojen toimintaedellytyksiin. Valuuttakurssien arvioidaan edelleen vaihtelevan voimakkaasti. EU:n ja erityisesti Suomen talouskasvu on edelleen hyvällä tasolla, mutta Suomen vientiteollisuuden vientimäärien kasvu on hidastunut. Teollisuustuotannon kasvun odotetaan hidastuvan Aspon liiketoimintojen päämarkkina-alueilla Pohjois-Euroopassa. Aspon liiketoimintojen osalta hyvä suhdanne jatkuu joskin riski nopeisiin talouden muutoksiin on olemassa.

Aspolle tärkeiden tuotannollisten raaka-aineiden ja öljyn hinnan odotetaan yleisesti pysyvän nykyisellä matalalla tasollaan. ESL Shippingille tärkeiden merikuljetusten kuivarahtihintojen odotetaan säilyvän nykytasolla.

OHJEISTUS VUODELLE 2019

Aspon liikevoitto on 28-33 Me (20,6) vuonna 2019.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Osakepääoma

Aspo Oyj:n rekisteröity osakepääoma 31.12.2018 oli 17 691 729,57 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 31 419 779, joista yhtiön hallussa oli 304 361 osaketta eli 1,0 % osakepääomasta. Tilikauden aikana Aspo Oyj:n rekisteröityjen osakkeiden määrä kasvoi 444 255 osakkeella, kun Aspon hallitus päätti elokuussa 2018 maksullisesta suunnatusta osakeannista liittyen AtoB@C-yrityskaupan täytäntöönpanoon.

Osakkeet

Aspo Oyj:llä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Aspon osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n keskisuurten yritysten ryhmän toimialaluokassa teollisuustuotteet ja -palvelut.

Osinko

Aspo Oyj:n 10.4.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti osingoksi 0,43 euroa osakkeelta.

Osinko maksettiin kahdessa erässä. Ensimmäisen erän, 0,21 euroa/osake, maksupäivä oli 19.4.2018 ja toisen erän, 0,22 euroa/osake, maksupäivä oli 5.11.2018.

Aspo päivitti osinkopolitiikkansa marraskuussa 2018. Uuden osinkopolitiikan mukaisesti Aspon tavoitteena on pyrkiä vuosittain kasvavaan osingonmaksuun. Aiemmin Aspon tavoitteena on ollut maksaa keskimäärin vähintään puolet tilikauden tuloksesta osinkona.

Osakkeiden vaihto ja kurssikehitys

Vuonna 2018 Aspo Oyj:n osakkeiden vaihto oli yhteensä 1 809 464 osaketta ja 17,2 miljoonaa euroa eli 5,8 % osakekannasta vaihtoi omistajaa. Tilikauden ylin kurssinoteeraus oli 10,80 euroa ja alin 7,90 euroa. Keskikurssi oli 9,51 euroa ja tilikauden päätöskurssi 7,96 euroa.

Tilikauden päättyessä osakekannan markkina-arvo omat osakkeet vähennettynä oli 247,7 miljoonaa euroa.

Osakkeenomistus

Aspon osakkeet kuuluvat Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään.

Vuoden 2018 lopussa Aspolla oli yhteensä 9 502 osakkeenomistajaa. Osakkeista 97,4 prosenttia oli suorassa omistuksessa ja 2,6 prosenttia hallintarekisterien kautta olevassa omistuksessa. Ulkomaisessa omistuksessa oli yhteensä 1,6 prosenttia yhtiön osakkeista.

Kymmenen suurimman osakkeenomistajan hallussa oli 31.12.2018 yhteensä 39,6 prosenttia yhtiön osakkeista ja äänistä.

Luettelo Aspon suurimmista osakkeenomistajista on nähtävillä kuukausittain päivitettynä internet-osoitteessa www.aspo.fi.

Hallituksen ja konsernin johtoryhmän osakkeenomistus

Aspo Oyj:n hallituksen jäsenet määräysvaltayhteisöineen omistivat 31.12.2018 yhteensä 6 838 985 osaketta, joka oli 21,8 prosenttia yhtiön osake- ja äänimäärästä.

Aspo Oyj:n toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmän muut jäsenet omistivat 31.12.2018 yhteensä 236 299 osaketta, joka oli 0,8 prosenttia yhtiön osake- ja äänimäärästä.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2018

	Osakkeita kpl	Osuus osakkeista ja äänistä, %
Havsudden Oy Ab	3 142 941	10,00
Vehmas Tatu	2 306 676	7,34
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	1 438 412	4,58
Vehmas Tapio	1 375 827	4,38
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 000 676	3,18
Robinson Joanna	754 259	2,40
Nyberg Gustav	731 667	2,33
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	721 040	2,29
Mandatum Life Unit-Linked	541 552	1,64
Procurator-Holding Oy	470 969	1,50
10 suurinta omistajaa yhteensä	**12 484 019**	**39,64**
Hallintarekisteröidyt osakkeet	810 676	2,78
Muut osakkeet	17 820 723	56,72
Ulkona olevat osakkeet yhteensä	**31 115 418**	**99,03**
Omat osakkeet	304 361	0,97
Osakkeita yhteensä	**31 419 779**	**100,00**

Osakkeenomistuksen jakauma 31.12.2018 osakkeiden määrän mukaan

Osakkeita kpl	Omistajien lukumäärä	Osuus omistajista %	Osake-määrä kpl	Osuus osake-kannasta %
1 - 100	1 787	18,81	101 067	0,32
101 - 500	3 598	37,87	1 000 229	3,18
501 - 1 000	1 602	16,86	1 227 835	3,91
1 001 - 5 000	1 998	21,03	4 315 784	13,74
5 001 - 10 000	297	3,13	2 114 228	6,73
10 001 - 50 000	169	1,78	3 487 821	11,10
50 001 - 100 000	18	0,19	1 308 183	4,16
100 001 - 500 000	24	0,25	5 874 118	18,70
500 001 -	9	0,10	11 986 050	38,15
Yhteistilillä yhteensä			4 464	0,01
Yhteensä	**9 502**	**100,00**	**31 419 779**	**100,00**

Osakkeenomistuksen jakauma 31.12.2018 omistajaryhmittäin

	Omistuksia %	Osakkeita %
1. Kotitaloudet	94,6	59,3
2. Yritykset	3,9	17,1
3. Rahoitus ja vakuutuslaitokset	0,3	9,3
4. Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,8	4,6
5. Julkisyhteisöt	0,1	8,0
6. Ulkomaat	0,3	1,7
	100,0	100,0

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

Aspo julkaisee IFRS-tunnuslukujen ohella tiettyjä yleisesti käytettyjä vaihtoehtoisia tunnuslukuja, jotka ovat pääosin johdettavissa laajasta tuloslaskelmasta ja taseesta. Johdon näkemyksen mukaan tunnusluvut selventävät laajan tuloslaskelman ja taseen antamaa kuvaa toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

	2018	2017	2016	2015	2014
Liikevaihto, M€	**540,9**	502,4	457,4	445,8	482,9
Liikevoitto, M€	**20,6**	23,1	20,4	20,6	23,4
% liikevaihdosta	**3,8**	4,6	4,5	4,6	4,8
Voitto ennen veroja, M€	**16,4**	21,1	17,3	21,3	19,0
% liikevaihdosta	**3,0**	4,2	3,8	4,8	3,9
Tilikauden voitto, M€	**14,2**	19,4	15,9	19,8	18,4
% liikevaihdosta	**2,6**	3,9	3,5	4,4	3,8
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	**7,2**	9,9	8,7	11,2	9,9
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	**12,4**	17,1	14,6	19,1	17,8
Omavaraisuusaste, %	**29,5**	35,6	37,4	33,8	35,2
Nettovelkaantumisaste, %	**154,4**	103,9	89,8	101,4	101,0
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, M€	**43,2**	18,0	6,9	15,1	18,7
% liikevaihdosta	**8,0**	3,6	1,5	3,4	3,9
Henkilöstömäärä 31.12.	**958**	909	895	857	879
Henkilöstö keskimäärin	**919**	877	871	862	882
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos / osake, €	**0,42**	0,56	0,49	0,61	0,57
Laimennettu tulos / osake, €	**0,42**	0,56	0,49	0,61	0,57
Oma pääoma / osake, €	**3,75**	3,67	3,75	3,36	3,42
Nimellisosinko / osake, € (2018 hallituksen ehdotus)	**0,44**	0,43	0,42	0,41	0,40
Osinko / tulos, %	**106,7**	76,3	85,4	67,1	70,3
Efektiivinen osinkotuotto, %	**5,5**	4,3	5,1	5,5	7,0
Hinta / voitto -suhde (P/E)	**19,1**	17,7	16,6	12,3	10,0
Laimennettu hinta / voitto -suhde (P/E)	**19,1**	17,7	16,6	12,3	10,0
Osakkeen kurssikehitys					
keskikurssi, €	**9,51**	8,91	6,95	7,23	6,20
alin kurssi, €	**7,90**	8,20	6,00	5,92	5,21
ylin kurssi, €	**10,80**	10,00	8,21	8,16	7,52
Tilikauden viimeisen kauppapäivän päätöskurssi, €	**7,96**	10,00	8,18	7,50	5,69
Osakekannan markkina-arvo 31.12., M€	**250,1**	309,8	253,4	232,3	176,3
omat osakkeet vähennettynä, M€ *	**247,7**	306,1	250,1	228,7	173,0
Osakkeen vaihdon kehitys, 1 000 kpl	**1 809**	2 851	2 491	4 886	4 872
Osakkeen vaihdon kehitys, %	**5,8**	9,2	8,0	15,8	15,7
Osakkeiden kokonaisvaihto, 1 000 €	**17 202**	25 405	17 326	35 340	30 222
Rekisteröity osakkeiden kokonaismäärä 31.12., 1 000 kpl	**31 420**	30 976	30 976	30 976	30 976
ulkopuolella 31.12.	**31 115**	30 605	30 579	30 496	30 402
ulkopuolella keskimäärin	**30 809**	30 599	30 564	30 479	30 312
laimennettu osakemäärä keskimäärin	**30 809**	30 599	30 564	30 479	30 312

* Aspo Management Oy:n omistuksessa olleet Aspo Oyj:n osakkeet käsiteltiin konsernin hallussa olevina omina osakkeina vuosina 2010-2014. Yhtiö fuusioitiin Aspo Oyj:hin vuonna 2015.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	=	(voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut) x 100 / taseen loppusumma – korottomat velat (keskiarvo)
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	=	(voitto ennen veroja – verot) x 100 / oma pääoma + määräysvallattomien osuus (keskiarvo)
Omavaraisuusaste, %	=	(oma pääoma + määräysvallattomien osuus) x 100 / taseen loppusumma – saadut ennakot
Nettovelkaantumisaste, %	=	(korolliset velat – rahavarat) x 100 / oma pääoma + määräysvallattomien osuus
Henkilöstön keskimäärä	=	keskiarvo kuukauden lopussa lasketuista henkilöstömääristä
Tulos / osake, € *	=	tulos ennen veroja – tuloverot –määräysvallattomien osuus tuloksesta / tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä
Oma pääoma / osake, €	=	oma pääoma / osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä
Osakeantioikaistu osinko / osake, €	=	tilikaudella jaettu osakekohtainen osinko / osakeantikerroin
Osinko / tulos, %*	=	osakeantioikaistu osakekohtainen osinko x 100 / osakekohtainen tulos
Efektiivinen osinkotuotto, %	=	(osakeantioikaistu osinko / osake) x 100 / tilikauden viimeisen kauppapäivän kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi
Osakeantioikaistu pääomanpalautus / osake, €	=	tilikaudella jaettu osakekohtainen pääomanpalautus / osakeantikerroin
Pääomanpalautus / tulos, %	=	osakeantioikaistu osakekohtainen pääomanpalautus x 100 / osakekohtainen tulos
Efektiivinen pääomanpalautustuotto, %	=	(osakeantioikaistu pääomanpalautus / osake) x 100 / tilikauden viimeisen kauppapäivän kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi
Hinta / voitto -suhde (P/E)*	=	osakeantioikaistu tilikauden viimeisen kauppapäivän keskikurssi / tulos / osake
Osakekannan markkina-arvo	=	konsernin ulkopuolella olevien osakkeiden lukumäärä **x** tilikauden viimeisen kauppapäivän kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi
Vapaa rahavirta	=	liiketoiminnan rahavirta + investointien rahavirta

Omien osakkeiden vaikutus on eliminoitu tunnuslukuja laskettaessa.

* Osakekohtaisen tuloksen laskennassa on huomioitu tulosta pienentävänä eränä hybridilainan kaudelle kuuluva korko verovaikutuksella oikaistuna.

HALLITUKSEN VOITONJAKOESITYS

Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2018 ovat 42 191 625,81 euroa, josta tilikauden voitto on 16 639 823,45 euroa.

Yhtiön rekisteröity osakemäärä 31.12.2018 oli 31 419 779 osaketta, joista yhtiön hallussa oli 304 361 osaketta.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että jakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

osinkona jaetaan kahdessa erässä 0,44 euroa / osake 31 115 418 osakkeelle*	13 690 783,92 €
omaan pääomaan jätetään	28 500 841,89 €
	42 191 625,81 €

*osinkoon oikeuttavien osakkeiden määrä allekirjoituspäivänä

Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,22 euroa/osake maksetaan osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä 11.4.2019 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa osingonmaksupäiväksi 18.4.2019. Toinen erä 0,22 euroa/osake maksetaan marraskuussa 2019 osakkeenomistajille, jotka ovat täsmäytyspäivänä merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus päättää 29.10.2019 pidettäväksi sovitussa kokouksessaan toisen erän osingon täsmäytyspäivän ja osingonmaksupäivän suomalaisen arvo-osuusjärjestelmän sääntöjen mukaisesti. Nykyisen järjestelmän mukaan osingon täsmäytyspäivä olisi 31.10.2019 ja osingon maksupäivä 7.11.2019.

Aspo Oyj:n omistamille omille osakkeille ei makseta osinkoa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Ennen kuin hallitus panee yhtiökokouksen päätöksen täytäntöön, sen on osakeyhtiölain edellyttämällä tavalla arvioitava, onko yhtiön maksukyky ja/tai taloudellinen asema muuttunut yhtiökokouksen päätöksenteon jälkeen niin, että osakeyhtiölain mukaiset osingonjaon edellytykset eivät enää täyty. Osakeyhtiölain mukaisten edellytysten täyttyminen on edellytys yhtiökokouksen päätöksen täytäntöönpanolle.

Aspo Oyj on antanut erillisen selvityksen vuoden 2018 hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Lisäksi Aspo julkaisee Suomen kirjanpitolain edellyttämän selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista vastuullisuusraporttina samaan aikaan tämän toimintakertomuksen kanssa. Molemmat julkaistaan yhtiön internet-sivustolla www.aspo.fi.

TILINPÄÄTÖS 31.12.2018

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 €	Liitetieto	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevaihto	1	**540 935**	**502 360**
Liiketoiminnan muut tuotot	3	4 110	2 037
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien yhteisöjen tuloksi	16	-131	
Materiaalit ja palvelut	6	-382 182	-370 554
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	4	-43 247	-41 554
Poistot ja arvonalentumiset	5	-16 484	-11 869
Liiketoiminnan muut kulut	7	-82 446	-57 284
Liikevoitto		**20 555**	**23 136**
Rahoitustuotot	8	933	1 991
Rahoituskulut	8	-5 053	-4 073
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		**-4 120**	**-2 082**
Voitto ennen veroja		**16 435**	**21 054**
Tuloverot	9	-2 251	-1 646
Tilikauden voitto		**14 184**	**19 408**
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Muuntoerot		-1 939	-3 070
Suojauslaskenta		2 572	-3 697
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	9	-125	192
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		508	-6 575
Tilikauden laaja tulos yhteensä		**14 692**	**12 833**
Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos		14 184	19 408
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva laaja tulos		14 692	12 833
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tulos, €	10		
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,42	0,56
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,42	0,56

Sivuilla 29-76 esitettävät liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernitase

Varat

1 000 €	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11	8 887	7 994
Liikearvo	12	43 011	42 013
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	175 053	119 918
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä yhteisöis	16	1 512	
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	14	170	170
Saamiset	15	250	525
Laskennalliset verosaamiset	17	2 391	3 267
Pitkäaikaiset varat yhteensä		**231 274**	**173 887**
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	18	71 295	60 921
Myynti- ja muut saamiset	19	77 496	66 033
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		323	331
Rahavarat	20	19 333	19 923
Lyhytaikaiset varat yhteensä		**168 447**	**147 208**
Varat yhteensä		**399 721**	**321 095**

Oma pääoma ja velat

1 000 €	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
Osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	21	17 692	17 692
Ylikurssirahasto	21	4 351	4 351
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	21	16 482	12 061
Käyvän arvon rahasto	21	-122	-2 569
Muut rahastot	21	25 000	25 000
Muuntoerot		-23 616	-21 681
Kertyneet voittovarat		76 862	77 413
Oma pääoma yhteensä		**116 649**	**112 267**
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	17	7 158	3 300
Lainat ja käytetyt luottolimiitit	22	170 921	109 517
Muut velat	23	266	522
Pitkäaikaiset velat yhteensä		**178 345**	**113 339**
Lyhytaikaiset velat			
Varaukset	25	385	1 216
Lainat ja käytetyt luottolimiitit	22	28 526	27 102
Ostovelat ja muut velat	23	75 338	66 817
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		478	354
Lyhytaikaiset velat yhteensä		**104 727**	**95 489**
Velat yhteensä		**283 072**	**208 828**
Oma pääoma ja velat yhteensä		**399 721**	**321 095**

Sivuilla 29-76 esitettävät liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 €	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	20 555	23 136
Oikaisut liikevoittoon:		
Poistot ja arvonalentumiset	16 484	11 869
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	-25	285
Myytyjen liiketoimintojen myyntivoitot ja -tappiot	24	-352
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien yhteisöjen tuloksista	131	
Työsuhde-etuudet	70	718
Varausten muutos	-822	699
Liiketoiminnan realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	-14	350
Käyttöpääoman muutos:		
Vaihto-omaisuus	-10 645	-6 330
Lyhytaikaiset saamiset	-4 530	-8 808
Lyhytaikaiset korottomat velat	4 438	2 495
Maksetut korot	-3 655	-5 062
Saadut korot	525	1 024
Maksetut tuloverot	-2 263	-2 590
Liiketoiminnan rahavirta	**20 273**	**17 434**
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-43 054	-3 961
Ennakkomaksut aluksista		-13 692
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutustulot	392	293
Luovutustulot muista pitkäaikaisista rahoitusvaroista		198
Hankitut liiketoiminnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-12 528	
Saadut osingot	1	2
Myydyt liiketoiminnat	104	600
Investointien rahavirta	**-55 085**	**-16 560**
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	17 289	3 641
Pitkäaikaisten lainojen nostot	58 018	15 600
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-25 391	-7 827
Hybridi-instrumentti, korot	-1 687	-1 687
Maksetut osingot	-13 287	-12 854
Rahoituksen rahavirta	**34 942**	**-3 127**
Rahavarojen muutos	**130**	**-2 253**
Rahavarat 1.1.	19 923	22 627
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-720	-451
Rahavarat kauden lopussa	**19 333**	**19 923**

Sivuilla 29-76 esitettävät liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 €	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voitto-varat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	21	**17 692**	**4 351**	**12 061**	**-2 569**	**25 000**	**-21 681**	**-2 169**	**79 582**	**112 267**
IFRS 2 standardimuutoksen vaikutus									566	566
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018		**17 692**	**4 351**	**12 061**	**-2 569**	**25 000**	**-21 681**	**-2 169**	**80 148**	**112 833**
Laaja tulos										
Tilikauden tulos									14 184	14 184
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna):										
Suojauslaskenta					2 447					2 447
Muuntoerot				-4			-1 935			-1 939
Tilikauden laaja tulos yhteensä				**-4**	**2 447**		**-1 935**		**14 184**	**14 692**
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako									-13 287	-13 287
Osakeanti				4 425						4 425
Hybridi-instrumentti, korot									-1 687	-1 687
Osakepalkitseminen								431	-758	-327
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				**4 425**				**431**	**-15 732**	**-10 876**
Oma pääoma 31.12.2018		**17 692**	**4 351**	**16 482**	**-122**	**25 000**	**-23 616**	**-1 738**	**78 600**	**116 649**

1 000 €	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voitto-varat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	21	**17 692**	**4 351**	**12 054**	**936**	**25 000**	**-18 604**	**-2 341**	**75 439**	**114 527**
Laaja tulos										
Tilikauden tulos									19 408	19 408
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna):										
Suojauslaskenta					-3 505					-3 505
Muuntoerot				7			-3 077			-3 070
Tilikauden laaja tulos yhteensä				**7**	**-3 505**		**-3 077**		**19 408**	**12 833**
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako									-12 854	-12 854
Hybridi-instrumentti, korot									-2 700	-2 700
Osakepalkitseminen								172	289	461
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä								**172**	**-15 265**	**-15 093**
Oma pääoma 31.12.2017		**17 692**	**4 351**	**12 061**	**-2 569**	**25 000**	**-21 681**	**-2 169**	**79 582**	**112 267**

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Perustiedot

Aspo Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Aspo Oyj:n osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä.

Aspo on monialayhtiö, joka on keskittynyt vahvaa erityisosaamista vaativille liiketoiminta-alueille. Konsernin operatiivinen toiminta on ryhmitetty toisistaan riippumattomiksi segmenteiksi: ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Lisäksi muuhun toimintaan sisältyy Aspon konsernihallinto, talous- ja ICT-palvelukeskus sekä vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

Konsernin emoyhtiö on Aspo Oyj. Emoyhtiön kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite Mikonkatu 13 A, 00100 Helsinki.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Aspo Oyj:n pääkonttorista osoitteesta Mikonkatu 13 A, 00100 Helsinki.

Aspo Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 14.2.2019 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Laatimisperusta

Aspo Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2018 voimassa olevia standardeja sekä tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina, ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottu.

Konserni on soveltanut 1.1.2018 alkaen seuraavia uusia standardeja, muutoksia ja tulkintoja:

IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista, IFRS 15 voimaantuloaika ja Selvennyksiä IFRS 15:een.* Standardia on sovellettava 1.1.2018 alkaen. Standardi sisältää viisiportaisen mallin asiakassopimuksista saatavien myyntituottojen tulouttamiseksi. IFRS 15 luo kattavan viitekehyksen sen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotot sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. IFRS 15 korvasi kaiken aiemmin voimassaolleen tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. IAS 18:n Tuotot, IAS 11:n Pitkäaikaishankkeet sekä niihin liittyvät IFRIC-tulkinnat.

Uuden IFRS 15 -standardin mukaisesti yhteisön on kirjattava myyntituotto, kun se täyttää suoritevelvoitteen luovuttamalla luvatun tavaran tai palvelun asiakkaalle. Konsernin myyntisopimukset koskevat pääosin tuotteen myyntiä asiakkaalle, ja niissä on tunnistettu olevan yksi suoritevelvoite. Transaktiohinta on pääsääntöisesti kiinteä, mutta jossain tapauksissa vastike voi olla muuttuva. Tuloutus tapahtuu, kun tuote on luovutettu asiakkaalle tiettynä hetkenä. Tuloutusperiaatteita on kuvattu tarkemmin laadintaperiaatteiden kohdassa asiakassopimuksista saatavien myyntituottojen tulouttaminen.

Aspo otti standardin käyttöön täysin takautuvaa menetelmää soveltaen ja standardin sallimia käytännön apukeinoja hyödyntäen.

Standardin käyttöönotolla ei ollut merkittävää vaikutusta tulouttamiseen verrattuna konsernin aiempiin tulouttamiskäytäntöihin. Koska standardin mukaisten tuloutusperiaatteiden soveltamisen muutosvaikutus olennaisuus huomioiden oli vähäinen, ei vuoden 2017 vertailutietoja ole oikaistu.

IFRS 9-standardia *Rahoitusinstrumentit* ja siihen tehtyjä muutoksia on sovellettava 1.1.2018 alkaen. Standardi korvasi IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin. IFRS 9 muutti rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista sekä sisältää rahoitusvarojen arviointiin uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin. Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen vastaavat suurelta osin IAS 39:n vaatimuksia. Suojauslaskennan osalta on edelleen kolme suojauslaskentatyyppiä. Standardi sallii aiempaa useampien riskipositioiden ottamisen suojauslaskennan piiriin, ja siinä on yhtenäistetty suojauslaskennan periaatteita riskienhallinnan kanssa.

IFRS 9 muutti joidenkin Aspon rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista. Näistä kerrotaan tarkemmin kohdassa rahoitusvarat ja –velat. Myyntisaamisia arvostaessaan Aspo soveltaa odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen standardin sallimaa yksinkertaistettua segmenttikohtaista mallia. Standardin aiheuttamien muutosten vaikutus avaavaan taseeseen oli vähäinen aiempaan varauskäytäntöön verrattuna eikä avaavan taseen lukuja ole näin ollen muutettu. Suojauslaskennassa konserni jatkaa aiemmin määritettyä suojauskäytäntöään.

Muutokset IFRS 2:een *Osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien luokittelu ja arvostaminen.* Muutos koski 1.1.2018 alkaen osakepalkkiojärjestelmiä, joissa on nettomaksuominaisuuksia

ennakonpidätysverovelvollisuuksien täyttämiseksi. IFRS 2 muutosten mukaan näitä osakepalkkiojärjestelmiä ei enää jaeta kahteen osaan, rahalla ja omalla pääomalla maksettaviin eriin, vaan ne luokitellaan kokonaisuudessaan omalla pääomalla maksettavaksi eräksi. Aspo on ottanut muutoksen käyttöön ja laadintaperiaatteiden muutoksen vaikutus on oikaistu avaavaan taseeseen 1.1.2018. Muutoksen johdosta konserni on uudelleen luokitellut osakepalkkiojärjestelmien rahana selvitettävät osuudet, yhteensä 0,6 miljoonaa euroa, korottomista veloista osaksi omalla pääomalla maksettavaa erää.

Tulkinta IFRIC 22 *Ulkomaanrahan määräiset liiketoimet ja etukäteisvastike.* Tulkinta täsmensi, että ulkomaanrahan määräiseen omaisuuserään, kuluun tai tuottoon liittyvän ennakkosuorituksen muuntamisen toteutumispäivä on päivä, jolloin yhteisö alun perin kirjaa ennakkosuorituksesta ennakkomaksun tai tuloennakon. Liiketoimen muodostuessa useista ennakkosuorituksista, toteutumispäivä määritetään erikseen kullekin yksittäiselle suoritukselle. Tulkinta vastasi konsernin aiemmin noudattamaa laatimisperiaatetta.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Aspo Oyj:n sekä kaikki tytäryhtiöt. Tytäryhtiöitä ovat yhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernin osakkuusyhtiöitä ovat yhtiöt, joissa konsernilla on 20–50 prosenttia äänivallasta ja vähintään 20 %:n omistusosuus tai joissa konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta. Osakkuusyhtiöt konsolidoidaan pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappiosta ylittää kirjanpitoarvon, kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten velvoitteiden täyttämiseen. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyritysten välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Konserniin on hankittu kolme osakkuusyhtiöitä vuonna 2018.

Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun määräysvalta on saatu. Luovutetut toiminnot ovat mukana siihen hetkeen asti, jolloin määräysvalta lakkaa. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää. Luovutettu vastike ja hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä, ja se luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen. Liikearvon hankintameno on määrä, jolla tytäryhtiön hankintameno ylittää hankittujen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen käyvän nettoarvon.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Tilikauden voiton jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomille omistajille kuuluva mahdollinen osuus on esitetty omana eränään konsernin omassa pääomassa. Vuosina 2017 ja 2018 konsernilla ei ollut määräysvallattomia omistajia.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tulosvaikutteisesti.
Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolella.
Valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Aspo on luokitellut Telko-segmenttiin kuuluvat pitkäaikaiset lainat Telkon valkovenäläiselle, ukrainalaiselle ja kazakstanilaiselle tytäryhtiölle nettosijoituksiksi ulkomaiseen yksikköön IAS 21:n mukaisesti. Kaikki näihin nettosijoituksiin liittyvät toteutumattomat valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaiset konserniyhtiöt

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen tilikauden keskikurssia. Tase-erät muunnetaan euroiksi käyttämällä tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä. Kun tytäryritys myydään kokonaan tai osittain siten, ettei konsernilla ole enää määräysvaltaa, kertyneet muuntoerot kirjataan laajaan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Segmenttiraportointi

Aspon toimintasegmentit ovat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi on nimetty hallitus, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksien arvioinnista. Segmenttien väliset liiketapahtumat perustuvat markkinahintoihin.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineellinen käyttöomaisuus esitetään alkuperäisten hankintahintojen ja kumulatiivisten poistojen erotuksena vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Alusten uudisrakennusten osalta rakentamisen aikana syntyneet rahoitusmenot aktivoidaan osaksi kohteen hankintamenoa ja ne poistetaan omaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasapoistoina todennäköisen taloudellisen vaikutusajan perusteella seuraavasti:

Rakennukset ja rakennelmat	15–40 vuotta
Alukset	17–30 vuotta
Puskijat	18 vuotta
Telakoinnit	2–3 vuotta
Koneet ja kalusto	3–10 vuotta
Putkistot	5–20 vuotta
Toimitilojen perusparannusmenot	5–10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–40 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja.

Aikaisemmin kirjattu aineellisen käyttöomaisuuden arvonalennus peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumistappion peruuttamisen vuoksi lisääntynyt kirjanpitoarvo ei saa ylittää sitä kirjanpitoarvoa, joka omaisuuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisista ja luovutuksista syntyneet voitot ja -tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintamenetelmää käyttäen. Hankinnasta syntynyt liikearvo kirjataan hankinta-ajankohtana määrään, jolla luovutettu vastike ylittää hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen käyvän arvon. Liikearvoa ei poisteta, vaan sen käypää arvoa testataan vähintään vuosittain käyttöarvoon perustuvalla arvonalentumistestillä (ks. Liikearvon arvonalentumistesti liitetieto 12).

Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Leipurin- ja Telko-segmentteihin kuuluvien brändien taloudelliset vaikutusajat on arvioitu rajoittamattomiksi. Tavaramerkkien vahva tunnettuus ja historia tukevat johdon käsitystä siitä, että brändit vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon, ja ne poistetaan tasapoistoina niiden taloudellisena vaikutusaikana. Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat:

Ohjelmistot ja ohjelmistolisenssit	3–5 vuotta
Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut päämiessuhteet ja teknologia	10 vuotta
Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut asiakassuhteet	15 vuotta

Konserni arvioi aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden tasearvot vuosittain tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta on olemassa. Jos viitteitä on olemassa, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritellään laskemalla ennustettujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo. Laskelmien diskonttokorko perustuu pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC), joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja Aspon liiketoimintaan liittyvistä riskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan laajaan tuloslaskelmaan, mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat olennaisesti. Arvonalentumistappion peruuttamisen vuoksi lisääntynyt kirjanpitoarvo ei saa ylittää sitä kirjanpitoarvoa, joka omaisuuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan pääsääntöisesti kuluksi toteutumishetkellä. Uusien tuotteiden suunnittelusta aiheutuvat kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, kaupallisesti hyödynnettävissä ja tuotteesta odotetaan saatavan tulevaisuudessa taloudellista hyötyä. Aktivoidut tuotekehitysmenot poistetaan niiden vaikutusaikana. Muut kehittämismenot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemmillä kausilla. Vuonna 2017 aktivoitiin Kaukon kehittämien medical-tietokoneiden kehittämis- ja sertifiointikulut tuotekehittämismenoina, joiden taloudelliseksi vaikutusajaksi on arvioitu kolme vuotta. Kulujen määrä on vähäinen Aspo-konsernin tasolla.

Aspo-konsernin tutkimus- ja kehittämistoiminta kohdistuu segmenttien luonteen mukaisesti pääosin toiminnan, menetelmien ja tuotteiden kehittämiseen osana asiakaskohtaista liiketoimintaa, mistä johtuen kehityspanokset sisältyvät erittelemättöminä normaaleihin liiketoiminnan kuluihin.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää (first-in, first-out) käyttäen. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoon sisällytetään raaka-aineiden ostomenot, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista (normaalitoiminta-asteeseen perustuen), mutta ei vieraan pääoman menoja. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuva myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisen kustannuksilla ja myyntikustannuksilla.

Vuokrasopimukset – konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuuserä

merkitään taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokrakohteen käypää arvoa tai tätä alempaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Vastaavat leasingvuokravastuut rahoituskustannuksella vähennettynä sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingsopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksella vuokratut omaisuuserät poistetaan joko niiden taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyemmän leasingsopimuksen keston mukaan. Rahoitusleasingsopimuksiksi on luokiteltu vuokrasopimuksia, joilla on hankittu koneita ja laitteita sekä IT-ohjelmistoja.

Käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokranantajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Vuokrat kirjataan kuluksi tasasuuruisina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Työsuhde-etuudet

Lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöiltä otetuilla vakuutuksilla. Ulkomaisissa yksiköissä eläketurva on järjestetty paikallisen lainsäädännön ja sosiaaliturva-säännösten mukaisesti. Konsernissa on käytössä vain maksupohjaisia eläkejärjestelyjä, ja niihin liittyvät suoritukset kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on osakeperusteisia johdon kannustinjärjestelmiä, joissa osa palkkioista maksetaan osakkeina ja loput rahana. Nämä järjestelmät sisältävät nettomaksuominaisuuksia ennakonpidätysveroverovelvollisuuden täyttämiseksi ja ovat näin ollen vuoden 2018 alusta voimaan tulleen IFRS 2 muutoksen *Osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien luokittelu ja arvostaminen* alaisia. Lisätietoja osakeperusteisista järjestelyistä on esitetty liitetiedossa 29. Luovutettavat osakkeet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan tasaerinä kannustinjärjestelmän voimassaolon aikana. Muita kuin markkinaperusteisten ehtojen (esim. kannattavuus ja tuloksen kasvutavoite) vaikutuksia ei sisällytetä käypään arvoon vaan otetaan huomioon niiden osakkeiden määrissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajankohdan lopussa. Osakkeina maksettavista osuuksista tehdään kulun vastakirjaus omaan pääomaan. Vuoden 2018 alusta lähtien myös rahana maksettavat osuudet luokitellaan omalla pääomalla maksettavaksi eräksi ja kirjataan omaan pääomaan arvostettuna käypään arvoon myöntämishetkellä. Aiemmin rahana maksettava osuus kirjattiin korottomiin velkoihin ja arvostettiin uudelleen käypään arvoon jokaisena raportointipäivänä. Laadintaperiaatteen muutoksen vaikutuksella 0,6 miljonaa euroa on oikaistu avaavan taseen 1.1.2018 omaa pääomaa.

Osakepääoma

Kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään mahdollisilla verovaikutuksilla oikaistuina omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä.

Kun ostetaan omia osakkeita, osakkeista maksettu vastike sekä hankintaan liittyvät kustannukset kirjataan oman pääoman vähennykseksi. Kun näitä osakkeita myydään, osakkeista saatu vastike, josta on vähennetty suorat transaktiokustannukset sekä mahdollinen tuloverojen vaikutus, kirjataan oman pääoman lisäykseksi.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, jonka toteutuminen on todennäköistä, ja velvoitteen suuruus on luotettavasti arvioitavissa. Takuuvaraukset sisältävät tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta aiheutuvat kustannukset, mikäli takuuaikaa on tilinpäätöspäivänä jäljellä. Takuu- ja huoltovelvoitteet ajoittuvat yleensä 1–2 vuoden ajalle. Takuuvaraukset määritellään historiallisen kokemuksen perusteella.

Varaukseen kirjattava määrä on niiden menojen nykyarvo, joita velvoitteen täyttämisen odotetaan edellyttävän.

Tuloverot

Konsernin veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutokset. Tuloverot on kirjattu kunkin maan verokannan mukaan. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti. Väliaikaisia eroja syntyy mm. varauksista, poistoeroista ja vahvistetuista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan verotuksellisista tappioista ja muista väliaikaisista eroista siltä osin kuin on todennäköistä, että sitä voidaan hyödyntää tulevaisuudessa. Osuus osakkuusyritysten tuloksista esitetään laajassa tuloslaskelmassa laskettuna tilikauden tuloksesta ja se sisältää verovaikutuksen.

ESL Shipping Oy liittyi takautuvasti vuoden 2011 alusta tonnistoverotuksen piiriin. Tonnistoverotuksessa varustamotoiminta siirtyi elinkeinoverotuksesta tonnistopohjaiseen verotukseen.

Asiakassopimuksista saatavien myyntituottojen tulouttaminen

Aspon toimintasegmentit ovat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Aspon myyntituotot asiakassopimuksista koostuvat pääosin seuraavista tulovirroista:

- Raaka-aineiden myynti muovi- ja kemianteollisuudelle
- Raaka-aineiden ja koneiden myynti leipomo- ja muulle elintarviketeollisuudelle
- Laivoilla tapahtuva kuljetuspalveluiden myynti pääasiassa energia- ja metalliteollisuudelle
- Työvälineiden ja sovellusten myynti liikkuvaan tietotyöhön sekä energiatehokkuutta lisäävien laitteiden ja sovellusten myynti

Valtaosa Aspon liikevaihdosta on tavarakauppaa, jonka tuloutus tapahtuu toimituksen yhteydessä yhtenä ajankohtana, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut siirtyvät ostajalle toimitustapalausekkeen mukaisesti. ESL Shippingiä lukuun ottamatta vain pieni osa toimintasegmenttien liikevaihdosta on asiakkaalle myytäviä palveluita, joista tuotot kirjataan yhtenä ajankohtana, kun palvelu on suoritettu, tai ajan kuluessa, jos asiakas saa hyödyn sitä mukaa, kun palvelua luovutetaan. Valtaosa segmenttien tarjoamista muista palveluista katsotaan osaksi asiakaspalvelua, koska ne liittyvät esimerkiksi tuotekonseptien ja räätälöityjen kokonaisratkaisujen kehittämiseen ja suunnitteluun. ESL Shippingin tuotot kirjataan ajan kuluessa palvelujen suorittamisen myötä. Tuloutus perustuu kuljetus- tai muihin palvelusopimuksiin. Raportointikauden päättyessä tuotot ESL Shippingin matkalla tai muuten kesken olevista palveluista kirjataan perustuen raportointihetkeen mennessä toteutuneiden palvelun suorittamispäivien osuuteen palvelun arvioidusta kokonaiskestosta.

Yksilöllisten tilausten mukaan valmistettavien pitkäaikaishankkeiden tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusaste määritellään tarkasteluhetkeen mennessä kertyneiden toteutuneiden suunnittelu-, valmistus- ja asennustuntien osuutena hankkeen arvioiduista suunnittelu-, valmistus- ja asennustunneista. Menot, jotka liittyvät vielä tulouttamattomaan hankkeeseen, kirjataan keskeneräisinä pitkäaikaishankkeina vaihto-omaisuuteen. Kun on todennäköistä, että hanke tuottaa tappiota, tappio kirjataan kuluksi välittömästi. Aspo-konsernissa pitkäaikaishankkeita on Leipurin-liiketoiminnan omassa konevalmistustoiminnassa, jonka osuus konsernin liikevaihdosta on vähäinen.

IFRS 15 -standardin mukaisesti yhteisön on kirjattava myyntituotto, kun se täyttää suoritevelvoitteen luovuttamalla luvatun tavaran tai palvelun asiakkaalle. Konsernin myyntisopimukset koskevat pääosin tuotteen myyntiä asiakkaalle, ja niissä on tunnistettu olevan yksi suoritevelvoite. Transaktiohinta on pääsääntöisesti kiinteä. Tuloutus tapahtuu, kun tuote on luovutettu asiakkaalle tiettynä hetkenä.

Transaktiohintoihin ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia. Pääsääntöisesti myyntisaamiset erääntyvät maksettavaksi 0-60 päivän kuluessa laskutuspäivästä. Myös asiakkailta saatavia ennakkomaksuja käytetään ja tämä on tyypillistä pitkän valmistusajan vaatimissa projekteissa, jossa maksuerät sidotaan projektin etenemiseen.

Osassa asiakassopimuksia on määritetty alennuksia, jotka on sidottu esimerkiksi asiakkaan vuositasolla ostamiin tuotemääriin. Näiden osalta arvioidaan alennuksen toteutumisen todennäköinen rahamäärä historiatietoa hyödyntämällä ja arvioilla oikaistaan tuloutettavia myyntituottoja. Nämä

jaksotukset tehdään kuukausittain ja arvioita täsmennetään tilanteen tarkentuessa. Näiden alennusten määrä ei ole merkittävä Aspo-konsernissa eikä IFRS 15- standardin voimaantulo ole muuttanut jo aiemmin sovellettua käytäntöä.

Aspon myymiin tuotteisiin liittyy takuuvastuita mahdollisten viallisten tuotteiden vaihtamiseksi tai korjaamiseksi takuun voimassaoloaikana. Takuuvelvoitteet eivät poikkea normaaleista lakisääteisistä tai alan markkinakäytännön mukaisista velvoitteista. Nämä velvoitteet arvioidaan säännöllisesti todennäköisenä rahamääränä historiaan perustuvaan kokemukseen pohjaten ja jaksotetaan liiketoiminnan kuluihin.

Aspolla ei ole ollut sellaisia olennaisia asiakassopimuksen saamisesta aiheutuvia lisämenoja, jotka pitäisi aktivoida taseeseen. Mahdolliset lisämenot kirjataan kuluksi ja ne ovat luonteeltaan sellaisia, että ne kirjattaisiin kuluksi viimeistään yhden vuoden kuluessa niiden syntymisestä.

Aspo jaottelee myyntituotot asiakassopimuksista markkina-alueiden, tuoteryhmittelyn ja tuloutuksen ajankohdan mukaan.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, jotka on saatu syntyneiden menojen korvaukseksi, tuloutetaan laajaan tuloslaskelmaan samalla kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot kirjataan kuluksi. Saadut avustukset on esitetty nettona syntyneiden kulujen vähennyksenä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin liittyvät avustukset on kirjattu hankintamenon oikaisuksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa omaisuuserän käyttöaikana.

Rahoitusvarat

IFRS 9-standardin voimaantulon myötä Aspo on määrittänyt liiketoimintamallinsa pohjalta rahoitusvarojensa luokittelun uudestaan joiltakin osin. Aspo luokittelee rahoitusvarat käypään arvoon muiden laajan tuloslaskelman eriin kirjattaviin, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin ja jaksotetuun hankintamenoon kirjattaviin eriin. Aiemmin tehtiin luokittelu lainoihin ja muihin saamisiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin.

Käypään arvoon muihin laajan tuloslaskelman eriin kirjattavat rahoitusvarat sisältävät mahdolliset suojauslaskennassa olevat johdannaiset. Ne kirjataan selvityspäivänä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin kunkin tilikauden päättymispäivän käypään arvoon.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät mahdolliset suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset sekä muut pitkäaikaiset rahoitusvarat. Ne kirjataan selvityspäivänä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin kunkin tilikauden päättymispäivän käypään arvoon. Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat sisältää sijoitukset osakkeisiin. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja tai laskennallista nykyarvoa. Käyvän arvon muutokset kirjataan laajan tuloslaskelman rahoituseriin. Muiden pitkäaikaisten rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan selvityspäivänä käypään arvoon. Mikäli niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, ne arvostetaan hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalennuksilla.

Lainasaamiset kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan alun perin käypään arvoon. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainasaamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Niiden rahavirrat muodostuvat pääoman ja koron maksusta ja ne on suunniteltu pidettäväksi eräpäivään asti. Transaktiomenot sisällytetään alkuperäiseen hankintamenoon. Lainasaamisten luottotappioriskiä arvioidaan asiakaskohtaisesti ja tarvittaessa odotettavissa oleva luottotappio huomioidaan saamista arvostettaessa joka 12 kuukauden osalta tai luottotappioriskin lisäännyttyä koko voimassaoloajan osalta. Konsernin lainasaamisten määrä ei ole merkittävä.

Myyntisaamiset ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Myyntisaamisia arvostaessaan Aspo soveltaa odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen IFRS 9-standardin sallimaa yksinkertaistettua mallia segmenttikohtaisesti määritettynä. Konserni arvioi odotettavissa olevia luottotappiota käyttämällä kokemusperäistä matriisia, jossa huomioidaan

saatavien ikärakenne, segmentin aiempien vuosien luottotappiohistoria, markkina-alue sekä asiakaskunta.

Rahavarat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Ne sisältävät käteisvaroja, pankkitalletuksia ja muita korkeintaan kolmen kuukauden pituisia erittäin likvidejä sijoituksia. Käytetyt luottolimiitit on esitetty pitkä- tai lyhytaikaisissa veloissa.
Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin, tai kun se on siirtänyt merkittäviltä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Rahoitusvelat

Konsernin käypään arvoon muihin laajan tuloslaskelman eriin kirjattavat rahoitusvelat sisältävät suojauslaskennassa olevat johdannaiset. Ne kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan käypään arvoon tilikauden päättymispäivänä.

Konsernin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat sisältävät suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset. Ne kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan käypään arvoon tilikauden päättymispäivänä.

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat kirjataan selvityspäivänä, ja ne merkitään taseeseen hankintamenoon transaktiomenoilla vähennettynä. Korot jaksotetaan laajaan tuloslaskelmaan velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmää noudattaen. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, kun ne erääntyvät maksettavaksi kahdentoista kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä.

IFRS 9-standardin voimaantulo ei muuttanut rahoitusvelkojen luokittelua.

Johdannaiset

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, kun konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon.

Konserni on soveltanut suojauslaskentaa käyttöomaisuushankinnoista aiheutuvien ennakoitujen ulkomaanrahan määräisten rahavirtojen suojaamiseen. Suojauksen tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin ja on esitetty oman pääoman käyvän arvon rahastoon sisältyvässä suojausrahastossa. Omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot on siirretty kyseisen omaisuuserän hankintamenoon sillä tilikaudella, jolla suojattu erä on merkitty taseeseen.

Suojauslaskentaa sovelletaan myös koronvaihtosopimuksiin, joilla on suojattu tulevaa koron rahavirtaa kiinteäksi. Suojauksen tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastoon sisältyvässä suojausrahastossa. Koronvaihtosopimuksen tilikaudella toteutuneet korot kirjataan vastaavasti rahoituseriin. Muihin johdannaisiin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden välinen suhde dokumentoidaan suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan riskienhallinnan tavoitteet sekä strategiat, joiden mukaan erilaisiin suojaustoimiin ryhdytään. Konserni dokumentoi suojausta aloitettaessa ja jatkuvasti sen jälkeen arvionsa siitä, kumoavatko suojauksissa käytettävät johdannaiset tehokkaasti suojauskohteiden käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan välittömästi laajan tuloslaskelman rahoituseriin. Kun suojausinstrumentti erääntyy tai myydään tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan, ja ne siirretään laajaan tuloslaskelmaan vasta, kun ennakoitu liiketoimi merkitään tuloslaskelmaan. Jos ennakoidun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omassa pääomassa esitetty kertynyt voitto tai tappio siirretään välittömästi laajan tuloslaskelman rahoituseriin.

Suojauslaskennan ulkopuolella olevien rahoituseriin liittyvien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan rahoituskuluihin ja -tuottoihin. Muiden johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Johdannaisten käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, kassavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmääritysmalleihin. Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoidut rahavirrat myytyjen valuuttojen korkokantojen mukaan ja konvertoimalla diskontatut rahavirrat tilinpäätöspäivän valuuttakurssilla ja laskemalla diskontattujen arvojen erotus. Valuutta-optioiden käyvät arvot määritellään yleisesti käytössä olevilla optioiden arvonmääritys-malleilla. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoidut rahavirrat käyttäen arvostushetken markkinahintoja.

Käyvän arvon hierarkia

Konsernitilinpäätöksen laatiminen edellyttää käypien arvojen määrittämistä sekä rahoitusinstrumenteille että muille varoille ja veloille. Konserni luokittelee käypien arvojen määrittämismenetelmät seuraavasti:

Taso 1: Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot perustuvat noteerattuihin hintoihin aktiivisesti toimivilla markkinoilla. Markkinaa voidaan pitää aktiivisena, mikäli noteeratut hinnat ovat säännöllisesti saatavilla ja hinnat edustavat instrumentin todellista arvoa likvidissä kaupankäynnissä.

Taso 2: Rahoitusinstrumenteilla ei käydä kauppaa aktiivisilla ja likvideillä markkinoilla. Rahoitusinstrumentin arvo on määriteltävissä todennettavissa olevaan markkinatietoon perustuen sekä mahdollisesti osittain johdetun arvonmäärityksen avulla. Mikäli instrumentin käypään arvoon vaikuttavat tekijät ovat kuitenkin saatavilla ja todennettavissa kuuluu instrumentti tasolle 2.

Taso 3: Rahoitusinstrumentin arvostus ei perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, eivätkä muutkaan instrumentin käypään arvoon vaikuttavat tekijät ole saatavilla eivätkä todennettavissa.

Johdon harkinta ja arvioiden käyttö

Kansainvälisen tilipäätöskäytännön mukaista tilinpäätöstä laadittaessa konsernin johto joutuu käyttämään harkintaa muun muassa liittyen tapahtumien kirjaamiseen, sovellettavan IFRS-standardin tai laatimisperiaatteen valintaan, esittämistapaan tilinpäätöksessä sekä kirjaamisen perusteena oleviin arvioihin ja oletuksiin. Ne vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin ja esittämiseen, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin ja esittämiseen raportointikaudella.

Arvioita on käytetty mm. määritettäessä liikearvon ja brändien määriä ja niiden tuotto-odotuksia sekä muiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisia vaikutusaikoja, vaihto-omaisuuden sekä varojen ja velkojen kuranttiutta. Arviot perustuvat liiketoiminnoista kerättyyn tietoon omista markkinoistaan ja niiden kehityksestä ja vaikutuksesta konsernin liikevaihtoon ja kustannustasoon sekä johdon kokemukseen ja muihin perusteltavissa oleviin oletuksiin, jotka muodostavat johdon senhetkisen parhaan näkemyksen. Arvioiden perustana olevien tekijöiden muuttumisen myötä on mahdollista, että toteumat poikkeavat merkittävästikin tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Konsernijohdon näkemyksen mukaan eniten merkittäviä arvioita ja oletuksia liittyy liikearvon ja brändien arvonalentumistestaukseen sekä laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen. Muu harkinta liittyy mm. pitkäaikaishankkeiden tulouttamiseen sekä koronvaihtosopimusten ja vuokrasopimusten kirjaamiseen sovellettavien laatimisperiaatteiden valintaan. Niillä ei ollut olennaista vaikutusta Aspon konsernitilinpäätökseen.

Liikearvon ja brändien arvonalentumistesti

Konserni testaa liikearvon ja brändien tasearvon vuosittain tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta on olemassa. Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka on identifioitu sen mukaan, missä liiketoimintayksikössä liikearvoa seurataan sisäisessä johdon raportoinnissa. Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä lasketaan käyttöarvolaskelmien avulla. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritellään laskemalla ennustettujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo. Kassavirrat sisältävät mm. arvion tulevaisuuden myynneistä, kannattavuudesta sekä ylläpitoinvestoinneista. Laskelmien diskonttokorko on määritetty keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin ja liiketoimintojen sijaintiin liittyvät erityiset riskit. Pääoman keskimääräinen painotettu kustannus heijastaa konsernin keskimääräistä, pitkäaikaista rahoitusrakennetta. Erilaisilla olettamuksilla voisi olla merkittävä vaikutus liikearvon ja brändien

konsernitilinpäätöksessä raportoituihin määriin. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa. Liikearvoa, brändejä ja niiden testaamista käsitellään laajemmin liitetietojen kohdassa 12.

Laskennalliset verosaamiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, kertyykö tulevaisuudessa riittävän todennäköisesti verotettavaa tuloa, jota vastaan laskennalliset verosaamiset voidaan hyödyntää. Arviot perustuvat johdon laatimiin tulosennusteisiin. Laskennallisten verosaamisten määriin vaikuttaisivat esimerkiksi verotettavan tulon poikkeaminen tulosennusteen määrästä tai niitä koskevan verolainsäädännön muutokset.

Uusien tai muutettujen IFRS-standardien ja IFRIC-tulkintojen soveltaminen

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2019 seuraavat standardit, muutokset ja tulkinnat:

IFRS 16 *Vuokrasopimukset* -standardi tulee sovellettavaksi 1.1.2019 alkaen. IFRS 16 -standardin myötä kaikki vuokrasopimukset tullaan merkitsemään vuokralle ottajan taseeseen, eikä IAS 17 -standardin mukaista jaottelua operatiivisiin ja rahoitusleasing-sopimuksiin enää tehdä. Uuden standardin mukaan taseeseen kirjataan kaikki vuokrasopimuksiin liittyvät omaisuuserät (käyttöoikeusomaisuuserät) ja tulevia vuokranmaksuja koskeva rahoitusvelka (vuokrasopimusvelka). Poikkeuksena ovat lyhytaikaiset ja arvoltaan vähäisiä kohdeomaisuuseriä koskevat vuokrasopimukset, joiden kirjanpitokäsittely on kuvattu myöhemmin. Vuokralle antajien kirjanpitokäsittely säilyy suurelta osin IAS 17:n mukaisena.

Aspo-konserni toimii pääsääntöisesti vuokralle ottajana. Konsernilla on tavanomaisia liiketoimintaan liittyviä vuokrasopimuksia, kuten toimisto- ja varastotiloihin sekä kuljetuskalustoon ja autoihin liittyviä sopimuksia. Myös osa toimistotekniikasta on vuokrattua. Konsernin vuokrasopimukset jaotellaan 31.12.2018 saakka IAS 17 -standardin mukaisesti rahoitusleasingsopimuksiin tai muihin vuokrasopimuksiin seuraavasti: Sellaiset aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joiden perusteella omaisuuserän omistamiselle ominaiset riskit ja edut siirtyvät olennaisilta osin Aspolle, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Kyseisiin sopimuksiin liittyvät omaisuuserät ja velat kirjataan konsernitaseeseen. Vuokrasopimukset, jotka eivät täytä edellä kuvattuja ehtoja, käsitellään muina vuokrasopimuksina, ja niiden perusteella suoritetut maksut kirjataan tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Edellä kuvattu vuokrasopimusten jaottelu poistuu IFRS 16 -käyttöönoton myötä.

Aspo on ottanut käyttöönsä erillisen ohjelmiston IFSR 16 -standardin mukaisen laskentainformaation tuottamista varten.

Siirtymä
Aspo on valinnut IFRS 16 -standardin siirtymisen tavaksi yksinkertaistetun menetelmän. Aspo kirjaa 1.1.2019 *avaavaan taseeseen* käyttöoikeusomaisuuserät, jotka muodostuvat vuokrasopimusvelasta ja taseessa siirtymähetkellä olevista vuokrasopimuksiin liittyvistä etukäteen maksetuista vuokrista.

Aiemmin IAS 17 -standardin mukaisiksi rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltujen sopimusten velat ja varat kirjataan IFRS 16 -standardin mukaiseen vuokrasopimusvelkaan ja käyttöoikeusomaisuuserään siirtymähetkellä 1.1.2019. Rahoitusleasingsopimukset, jotka kuuluvat helpotusten piiriin lyhytaikaisina tai arvoltaan vähäisinä, kirjataan pois taseesta ja erotus kirjataan omaan pääomaan. Omaan pääomaan kirjattava erä ei ole merkittävä. Muut kuin helpotusten piiriin kuuluvat rahoitusleasingsopimukset käsitellään IFRS 16 -standardin mukaisesti heti siirtymähetkestä eteenpäin.

Aspo on soveltanut seuraavia käytännön apukeinoja IFRS 16 - käyttöönoton yhteydessä:

- Vuokrasopimukset, joiden vuokra-aikaa on siirtymähetkellä 1.1.2019 jäljellä alle 12 kuukautta, käsitellään lyhytaikaisina, ei taseeseen kirjattavina kohdeomaisuuserinä. Valinta on kohdeomaisuuseräluokkakohtainen. Apukeinoa sovelletaan konsernissa kaikkiin muihin kohdeomaisuuseräluokkiin paitsi autoihin, jotka kirjataan taseeseen, vaikka näiden jäljellä oleva vuokra-aika olisi siirtymähetkellä alle 12 kuukautta.

- Vuokrasopimusvelkaa ja käyttöoikeusomaisuuserää ei kirjata taseeseen sellaisista vuokrasopimuksista, jotka koskevat arvoltaan vähäisiä kohdeomaisuuseriä. Aspo käyttää vähäarvoisten kohdeomaisuuserien raja-arvona 5 000 euron hankintahintaa.
- Kahden edellä mainitun käytännön apukeinon piiriin kuuluvien vuokrasopimusten vuokramenot kirjataan kuluiksi liiketoiminnan muihin kuluihin tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.
- Ominaispiirteiltään jokseenkin samankaltaisiin vuokrasopimuksiin sovelletaan yhtä ennalta määriteltyä diskonttokorkoa. Diskonttokoron määrittämisessä vuokrasopimuksittain on käytetty kriteereinä kohdeomaisuuserän luokkaa, maantieteellistä sijaintia, valuuttaa, riskittömän koron maturiteettia sekä vuokralleottajan luottoriskipreemiota.
- Sellaisten vuokrasopimusten osalta, joiden vuokra-ajan määrittämiseen sisältyy vuokrasopimuksen jatkamis- tai päättämisoptioita, vuokra-ajan määrittämisessä käytetään standardin käyttöönottohetken tietämystä.
- Alkuvaiheen välittömiä menoja ei kirjata käyttöoikeusomaisuuserän hankintamenoon siirtymähetkellä 1.1.2019.

Johdon tekemät harkintaan perustuvat ratkaisut
Aspo noudattaa IFRS 16 -standardin mukaista ohjeistusta vuokrakauden määrittämiseen. Sellaisten vuokrasopimusten kohdalla, joissa vuokrasopimuksen voimassaoloaika on määritelty toistaiseksi voimassa olevaksi, sovelletaan johdon harkintaan perustuvaa odotettavissa olevaa vuokra-aikaa. Odotettavissa olevan vuokra-ajan määrittämisessä on huomioitu myös vuokrasopimuksiin sisältyvien, esimerkiksi sopimuksen ennenaikaiseen päättämiseen liittyvien, sanktioiden taloudelliset vaikutukset yhtiölle.

Merkittävin vaikutus toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten osalta kohdistuu vuokrattuihin aluksiin. Mikäli alus on vuokrattu noin vuoden mittaisella vuokrasopimuksella, käytetään vuokrasopimusvelan laskennassa 13 kuukauden toistaiseksi voimassa olevaa vuokra-aikaa (kuluva kuukausi + seuraavat 12 kk). Koska merkittävä osa aluskannasta on vuokrattua, sopimuksen päättyessä on erittäin todennäköistä, että sama tai vastaavanlainen alus vuokrataan tilalle. Mikäli näin ei aiota tehdä, sopimus käsitellään määräaikaisena vuokrasopimuksena. Menettelyllä on pyritty antamaan sijoittajille parempi kuva vuokrasopimusvelkaan liittyvistä velvoitteista sekä käyttöoikeusomaisuuserän merkityksestä taseessa.

Vuokra-ajan jatkamis- ja päättämisoptiot on huomioitu vuokra-ajan pituuden määrittelyssä standardin ohjeistuksen mukaan. Jatkamisoptio lasketaan mukaan vuokra-aikaan, jos on kohtuullisen varmaa, että jatkamisoptio käytetään ja vastaavasti, mikäli on kohtuullisen varmaa, että päättämisoptiota ei käytetä, option kattama ajanjakso lasketaan mukaan vuokra-aikaan.

Silloin kun sopimus sisältää vuokrasopimuskomponentin ja sen lisäksi muun kuin vuokrasopimuskomponentin, Aspo erottaa muut kuin vuokrasopimuskomponentit; kuten huollot, palvelut, miehistön jne.; vuokrasopimuksissa mainituin erillishinnoin tai arvioon perustuen.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutukset
Aspo käynnisti vuonna 2017 projektin valmistautuakseen IFRS 16 -standardin käyttöönottoon ja se on ollut merkittävä projekti Aspolle vuonna 2018. Projektiin on liittynyt vuokrasopimustietojen kerääminen erillisyhtiöiltä, uuden ohjelmiston käyttöönotto sekä standardiin liittyvät koulutukset. Projekti jatkuu vuonna 2019 projektissa määritettyjen prosessien täytäntöönpanon ja täydentävän informaation dokumentoinnin osalta.

Standardin käyttöönotolla on merkittävä vaikutus Aspo-konsernin taseeseen ja siitä johdettuihin tunnuslukuihin, sillä konsernin korollinen velka ja pitkäaikaiset varat kasvavat huomattavasti. Siirtymähetkellä 1.1.2019 konsernin avaavaan taseeseen kirjattava käyttöoikeusomaisuuserien arvo on 38,5 miljoonaa euroa, etukäteen maksettujen vuokrien arvo on 0,9 miljoonaa euroa ja vuokrasopimusvelan määrä on 37,6 miljoonaa euroa. Käyttöoikeusomaisuuserät esitetään taseessa yhtenä eränä ja vuokrasopimusvelka esitetään jaettuna pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen velkaan.

Siirtymähetkellä 1.1.2019 voimassa olleiden vuokrasopimusten vaikutusta vuoden 2019 laajaan tuloslaskelmaan on esitetty alla (miljoonissa euroissa):

Poistot lisääntyvät	13,0
Liiketoiminnan muut kulut (vuokrakulut) vähenevät	13,8
Liikevoitto kasvaa	0,8
Rahoituskulut lisääntyvät	0,7
Voitto ennen veroja muutos	0,1

Laskelma on tehty tarkalla tasolla siirtymähetkellä voimassa olevien sopimusten osalta, jotka kattavat yli 95% vuokrasopimusvelasta tilikauden alussa ja muiden sopimusten osalta arviona.

IFRIC 23 *Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus* (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta selventää kirjanpitokäsittelyä tilanteessa, jossa yhteisön verotuksellinen ratkaisu odottaa veroviranomaisen hyväksymistä. Tulkinnalla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

*IFRS-standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset 2015–2017**. Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain.

* = Kyseistä säännöstä ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

1. LIIKEVAIHTO JA SEGMENTTI-INFORMAATIO

Aspon toimintasegmentit ovat ESL Shipping, Leipurin, Telko ja Kauko. Vuoden 2019 alusta alkaen Kauko raportoidaan osana Telko-segmenttiä.

ESL Shipping huolehtii energia-alan ja teollisuuden raaka-aineiden merikuljetuksista ja niihin liittyvistä palveluista.

Leipurin palvelee leipomo- ja muuta elintarviketeollisuutta sekä kodin ulkopuolisen syömisen markkinoita toimittamalla raaka-aineita, tuotannossa tarvittavia koneita ja valmistuslinjoja suunnittelu- ja huoltopalveluineen sekä leivontaan liittyvää tietotaitoa.

Telko hankkii ja jakelee teollisuuden tarvitsemia muoviraaka-aineita ja kemikaaleja. Laaja asiakaspalvelu kattaa myös teknisen tuen ja tuotantoprosessien kehittämisen.

Kauko on erikoistunut vaativien työympäristöjen sovellus-, laite- ja palvelukokonaisuuksiin liikkuvassa tietotyössä sekä energiatehokkuustekniikkaan.

Muu toiminta sisältää Aspon konsernihallinnon, talous- ja ICT-palvelukeskuksen sekä vähäisiä määriä muita toimialoille kuulumattomia toimintoja.

Segmenttirakenne vastaa konsernin organisaatiorakennetta ja sisäistä tulosraportointia, jossa varojen ja velkojen arvostusperiaatteet ovat IFRS-standardien mukaiset. Konsernissa segmenttien tuloksellisuuden arviointi perustuu segmenttien liikevoittoon ja liikevaihtoon konsernin ulkopuolelta. Segmenttien arvioinnista ja resurssointipäätöksistä vastaa hallitus.

Segmentin varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat perustellusti kohdistettavissa segmenteille. Segmenteille kohdistamattomat erät koostuvat tuloveroihin ja keskitettyyn rahoitukseen liittyvistä tulos- ja tase-eristä. Investoinnit koostuvat useammalla kuin yhdellä kaudella käytettävien aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä. Segmenttien väliset transaktiot tapahtuvat käypään markkinahintaan. Segmenttien välillä ei ole merkittäviä transaktioita.

1.1 Liikevaihto

Aspo-konsernin liikevaihto vuonna 2018 kasvoi edellisestä vuodesta 8 %. Liikevaihtoa kasvatti erityisesti ESL Shipping AtoB@C-yritysoston ja uusien laivojen käyttöönoton myötä. Yritysoston vaikutus liikevaihdon kasvuun oli 27,0 miljoonaa euroa.

Liikevaihto kasvoi kaikilla markkina-alueilla. Voimakkainta kasvu oli Suomessa, 9 %, ja Skandinaviassa, 23 %, joissa kasvua vauhditti AtoB@C-yrityshankinnan tuoma kuljetusten kasvu. Vuonna 2018 Suomen osuus liikevaihdosta oli 33 % (32) ja markkina-alueen Venäjä, muut IVY-maat ja Ukraina osuus oli 32% (33).

Suurin osa konsernin liikevaihdosta, yhteensä 76 % vuonna 2018, tuloutuu yhtenä ajankohtana tavaroiden tai palvelujen luovutuksen yhteydessä. Ajan kuluessa tuloutettavia suoritteita ovat pääosin ESL Shippingin merikuljetukset ja niihin liittyvät palvelut 120,0 miljoonaa euroa (79,3) ja Leipurin koneliiketoiminnan pitkäaikaishankkeet 8,3 miljoonaa euroa (7,6).

Leipurin-segmentin liikevaihdosta 83 % (84) tuli raaka-aineliiketoiminnasta ja 17 % (16) koneliiketoiminnasta. Telko-segmentin liikevaihdosta muoviliiketoiminnan osuus oli 55 % (57) ja kemikaaliliiketoiminnan osuus 45 % (43). Kauko-segmentin liikevaihdosta 47 % (46) kertyi liikkuvasta tietotyöstä ja 48 % (38) energiatehokkuuslaitteista.

Liikevaihto markkina-alueittain

1 000 €	**2018**	**2017**
ESL Shipping		
Suomi	48 285	29 104
Skandinavia	28 730	15 818
Baltia	6 267	5 514
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	7 150	6 204
Muut maat	29 643	22 651
Yhteensä	**120 075**	**79 291**
Leipurin		
Suomi	45 485	48 117
Skandinavia	269	847
Baltia	33 491	32 047
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	36 309	35 039
Muut maat	5 475	6 182
Yhteensä	**121 029**	**122 232**
Telko		
Suomi	50 647	52 454
Skandinavia	32 809	33 912
Baltia	20 523	20 674
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	128 462	123 609
Muut maat	33 754	31 577
Yhteensä	**266 195**	**262 226**
Kauko		
Suomi	31 250	31 102
Skandinavia	252	66
Baltia	311	512
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina		
Muut maat	1 823	6 931
Yhteensä	**33 636**	**38 611**
Yhteensä		
Suomi	175 667	160 777
Skandinavia	62 060	50 643
Baltia	60 592	58 747
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	171 921	164 852
Muut maat	70 695	67 341
Yhteensä	**540 935**	**502 360**

Liikevaihto tuloutusajankohdan mukaan

1 000 €	2018	2017
ESL Shipping		
Tuloutus ajan kuluessa	120 075	79 291
Yhteensä	**120 075**	**79 291**
Leipurin		
Tuloutus yhtenä ajankohtana	112 748	114 629
Tuloutus ajan kuluessa	8 281	7 603
Yhteensä	**121 029**	**122 232**
Telko		
Tuloutus yhtenä ajankohtana	265 463	261 316
Tuloutus ajan kuluessa	732	910
Yhteensä	**266 195**	**262 226**
Kauko		
Tuloutus yhtenä ajankohtana	33 422	38 411
Tuloutus ajan kuluessa	214	200
Yhteensä	**33 636**	**38 611**
Yhteensä		
Tuloutus yhtenä ajankohtana	411 633	414 356
Tuloutus ajan kuluessa	129 302	88 004
Yhteensä	**540 935**	**502 360**

Liikevaihto tuoteryhmittelyn mukaan

1 000 €	2018	2017
ESL Shipping	**120 075**	**79 291**
Raaka-aineet	100 355	103 223
Koneet	20 674	19 009
Leipurin	**121 029**	**122 232**
Muovit	147 737	150 690
Kemikaalit	118 458	111 536
Telko	**266 195**	**262 226**
Liikkuva tietotyö	15 646	17 630
Energiatehokkuuslaitteet	16 260	14 485
Muut	1 730	6 496
Kauko	**33 636**	**38 611**
Yhteensä	**540 935**	**502 360**

1.2 Asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät ja velat

Asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät

1 000 €	2018	2017	1.1.2017
Tuotoksi kirjatut luovuttamattomat pitkäaikaishankkeet	430	1 215	887
Yhteensä	**430**	**1 215**	**887**

Asiakassopimuksiin perustuvat velat

1 000 €	2018	2017	1.1.2017
Saadut ennakot pitkäaikaishankkeista		2 410	377
Muut saadut ennakot	4 722	3 479	3 267
Yhteensä	**4 722**	**5 889**	**3 644**

Asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät sisältävät yksilöllisten tilausten mukaan valmistettavien pitkäaikaishankkeiden tuloutetun mutta vielä asiakkaille luovuttamatta olevan määrän. Pitkäaikaishankkeet osatuloutetaan valmistusasteen perusteella ja näiden määrässä on vuosittain vaihtelua projektien valmistumisaikataulujen mukaan. Osa tilinpäätöshetkellä avoinna olevista pitkäaikaishankkeista arvioidaan luovutettavan asiakkaille vuonna 2019 ensimmäisen neljänneksen aikana mutta pääosin ne luovutetaan neljännen neljänneksen aikana. Projektien läpimenoajat ovat yleensä alle vuoden.

Asiakassopimuksiin perustuvat velat ovat pitkäaikaishankkeisiin liittyviä saatuja ennakkomaksuja ja muita saatuja ennakkomaksuja, joihin liittyviä tuotteita tai palveluja ei ole vielä luovutettu.

1.3 Liiketoimintasegmentit

2018 1 000 €	ESL Shipping	Leipurin	Telko	Kauko	Segmenteille kohdistamattomat erät	Konserni yhteensä
Myynti konsernin ulkopuolelle	120 075	121 029	266 195	33 636		540 935
Myynti toisille segmenteille			30	92		
Liikevaihto	120 075	121 029	266 225	33 728		540 935
Liikevoitto	15 114	3 267	12 087	-4 700	-5 213	20 555
Nettorahoituskulut						-4 120
Voitto ennen veroja						16 435
Tuloverot						-2 251
Tilikauden tulos						**14 184**
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot	9 407	296	737	31	24	10 495
Aineettomien hyödykkeiden poistot	120	443	372	186	68	1 189
Segmentin varat	206 780	58 936	92 020	17 208	24 777	**399 721**
Segmentin velat	17 293	14 179	35 656	6 100	209 844	**283 072**
Investoinnit	41 848	509	714	26	92	**43 189**

2017 1 000 €	ESL Shipping	Leipurin	Telko	Kauko	Segmenteille kohdistamattomat erät	Konserni yhteensä
Myynti konsernin ulkopuolelle	79 291	122 232	262 226	38 611		502 360
Myynti toisille segmenteille			6	13		
Liikevaihto	79 291	122 232	262 232	38 624		502 360
Liikevoitto	13 499	3 133	10 817	-173	-4 140	23 136
Nettorahoituskulut						-2 082
Voitto ennen veroja						21 054
Tuloverot						-1 646
Tilikauden tulos						**19 408**
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot	8 697	314	805	47	22	9 885
Aineettomien hyödykkeiden poistot	63	787	668	402	64	1 984
Segmentin varat	132 893	63 463	76 395	23 568	24 776	**321 095**
Segmentin velat	10 953	17 877	29 698	6 560	143 740	**208 828**
Investoinnit	16 811	477	539	123	42	**17 992**

1.4 Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Konserni seuraa liikevaihtoa seuraavan maantieteellisen jaon mukaan: Suomi, Skandinavia, Baltia, Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina ja muut maat. Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan, ja niiden varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

	Liikevaihto		Pitkäaikaiset varat*	
1 000 €	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Suomi	175 667	160 777	175 455	144 984
Skandinavia	62 060	50 643	20 954	4
Baltia	60 592	58 747	388	471
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	171 921	164 852	1 176	964
Muut maat	70 695	67 341	30 909	24 197
Yhteensä	**540 935**	**502 360**	**228 882**	**170 620**

* Konsernin muut pitkäaikaiset varat kuin rahoitusvarat ja veroihin liittyvät erät.

2. HANKITUT LIIKETOIMINNAT JA LIIKETOIMINTOJEN MYYNNIT

Liiketoimintojen hankinnat vuosina 2018 ja 2017

AtoB@C-varustamon yrityshankinta

ESL Shipping hankki omistukseensa ruotsalaisen AtoB@C:n varustamon liiketoiminnan 31.8.2018 toteutuneella osakekaupalla ostamalla sen keskeisten yhtiöiden AtoB@C Shipping AB:n ja AtoB@C Holding AB:n koko osakekannan. Kauppahinta oli 25,5 miljoonaa euroa. Osa kauppahinnasta maksettiin luovuttamalla myyjälle 444 255 kappaletta Aspo Oyj:n uusia osakkeita kaupantekopäivän kurssiin. Hankitut yhtiöt omistavat ja vuokraavat käyttöönsä kuivarahtialuksia. Hankintahetkellä omistettuja aluksia oli kuusi kappaletta ja vuokrattuja 22 kappaletta. Kaupassa siirtyi mukana kaksi 49 % osuutta saksalaisista kommandiittiyhtiöistä, joista kummallakin on omistuksessaan yksi alus sekä 100% omistusosuus suomalaisesta tytäryhtiöstä ja 40% omistusosuus ruotsalaisesta osakeyhtiöstä.

Yrityskaupalla ESL Shipping vahvisti asemaansa pienempien alusten kokoluokassa. Varustamon liiketoiminta monipuolistui merkittävästi, sen laajentaessa tarjontaansa ja asiakaskuntaansa raaka-ainekuljetuksista teollisuuden tuotekuljetuksiin. AtoB@C:n rahdit koostuvat metsäteollisuuden raaka-aineista ja tuotteista, terästeollisuuden tuotteista, lannoitteista, kierrätysmateriaaleista, biopolttoaineista ja mineraaleista.

Yrityskaupassa hankittujen omaisuuserien ja vastattavaksi otettujen velkojen käyvät arvot hankintahetkellä on esitetty seuraavassa taulukossa. Saamisten käyvät arvot vastaavat bruttosaamisten arvoa. Osana kauppahintaa luovutettiin Aspo Oyj:n osakkeita. Kaupassa syntynyt 5,5 miljoonan euron liikearvo perustuu kokonaisuuden parempaan operatiiviseen kilpailukykyyn sekä hankintojen ja kattavamman organisaation tuomiin synergioihin. Liikearvo ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen erä.

Hankitut yhtiöt on yhdistelty Aspo–konsernin lukuihin 1.9.2018 alkaen. Hankittujen yhtiöiden liikevaihto konsernin omistusajalta oli 27,0 miljoonaa euroa ja tulos oli 0,1 miljoonaa euroa. Jos hankitut yhtiöt olisi yhdistelty Aspo–konsernin lukuihin 1.1.2018 alkaen, olisi konsernin liikevaihto noussut 49,6 miljoonalla eurolla ja liikevoitto noin miljoonalla eurolla.

AtoB@C-varustamon yrityshankinta

Luovutettava vastike	**1 000 €**
Maksettu käteisvaroina	19 127
Maksamaton kauppahinta	2 000
Aspo Oyj:n osakkeina	4 425
Kokonaishankintameno	**25 552**

Hankituista varoista ja vastattaviksi otetuista veloista kirjatut määrät	**Käypä arvo 1 000 €**
Aineettomat hyödykkeet (asiakassuhteet)	1 874
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	23 100
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävissä yhteisöissä	1 643
Vaihto-omaisuus	1 308
Myyntisaamiset ja muut saamiset	7 890
Rahavarat	6 909
Varat yhteensä	**42 724**
Lainat ja luottolimiitit	12 826
Ostovelat ja muut velat	5 531
Laskennallinen verovelka	4 345
Velat yhteensä	**22 702**
Nettovarallisuus	**20 022**
Liikearvo	**5 530**
Yhteensä	**25 552**

	1 000 €
Yrityskauppaan liittyvät hankintakulut	879

Kulut on raportoitu liiketoiminnan muissa kuluissa ESL Shipping-segmentin alla.

Muut hankinnat

Telko osti 10.8.2018 tanskalaisen voiteluaineiden jakeluyhtiön Square Oilin liiketoiminnan. Square Oil on BP Castrolin teollisuusvoiteluaineiden asiantuntija, joka toimii Tanskassa ja Norjassa. Square Oilin liikevaihto on vuositasolla noin 3 miljoonaa euroa. Liiketoimintakauppa kasvatti Telkon liikearvoa 0,3 miljoonalla eurolla.

Tilikaudella 2017 ei ostettu uusia liiketoimintoja.

Liiketoimintojen myynnit vuosina 2018 ja 2017

Tilikaudella 2018 ei myyty liiketoimintoja.

Tilikaudella 2017 Leipurin myi lihateollisuuden raaka-aineliiketoiminnan MP Maustepalvelut Oy:lle. Myynnin vaikutus Leipurin-liiketoiminnan liikevaihtoon oli noin 4 miljoonaa euroa vuodessa. Leipurin kirjasi liiketoiminnan myynnistä 0,4 miljoonan euron myyntivoiton ja myytyyn liiketoimintaan kohdistui liikearvoa 0,6 miljoonaa euroa.

Lisäksi Kauko Oy myi osuutensa yhteisyrityksestä Roll Systems Oy yrityksen toiselle osakkaalle. Yhteisyrityksen toiminta liittyi Kaukon vuonna 2015 myymään Industrial-liiketoimintaan. Kaupan vaikutus konsernin tulokseen oli vähäinen.

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 €	2018	2017
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	119	185
Vuokrat ja käyttökorvaukset	301	817
Sopimuskorvaukset viivästymisistä ja päättymisistä	2 608	
Myyntivoitot myydyistä liiketoiminnoista		352
Leasingsopimuksiin liittyvä hyvitys	88	232
Muut tuotot	994	451
Yhteensä	**4 110**	**2 037**

4. TYÖSUHDE-ETUUDET JA TIETOA HENKILÖSTÖSTÄ

Aspo-konsernin henkilöstömäärä oli tilikauden lopussa 958 (909) ja tilikauden aikana keskimäärin 919 (877). Toimihenkilöiden keskimäärä oli 627 (604) ja työntekijöiden 292 (273).

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

1 000 €	2018	2017
Palkat	35 946	33 722
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	4 482	5 244
Osakepalkinta	742	928
Muut henkilösivukulut	2 077	1 660
Yhteensä*	**43 247**	**41 554**

*Kuluja pienentää Liikenne- ja viestintäministeriöltä saatu kauppa-alustuki, jonka mukaisesti ESL Shipping saa palautuksena merimiespalkkoihin liittyviä ennakon-pidätyksiä ja henkilösivukuluja	4 792	4 661

Tiedot ylimmän johdon työsuhde-etuuksista esitetään Lähipiiri-osiossa.

Henkilöstö segmenteittäin tilikauden lopussa

	2018	2017
ESL Shipping	276	235
Leipurin	323	315
Telko	301	288
Kauko	33	46
Muu toiminta	25	25
Yhteensä	**958**	**909**

Henkilöstö segmenteittäin keskimäärin tilkauden aikana

	2018	2017
ESL Shipping	254	230
Leipurin	320	305
Telko	280	269
Kauko	41	48
Muu toiminta	24	25
Yhteensä	**919**	**877**

Henkilöstö maantieteellisesti tilikauden lopussa

	2018	2017
Suomi	452	436
Skandinavia	40	20
Baltia	81	75
Venäjä, muut IVY-maat + Ukraina	340	327
Muut maat	45	51
Yhteensä	**958**	**909**

5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

1 000 €	2018	2017
Poistot		
Aineettomat hyödykkeet	1 189	1 984
Rakennukset	330	310
Alukset	9 394	8 685
Koneet ja kalusto	739	860
Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	32	30
Yhteensä	**11 684**	**11 869**
Arvonalentumiset		
Liikearvo	4 800	-
Yhteensä	**4 800**	**-**
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	**16 484**	**11 869**

6. MATERIAALIT JA PALVELUT

Materiaalit ja palvelut

1 000 €	2018	2017
Ostot tilikauden aikana		
ESL Shipping	28 889	13 197
Leipurin	90 072	94 836
Telko	240 132	225 998
Kauko	26 927	34 003
Yhteensä	**386 020**	**368 034**
Vaihto-omaisuuden muutos	-11 652	-5 219
Ulkopuolisilta ostetut palvelut		
Leipurin	3 933	4 003
Telko	3 389	3 228
Kauko	492	508
Yhteensä	**7 814**	**7 739**
Materiaalit ja palvelut yhteensä	**382 182**	**370 554**

7. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Liiketoiminnan muut kulut

1 000 €	**2018**	**2017**
Vuokrat	7 365	7 742
ESL Shipping	55 599	30 158
Leipurin	6 895	6 814
Telko	7 789	8 109
Kauko	1 884	2 187
Muu toiminta	2 914	2 274
Yhteensä	**82 446**	**57 284**

Tilintarkastajien palkkiot

1 000 €	**2018**	**2017**
Tilintarkastus	303	290
Veroneuvonta	64	55
Muut palvelut	124	138
Yhteensä	**491**	**483**

8. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 €	**2018**	**2017**
Osinkotuotot muista pitkäaikaisista rahoitusvaroista	1	1
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	434	1 137
Valuuttakurssivoitot	498	657
Myyntivoitot muista pitkäaikaisista rahoitusvaroista		196
Rahoitustuotot yhteensä	**933**	**1 991**
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-3 996	-3 208
Valuuttakurssitappiot	-1 057	-865
Rahoituskulut yhteensä	**-5 053**	**-4 073**
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	**-4 120**	**-2 082**

Liikevoiton yläpuolella oleviin eriin sisältyy vuonna 2018 valuuttakurssieroja -0,2 miljoonaa euroa (-0,9).

9. TULOVEROT

Laajan tuloslaskelman verot

1 000 €	**2018**	**2017**
Tilikauden verot	-2 038	-2 283
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos	-174	636
Verot edellisiltä tilikausilta	-39	1
Yhteensä	**-2 251**	**-1 646**

Laajan tuloslaskelman verokulun ja konsernin emoyhtiön verokannalla 20 % laskettujen verojen täsmäytyslaskelma

1 000 €	2018	2017
Voitto ennen veroja	16 435	21 054
Verot emoyhtiön verokannalla laskettuna	-3 287	-4 211
Ulkomaisten tytäryhtiöiden verokantojen vaikutus	312	255
Tonnistoverotuksen vaikutus	3 594	3 128
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset tappioista	-996	-892
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	36	191
Laskennallisten verosaamisten purku	-490	-354
Verot edellisiltä tilikausilta	-39	1
Lähdeverot	-128	-272
Jaksotuserot, verovapaat ja vähennyskelvottomat erät	-1 253	508
Verot laajassa tuloslaskelmassa	**-2 251**	**-1 646**
Efektiivinen verokanta	14 %	8 %

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

1 000 €	2018	2017
Suojauslaskenta	-125	192

10. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden painotetulla keskimäärällä. Osakekohtaista tulosta laskettaessa on huomioitu tulosta pienentävänä eränä oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan (ns. hybridilaina) tilikaudelle kuuluva korko verovaikutuksella oikaistuna. Laskettaessa aiempina vuosina laimennettua osakekohtaista tulosta osakkeiden keskimääräinen lukumäärä on oikaistu oman pääoman ehtoisen vaihtovelkakirjalainan ja johdon omistusyhtiön aiheuttamalla laimennusvaikutuksella. Vuosien 2018 ja 2017 lopussa laimennusvaikutusta ei ollut.

1 000 €	2018	2017
Laimentamaton		
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto	14 184	19 408
Hybridilainan korko (verovaikutuksella oikaistuna)	-1 350	-2 160
Osakkeiden keskimäärä tilikaudella (1 000 kpl)	30 809	30 599
Osakekohtainen tulos, €	0,42	0,56
Laimennettu		
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,42	0,56

11. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2018 1 000 €	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 886	16 300	118	24 304
Kurssiero	-4	72		68
Lisäykset, liiketoimintojen hankinta		1 874		
Lisäykset	28	139	42	209
Vähennykset	-1	-856		-857
Siirrot erien välillä			-118	
Hankintameno 31.12.	**7 909**	**17 529**	**42**	**25 480**
Kertyneet poistot 1.1.	-2 241	-14 069		-16 310
Kurssiero	3	47		50
Vähennysten kertyneet poistot	1	855		856
Tilikauden poisto	-76	-1 113		-1 189
Kertyneet poistot 31.12.	**-2 313**	**-14 280**		**-16 593**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**5 596**	**3 249**	**42**	**8 887**

2017 1 000 €	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	9 343	17 291	6	26 640
Kurssiero	2	45		47
Lisäykset	59	374	118	551
Vähennykset	-1 518	-1 410	-6	-2 934
Hankintameno 31.12.	**7 886**	**16 300**	**118**	**24 304**
Kertyneet poistot 1.1.	-3 686	-13 518		-17 204
Kurssiero	-3	-47		-50
Vähennysten kertyneet poistot	1 518	1 410		2 928
Tilikauden poisto	-70	-1 914		-1 984
Kertyneet poistot 31.12.	**-2 241**	**-14 069**		**-16 310**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**5 645**	**2 231**	**118**	**7 994**

Aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle otetut aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet **1 000 €**	**2018**	**2017**
Hankintameno 1.1.	3 580	4 614
Lisäykset	140	307
Siirrot erien välillä	118	
Vähennykset	-855	-1 341
Hankintameno 31.12.	**2 983**	**3 580**
Kertyneet poistot 1.1.	-2 034	-2 527
Vähennysten kertyneet poistot	855	1 341
Tilikauden poisto	-673	-848
Kertyneet poistot 31.12.	**-1 852**	**-2 034**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**1 131**	**1 546**

Aineettomat oikeudet ovat pääosin yritysbrändejä, joista on kerrottu liitetiedossa 12. Aineettomiin hyödykkeisiin on kirjattu myös ohjelmistoja ja niiden lisenssejä sekä liiketoimintojen yhdistämisessä hankittuja päämiessuhteita ja asiakassuhteita sekä uutta teknologiaa.

12. LIIKEARVO

Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille liiketoiminnoittain sen mukaan, millä tasolla liikearvoa sisäisessä raportoinnissa seurataan. Jokainen yksikkö vastaa Aspon kutakin toimintasegmenttiä. Liikearvo jakaantuu segmenteille seuraavasti: ESL Shipping 6,3 miljoonaa euroa (0,8), Leipurin 26,7 miljoonaa euroa (26,7), Telko 5,3 miljoonaa euroa (5,0) ja Kauko 4,7 miljoonaa euroa (9,5). Tilikaudella 2018 Kaukon liikearvoon tehtiin 4,8 miljoonan euron arvonalentumiskirjaus, joka perustui Aspon hallituksen joulukuussa tekemään strategialinjaukseen luopua Kaukon energialiiketoiminnasta joko myymällä tai lopettamalla kyseinen liiketoiminta.

Leipurin- ja Telko -segmentteihin kuuluvien brändien taloudelliset vaikutusajat on arvioitu rajoittamattomiksi. Niiden vahva tunnettuus ja historia tukevat johdon käsitystä siitä, että brändit vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Brändit on testattu arvonalentumisen varalta eikä testien perusteella ole tarvetta arvonalennukselle.

Arvonalentumistestaus

Arvonalentumislaskelmien kerrytettävissä olevat kassavirrat on määritetty käyttöarvoon perustuen. Kassavirtaennusteet perustuvat hallituksen hyväksymiin kolmen vuoden taloudellisiin suunnitelmiin. Testissä rahavirtoja koskevat arviot laaditaan viiden vuoden ajanjaksolle ja tämän jälkeen kassavirta on arvioitu tasaisella kasvuoletuksella. Terminaaliarvoina on käytetty 1 %:n (1 %) kasvuoletusta. Testien osoittama kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää muissa segmenteissa kuin Kauko selvästi liikearvojen kirjanpitoarvon. Terminaaliarvon osuus vaihteli välillä 53–76 % kerrytettävissä olevasta rahamäärästä ja oli suurin Kauko-segmentissä jäljelle jäävän liiketoiminnan osalta. ESL Shippingin liikearvo ennen AtoB@C-yrityshankintaa ja muun toiminnan liikearvot eivät ole merkittäviä kerrytettävissä olevaan rahamäärään verrattuna. Vuoden 2018 elokuun lopussa tehdyn AtoB@C-yrityshankinnassa yhteydessä syntynyttä liikearvoa ei vielä testattu vuonna 2018. Kauko liikearvoon tehdyn arvonalentumisen lisäksi arvonalentumistestien mukaan arvonalentumista ei ole tapahtunut muissa segmenteissä.

Kauko-segmentin liikearvon arvonalentumislaskelmien kerrytettävissä olevat rahavirrat on määritetty käyttöarvoon perustuen. Käytetty diskonttauskorko WACC oli 10,3 % (9,1) verojen jälkeen. Testaustuloksen perusteella liikearvoon tehtiin 4,8 miljoonan euron arvonalentumiskirjaus.

Liikevaihtoa arvioitaessa oletuksena on, että nykyinen liiketoiminta pystytään pitämään ja liikevaihto kasvaa hallitusti taloudellisissa suunnitelmissa arvioidulla nopeudella. Myyntikatteen muutoksen on arvioitu seuraavan liikevaihdon kasvua. Kustannusten on arvioitu nousevan hitaasti jatkuvan kulujen hallinnan ansiosta. Kiinteiden kustannusten odotetaan nousevan enintään inflaation verran.

Diskonttauskorko on määritetty kullekin segmentille keskimääräisen painotetun pääomakustannuksen (WACC) avulla, joka kuvaa oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin ja liiketoimintojen sijaintiin liittyvät erityiset riskit. Laskelmissa käytetty diskonttauskorko (WACC) oli 10,3–13,4 % verojen jälkeen.

Arvonalentumistestaukseen vaikuttavat tekijät ja herkkyysanalyysi

Talouden hidas kasvu, muutokset valuuttakursseissa ja toimintaympäristön voimakkaat vaihtelut vaikeuttavat arvonalentumistestauksessa käytettyjen oletusten arviointia. Johto uskoo oletusten olevan asianmukaisia ja testattujen liiketoimintojen perusteiltaan kestäviä. Kauko-segmenttiä lukuun ottamatta liiketoimintojen liikearvon arvonalentumisesta ei ole viitteitä, mutta arvonalentumistestauksen tulos riippuu jatkossakin tulevaisuuden ennustettujen kassavirtojen toteutumisesta. Olennainen negatiivinen muutos tulevissa kassavirroissa, korkotason merkittävä nousu tai pääomien korkea sitoutuminen saattavat aiheuttaa liikearvon arvonalentumiskirjauksen. Johdon näkemyksen mukaan testauksessa käytetyt arviot tulevista kassavirroista ja pääomien sitoutumisesta ovat todennäköisiä. Kauko-segmentin liikearvo alennettiin vastaamaan jäljellä jäävän liiketoiminnan kerrytettävissä olevia rahavirtoja, joten sen osalta minkä tahansa tekijän olennainen epäsuotuisa muutos lisäisi arvonalentumistappiota.

Kullekin segmentille on tehty herkkyysanalyysi muuttamalla testin perusoletuksina käytettyjä arvoja yksi kerrallaan alaspäin muiden tekijöiden pysyessä ennallaan, minkä seurauksena segmentin tulevien vuosien kassavirrat muuttuvat heikommaksi eli kerrytettävissä olevat rahavirrat pienentyvät. Muutokset vaikutuksineen olivat seuraavat:

- WACC:ia nostettiin 20 %, vaikutus 17–21 % (18–19 %)
- Kannattavuutta (liikevoitto) alennettiin 10 %, vaikutus 7–14 % (9–12 %)

Liikearvo

1 000 €	**2018**	**2017**
Hankintameno 1.1.	43 360	43 990
Lisäykset, liiketoimintojen hankinta	5 839	
Vähennys		-598
Kurssiero	-41	-32
Hankintameno 31.12.	**49 158**	**43 360**
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-1 347	-1347
Arvonalentumiset tilikaudella	-4 800	
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	**-6 147**	**-1 347**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**43 011**	**42 013**

Liikearvon kohdistaminen

1 000 €	**2018**	**2017**
ESL Shipping	6 319	790
Leipurin	26 683	26 683
Telko	5 269	5 000
Kauko	4 704	9 504
Muu toiminta	36	36
Yhteensä	**43 011**	**42 013**

Brändit

1 000 €	**2018**	**2017**
Leipurin	3 148	3 148
Telko	2 155	2 155
Yhteensä	**5 303**	**5 303**

13. AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet 2018 **1 000 €**	*Maa-alueet*	*Rakennukset*	*Koneet ja kalusto*	*Alukset*	*Muut aineelliset käyttöomaisuus-hyödykkeet*	*Keskeneräiset ja ennakkomaksut*	*Yhteensä*
Hankintameno 1.1.	54	6 335	7 109	187 461	728	24 264	225 951
Kurssiero		-13	-225			-5	-243
Lisäykset, liiketoimintojen hankinta				30 076			
Lisäykset		10	1 122	41 821	23	7	42 983
Vähennykset			-558	-635		-97	-1 290
Siirrot erien välillä				24 161		-24 161	0
Hankintameno 31.12.	**54**	**6 332**	**7 448**	**282 884**	**751**	**8**	**297 477**
Kertyneet poistot 1.1.		-3 125	-5 498	-97 091	-319		-106 033
Kertyneet poistot, liiketoimintojen hankinta				-6 976			
Kurssiero		2	154				156
Vähennysten kertyneet poistot			507	417			924
Tilikauden poisto		-330	-739	-9 395	-31		-10 495
Kertyneet poistot 31.12.		**-3 453**	**-5 576**	**-113 045**	**-350**		**-122 424**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**54**	**2 879**	**1 872**	**169 839**	**401**	**8**	**175 053**

2017 **1 000 €**	*Maa-alueet*	*Rakennukset*	*Koneet ja kalusto*	*Alukset*	*Muut aineelliset käyttöomaisuus-hyödykkeet*	*Keskeneräiset ja ennakkomaksut*	*Yhteensä*
Hankintameno 1.1.	54	5 500	9 166	242 389	729	11 039	268 877
Kurssiero		-5	-201			-20	-226
Lisäykset		136	702	2 914		13 715	17 467
Vähennykset		-227	-1 628	-57 842		-470	-60 167
Siirrot erien välillä		931	-930		-1		0
Hankintameno 31.12.	**54**	**6 335**	**7 109**	**187 461**	**728**	**24 264**	**225 951**
Kertyneet poistot 1.1.		-2 756	-6 558	-145 954	-289		-155 557
Kurssiero		-1	110				109
Vähennysten kertyneet poistot		227	1 525	57 548			59 300
Siirtojen kertyneet poistot		-285	285				
Tilikauden poisto		-310	-860	-8 685	-30		-9 885
Kertyneet poistot 31.12.		**-3 125**	**-5 498**	**-97 091**	**-319**		**-106 033**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**54**	**3 210**	**1 611**	**90 370**	**409**	**24 264**	**119 918**

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyi vuonna 2017 ennakkomaksuja ESL Shippingin uusien LNG-käyttöisten alusten hankinnasta. EU tukee alusten energiatehokkuus- ja ympäristöinvestointeja. ESL Shippingin saama tuki on vuosien 2016–2019 aikana enintään 5,9 miljoonaa euroa, josta 2,1 miljoonaa euroa saatiin vuonna 2016. Tämä pienentää alusten hankintamenoa. Tuen saannin edellytyksenä on sopimuksessa mainittujen aktiviteettien toteuttaminen ja niistä aiheutuneiden kustannusten hyväksyttävä dokumentointi.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasing-sopimuksilla vuokralle otetut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Koneet ja kalusto **1 000 €**	**2018**	**2017**
Hankintameno 1.1.	308	441
Lisäykset		52
Vähennykset	-237	-185
Hankintameno 31.12.	**71**	**308**
Kertyneet poistot 1.1.	-238	-333
Vähennysten kertyneet poistot	237	185
Tilikauden poisto	-27	-90
Kertyneet poistot 31.12.	**-28**	**-238**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**43**	**70**

14. MUUT PITKÄAIKAISET RAHOITUSVARAT

2018 **1 000 €**	**Noteeraamattomat osakkeet**
Hankintameno 1.1.	170
Hankintameno 31.12.	**170**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**170**

2017 **1 000 €**	**Noteeraamattomat osakkeet**
Hankintameno 1.1.	172
Vähennykset	-2
Hankintameno 31.12.	**170**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**170**

Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat ovat listaamattomia osakkeita. Koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, ne on kirjattu hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

15. PITKÄAIKAISET SAAMISET

Pitkäaikaiset saamiset **1 000 €**	**2018**	**2017**
Johdannaiset		4
Lainasaamiset	149	171
Siirtosaamiset	101	350
Yhteensä	**250**	**525**

16. OSUUDET PÄÄOMAOSUUSMENETELMÄLLÄ YHDISTELTÄVISSÄ YHTEISÖISSÄ

AtoB@C-varustamon hankinnan yhteydessä konserniin tuli kolme osakkuusyritystä. Näistä kommandiittiyhtiöt Auriga KG ja Norma KG ovat saksalaisia ja niiden kotipaikka on Leer. Kumpikin yhtiö omistaa yhden kuivarahtialuksen. Konsernin omistusosuus yhtiöistä on 49 %. Yhtiöiden tuotot koostuvat alusten vuokraustuotoista ja yhtiöiden yhteenlaskettu taseen loppusumma hankintahetkellä oli 7,1 miljoonaa euroa. Näiden osakkuusyritysten yrityshankinnan yhteydessä määritetty käypä arvo oli 0,9 miljoonaa euroa kirja-arvoa korkeampi. Käyvän arvon ja kirja-arvon erotus perustuu yhtiöiden omistamien alusten arvoon ja se poistetaan vaikutusaikanaan.

Kolmas yrityshankinnan yhteydessä hankittu osakkuusyritys on ruotsalainen Norra Skeppnings Gruppen AB, kotipaikka Tukholma. Yhtiö tarjoaa meklari- ja logistiikkapalveluja merirahtaukseen sekä harjoittaa raaka-ainekauppaa biopolttoaineilla. Konsernin omistusosuus yhtiöistä on 40 %. Yhtiön taseen loppusumma hankintahetkellä oli 0,4 miljoonaa euroa.

Osuudet osakkuusyrityksissä

1 000 €	**2018**
Tilikauden alussa	
Osakkuusyritysten hankinta	1 643
Osuus tilikauden tuloksista	-131
Tilikauden lopussa	**1 512**

17. LASKENNALLISET VEROT

Laskennalliset verosaamiset

1 000 €	**2018**	**2017**
Johdannaiset	26	160
Työsuhde-etuudet	3	30
Verosaaminen tappioista	2 111	2 728
Muut väliaikaiset erot	251	349
Yhteensä	**2 391**	**3 267**

Laskennalliset verovelat

1 000 €	**2018**	**2017**
Poistoero	3 026	231
Verovelka tonnistoverotukseen siirtymisestä	1 235	1 853
Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2 844	1 185
Muut väliaikaiset erot	53	31
Yhteensä	**7 158**	**3 300**

Laskennallisten verosaamisten muutokset

1 000 €	2018	2017
Laskennalliset verosaamiset 1.1.	3 267	3 432
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut erät		
Käyttämättömät verotukselliset tappiot	-617	-297
Työsuhde-etuudet	-27	19
Muut väliaikaiset erot	-107	-12
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot	-125	125
Laskennalliset verosaamiset 31.12.	**2 391**	**3 267**

Laskennallisten verovelkojen muutokset

1 000 €	2018	2017
Laskennalliset verovelat 1.1.	3 300	4 243
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut erät		
Poistoero	242	-1
Verovelka tonnistoverotukseen siirtymisestä	-618	-617
Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	-133	-211
Muut väliaikaiset erot	22	-47
Liiketoimintojen yhdistely	4 345	
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot		-67
Laskennalliset verovelat 31.12.	**7 158**	**3 300**

Tonnistoverotukseen siirtymisen laskennallista verovelkaa huojennetaan valtion tukena vuosittain tonnistoverolain voimassaoloaikana, jos huojennukseen oikeuttavat edellytykset täyttyvät. Huojennuksen määrä vuonna 2018 oli 0,6 miljoonaa euroa ja 4,8 miljoonaa euroa vuosilta 2011–2017.

Taseeseen sisältyy 1,9 miljoonaa euroa (2,5) laskennallisia verosaamisia kotimaisista yhtiöistä, joiden tilikauden tulos vuosina 2012 tai 2013 on ollut tappiollinen. Näiden laskennallisten verosaamisten kirjaaminen perustuu johdon tulosennusteisiin, jotka osoittavat kyseisten laskennallisten verosaamisten realisoitumisen olevan todennäköistä. Kotimaisten yhtiöiden muiden vuosien verotuksellisista 26,7 miljoonan euron tappioista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Näiden verotuksellisten tappioiden hyödyntämisaika on 10 vuotta.

Konsernilla oli ulkomaisissa tytäryrityksissä 2,5 miljoonaa euroa (2,5) sellaisia käyttämättömiä verotuksellisia tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska konsernille ei todennäköisesti kerry ennen kyseisten tappioiden vanhenemista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystytään hyödyntämään. Tappioiden vanhenemisaika vaihtelee maittain, osa tappioista vanhenee vuonna 2019 ja osalle ei ole määritetty vanhenemisaikaa tämänhetkisen lainsäädännön puitteissa. Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa 1,7 miljoonaa euroa (1,5), sillä varat on sijoitettu kyseisiin maihin pysyvästi.

18. VAIHTO-OMAISUUS

Päättyneellä tilikaudella kirjattiin kuluksi 0,4 miljoonaa euroa (0,3), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa.

Vaihto-omaisuus

1 000 €	2018	2017
Aineet, tarvikkeet	4 038	1 615
Valmiit tuotteet	64 129	56 304
Muu vaihto-omaisuus	3 128	3 002
Yhteensä	**71 295**	**60 921**

19. MYYNTI- JA MUUT SAAMISET

Myyntisaamisiin ei sisälly merkittäviä luottotappioriskejä. Myyntisaamisista on kirjattu tilikaudella arvonalentumistappioita 0,5 miljoonaa euroa (0,9).

Myyntisaamisia arvostaessaan Aspo soveltaa odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen IFRS 9-standardin sallimaa yksinkertaistettua mallia segmenttikohtaisesti määritettynä. Konserni arvioi odotettavissa olevia luottotappiota käyttämällä kokemusperäistä matriisia, jossa huomioidaan saatavien ikärakenne, segmentin aiempien vuosien luottotappiohistoria, markkina-alue sekä asiakaskunta.

Myynti- ja muut saamiset

1 000 €	2018	2017
Myyntisaamiset	64 797	54 294
Tuotoksi kirjatut luovuttamattomat pitkäaikaishankkeet	430	1 215
Palautus liikenne- ja viestintäministeriöltä	2 535	2 357
Ennakkomaksusaamiset	2 013	2 168
Arvonlisäverosaaminen	1 055	640
Lainasaamiset	50	21
Muut siirtosaamiset	6 616	5 338
Yhteensä	**77 496**	**66 033**

Myyntisaamisten ikäjakauma **2018**

1 000 €	Myynti-saamiset	Luottotappio-varaus	Kirjanpito-arvo
Erääntymättömät	49 089	-37	49 052
1-30 päivää erääntyneet	11 591	-70	11 521
31-60 päivää erääntyneet	2 459	-98	2 361
61-90 päivää erääntyneet	650	-10	640
Yli 90 päivää erääntyneet	2 848	-1 625	1 223
Yhteensä	**66 637**	**-1 840**	**64 797**

2017

1 000 €	Myynti-saamiset	Luottotappio-varaus	Kirjanpito-arvo
Erääntymättömät	41 837	-35	41 802
1-30 päivää erääntyneet	8 434	-35	8 399
31-60 päivää erääntyneet	1 815	-17	1 798
61-90 päivää erääntyneet	1 202	-10	1 192
Yli 90 päivää erääntyneet	2 695	-1 592	1 103
Yhteensä	**55 983**	**-1 689**	**54 294**

20. RAHAVARAT

Rahavarat

1 000 €	2018	2017
Pankkitilit ja -talletukset	19 333	19 923

21. OMA PÄÄOMA

Aspo Oyj:n osakkeiden lukumäärä 31.12.2018 oli 31 419 779 ja osakepääoma 17,7 miljoonaa euroa. Tilikauden aikana Aspo Oyj:n rekisteröityjen osakkeiden määrä kasvoi 444 255 osakkeella. Aspon hallitus päätti elokuussa 2018 maksullisesta suunnatusta osakeannista liittyen AtoB@C-yrityskaupan täytäntöönpanoon.

Aspo laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponkikorko on 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta. Koronmaksuvelvoite syntyy, jos yhtiökokous päättää jakaa osinkoa. Jos osinkoa ei jaeta, yhtiö päättää koron maksusta erikseen. Hybridilaina on laina, joka on muita velkasitoumuksia heikommassa asemassa. Konsernitilinpäätöksessä laina on luokiteltu omaksi pääomaksi ja maksetut korot esitetään luonteensa mukaisesti omassa pääomassa. Hybridilainan velkakirjanhaltijalla ei ole osakkeenomistajalle kuuluvia oikeuksia eikä laina laimenna osakkeenomistajien omistuksia.

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, käyvän arvon rahastosta, muuntoerosta, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta ja muista rahastoista sekä kertyneistä voittovaroista. Ylikurssirahastoon on kirjattu vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana liikkeelle laskettuun vaihtovelkakirjalainaan perustuvat osakemerkinnät. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan. Käyvän arvon rahasto sisältää suojauslaskennassa olevien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset. Muut rahastot sisältää hybridi-instrumentit.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,44 euroa/osake vuodelta 2018, ja että osinko maksetaan kahdessa erässä: huhtikuussa 0,22 euroa/osake ja marraskuussa 0,22 euroa/osake. Vuodelta 2017 jaettiin osinkoa 0,43 euroa osakkeelta kahdessa erässä: huhtikuussa 0,21 euroa/osake ja marraskuussa 0,22 euroa/osake.

Oma pääoma 2018	1 000 €	Määrä 1000 kpl	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Hybridi-instrumentti	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2018		30 605	17 692	4 351	12 061	25 000	-2 169	56 935
Osakepalkinta		66					431	431
Osakeanti		444			4 425			4 425
Muuntoerot					-4			-4
31.12.2018		**31 115**	**17 692**	**4 351**	**16 482**	**25 000**	**-1 738**	**61 787**
Konsernin hallussa olevat omat osakkeet		304						
Osakkeiden kokonaismäärä		**31 420**						

Oma pääoma 2017	1 000 €	Määrä 1000 kpl	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Hybridi-instrumentti	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2017		30 579	17 692	4 351	12 054	25 000	-2 341	56 756
Osakepalkinta		26					172	172
Muuntoerot					7			7
31.12.2017		**30 605**	**17 692**	**4 351**	**12 061**	**25 000**	**-2 169**	**56 935**
Konsernin hallussa olevat omat osakkeet		370						
Osakkeiden kokonaismäärä		**30 976**						

Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Käyvän arvon rahasto

1 000 €	2018	2017
Rahavirran suojaus	-122	-2 569

22. LAINAT

Pitkäaikaiset lainat ja käytetyt luottolimiitit

1 000 €	2018	2017
Lainat	152 826	89 747
Eläkelainat	4 286	5 714
Joukkovelkakirjalaina	10 945	10 934
Rahoitusleasingvelat	700	977
Käytetyt luottolimiitit	2 164	2 145
Yhteensä	**170 921**	**109 517**

Vuonna 2015 Aspo Oyj laski liikkeeseen 11 miljoonan euron suuruisen private placement -tyyppisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Lainan eräpäivä on 29.9.2022, ja se on kiinteäkorkoinen.

Lyhytaikaiset lainat ja käytetyt luottolimiitit

1 000 €	2018	2017
Lainat	23 206	23 309
Eläkelainat	1 429	1 429
Rahoitusleasingvelat	503	680
Käytetyt luottolimiitit	3 388	1 684
Yhteensä	**28 526**	**27 102**

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

1 000 €	2018	2017
Rahoitusleasingvelat -vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	522	707
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluessa	715	1 000
Yhteensä	**1 237**	**1 707**
Rahoitusleasingvelat -vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	503	680
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluessa	700	977
Yhteensä	**1 203**	**1 657**
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	**34**	**50**

23. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

Pitkäaikaiset muut velat

1 000 €	2018	2017
Johdannaiset	66	122
Muut korottomat velat	200	400
Yhteensä	**266**	**522**

Ostovelat ja muut velat

1 000 €	2018	2017
Ostovelat	45 520	37 161
Saadut ennakot pitkäaikaishankkeista		2 410
Muut saadut ennakot	4 722	3 479
Palkka- ja sosiaalikulut	7 419	6 854
Työnantajatilitykset	1 286	1 238
Korkojaksotus	1 566	1 640
Johdannaiset	128	1 939
Arvonlisäverovelka	4 096	3 844
Osakesidonnainen kannustinjärjestelmä		566
Muut lyhytaikaiset velat	200	200
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	10 401	7 486
Yhteensä	**75 338**	**66 817**

24. ELÄKEVELVOITTEET

Konsernin lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöiltä otetuilla vakuutuksilla. Ulkomaisissa yksiköissä eläketurva on järjestetty paikallisen lainsäädännön ja sosiaaliturvasäännösten mukaisesti. Konsernin eläkejärjestelyt on tilinpäätöksessä käsitelty maksupohjaisina järjestelyinä.

Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut

1 000 €	2018	2017
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	4 482	5 244

25. VARAUKSET

Kirjatut varaukset perustuvat parhaisiin arvioihin tilinpäätöshetkellä. Takuuvaraukset liittyvät pääosin konsernin tuotetakuisiin, vuokravaraukset toimitilojen edelleenvuokrauksesta syntyneeseen tappioon, sopimuskorvaukset vanhaan projektitoimitukseen liittyneeseen korvaukseen ja eläkevaraukset konsernin myöntämien suorien eläkkeiden vastuisiin. Verovaraukset perustuivat mahdolliseen lisäkuluun keskeneräisenä olevista veroselvityksistä.

1 000 €	Takuu- ja huolto-varaukset	Vuokra-varaukset	Sopimus-korvaukset	Eläke-varaukset	Vero-varaukset	Yhteensä
31.12.2017	405	296	489	5	21	1 216
Varausten lisäys	40					40
Varausten vähennys	-65	-296	-489		-21	-871
31.12.2018	**380**	**0**	**0**	**5**	**0**	**385**

26. RAHOITUSRISKIT JA RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

26.1 Rahoituksen riskienhallinnan periaatteet ja organisaatio

Aspo-konsernin rahoituksen riskienhallinnan tehtävänä on liiketoiminnan katteen ja kassavirtojen suojaaminen sekä varainhankinnan ja likviditeetin tehokas hallinta. Konsernin pyrkimyksenä on kehittää tuloksen ja tulevien kassavirtojen sekä pääomarakenteen ennakoitavuutta ja sopeuttaa liiketoimintoja jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Rahoituksen riskienhallinta pohjautuu hallituksen hyväksymään rahoituspolitiikkaan, joka määrittelee Aspo-konsernin pääperiaatteet rahoitusriskien hallinnalle. Rahoituspolitiikassa määritellään riskienhallinnan yleiset tavoitteet, konsernin emoyhtiön ja liiketoimintayksiköiden väliset suhteet, vastuun jakautuminen sekä riskienhallintaan liittyvät raportointivaatimukset.

Rahoituspolitiikassa määritellään lisäksi valuuttariskin, korkoriskin sekä maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskin hallintaan liittyvät operatiiviset toimintaperiaatteet.

Aspon toimitusjohtaja vastaa yhdessä konsernin rahoitusjohtajan kanssa rahoituksen riskienhallinnan toimeenpanosta hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Liiketoimintayksiköiden vastuulla on tunnistaa omat rahoitusriskinsä ja hallita niitä yhdessä emoyhtiön kanssa konsernin rahoituspolitiikan ja emoyhtiön tarkempien ohjeiden mukaisesti.

26.2 Markkinariskit

Valuuttariski

Aspo-konsernilla on yhtiöitä 18 maassa, ja toiminta tapahtuu 13 eri valuutassa. Konsernin valuuttariski muodostuu valuuttamääräisistä sisäisistä sekä ulkoisista saamisista ja veloista, ennustetuista valuuttavirroista, johdannaissopimuksista sekä tuloksen ja pääomien translaatioriskistä. Aspo-konsernin tavoitteena on vähentää epävarmuutta tuloksen, kassavirtojen ja tase-erien vaihtelussa.

Liiketoimintayksiköiden tasolla valuuttariski muodostuu pääsääntöisesti silloin, kun yksikkö myy tuotteita ja palveluita sen kotivaluutalla, mutta kustannukset toteutuvat vieraassa valuutassa.

Aspon strategian mukaisesti Telkon ja Leipurin liikevaihdosta yhä merkittävämpi osa tulee Venäjältä. Lisäksi Telkon liikevaihdosta suuri osa tulee Ukrainasta. Aspon suurimmat valuuttariskit koskevat Venäjän ruplaa. Telko- ja Leipurin -segmenttien Venäjällä syntyvä liikevaihto ja tulos euromääräisenä laskee Venäjän ruplan heikentyessä euroa vastaan. Vuonna 2018 Venäjän rupla heikentyi edelliseen vuoteen verrattuna. Venäjän ruplan muutokset suhteessa euroon hidastivat vuoden 2018 euromääräisen liikevaihdon kasvua.

ESL Shippingin valuuttariskit liittyvät pääsääntöisesti dollarimääräisiin investointeihin. Vuonna 2018 varustamon investointiohjelma kahden uuden aluksen rakennuttamiseksi saatiin valmiiksi. Investoinnin kokonaisarvo on noin 60 miljoonaa euroa, ja sen kassavirrat jakaantuivat vuosille 2015–2018. Osa sopimuksen kassavirroista oli dollarimääräisiä, ja ne olivat suojattu kokonaan valuuttatermiinisopimuksin. Valuuttatermiinisopimukset olivat suojauslaskennan alaisia. Kaikki investointiohjelmaan liittyvät valuuttatermiinisopimukset päättyivät laivojen valmistumisen ja vastaanottamisen myötä.

Tilinpäätöshetkellä Aspo-konsernin valuutta-asema koostui pääosin sisäisistä ja ulkoisista korottomista ja korollisista valuuttamääräisistä saamisista ja veloista.

Korollinen vieras pääoma on pääosin euromääräistä.

Korollinen vieras pääoma valuutoittain

1 000 €	**2018**	**2017**
EUR	193 561	132 790
RUB	2 497	
USD		2 145
PLN	3 389	1 684
Yhteensä	**199 447**	**136 619**

Suurin osa Aspo-konsernin myyntisaamisista on euroissa. UAH- ja RUB-määräiset saatavat muodostavat yhdessä toiseksi suurimman erän. Koska Telkon ja Leipurin-liiketoiminnasta merkittävä osuus tulee Venäjältä ja Ukrainasta, ovat rupla- ja hryvniamääräiset myyntisaamiset merkittävä erä.

Myyntisaamiset valuutoittain

1 000 €	**2018**	**2017**
EUR	45 508	38 202
SEK	1 164	1 296
DKK	1 361	1 178
PLN	911	670
RUB	4 549	4 137
UAH	5 611	3 742
USD	4 029	4 218
Muut	1 664	851
Yhteensä	**64 797**	**54 294**

Ostovelat ja saadut ennakkomaksut valuutoittain

1 000 €	**2018**	**2017**
EUR	38 874	35 921
SEK	1 148	727
DKK	284	387
PLN	305	239
RUB	1 386	1 429
UAH	589	128
USD	7 061	3 784
Muut	595	435
Yhteensä	**50 242**	**43 050**

Aspo-konserni on tehnyt sijoituksia ulkomaisiin tytäryrityksiin. Lisäksi ulkomaisten tytäryritysten oma pääoma kasvaa kannattavan liiketoiminnan tuloksena. Konsernin ulkomaisten tytäryritysten oma pääoma oli tilinpäätöshetkellä yhteensä 36,1 miljoonaa euroa (29,4). Valuuttamäärältään suurimpana sijoituksena olivat ruplamääräiset sijoitukset Venäjällä toimiviin tytäryrityksiin, 14,8 miljoonaa euroa (16,2). Merkittävästä ruplamääräisestä oman pääoman osuudesta huolimatta konserni katsoo hajautuksen olevan riittävällä tasolla, eikä ole katsonut aiheelliseksi suojata ulkomaisten tytäryritysten

omaan pääomaan liittyvää translaatiopositiota. Taulukossa on esitetty konsernin osuus tytäryhtiöiden omasta pääomasta valuutoittain.

Sijoitukset ulkomaisiin tytäryrityksiin **1 000 €**	**Oma pääoma** **2018**	**Oma pääoma** **2017**
EUR	12 898	7 054
SEK	-540	-984
DKK	5 812	6 162
RUB	14 836	16 170
NOK	18	-100
UAH	2 260	175
PLN	1 929	1 787
BYN	-990	-837
CNY	492	430
KZT	-474	-433
AZN		26
IRR	-174	-91
UZS	16	
Yhteensä	**36 083**	**29 359**

Lisäksi Telko-segmenttiin kuuluvat konsernin sisäiset pitkäaikaiset lainasaamiset Telkon valkovenäläiseltä, ukrainalaiselta ja kazakstanilaiseltа tytäryritykseltä on luokiteltu pitkäaikaisiksi nettosijoituksiksi ulkomaiseen yksikköön. Näiden lainasaamisten yhteismäärä on 12,5 miljoonaa euroa (12,5).

Korkoriski

Aspo-konserni käyttää toimintansa rahoittamisessa sekä kiinteäkorkoisia että vaihtuvakorkoisia lainoja, joista korkotason muutosten vaikutuksena Aspo-konsernin kassavirtaan ja tulokseen aiheutuu korkoriski. Kiinteäkorkoisten lainojen lisäksi Aspo-konserni käyttää korkojohdannaisia pienentääkseen mahdollisen lyhyiden markkinakorkojen nousun aiheuttamaa tulevien kassavirtojen kasvua. Konsernin korollinen velka 31.12.2018 oli 199,4 miljoonaa euroa (136,6) ja rahavarat 19,3 miljoonaa euroa (19,9). Aspo-konsernin luottosalkkua tarkastellaan keskikoron, korkosidonnaisuusajan, keskimaturiteetin, sekä kiinteäkorkoisen ja vaihtuvakorkoisen velan suhteen. Tilinpäätöshetkellä korollisten velkojen keskikorko oli 1,6 % (1,8), korkosidonnaisuusaika 1,1 vuotta (1,9), keskimaturiteetti 3,5 vuotta (3,4) ja kiinteäkorkoisen velan osuus 30 % (47). Vuonna 2018 korollisten lainojen keskimaturiteetti piteni ja korkosidonnaisuusaika lyheni. Kiinteäkorkoisen velan osuus laski.

Herkkyys markkinariskeille

Aspo-konserni altistuu korko- ja valuuttariskeille taseeseen tilinpäätöshetkellä sisältyvien rahoitusinstrumenttien eli rahoitusvarojen ja -velkojen, mukaan lukien johdannaissopimukset, kautta. Valuuttapositio vaihtelee tilikauden aikana, joten tilinpäätöshetkellä taseeseen sisältyvä positio ei välttämättä kerro tilikauden tilannetta. Herkkyysanalyysissä ei ole otettu huomioon tilikauden aikana tapahtuneiden valuuttamääräisten myyntien ja ostojen tuloslaskelmavaikutusta, mikäli niitä ei ole suojattu johdannaisilla.

Valuutta- ja korkoriskin herkkyysanalyysi

	2018		2017	
1 000 €	**Tuloslaskelma**	**Oma pääoma**	**Tuloslaskelma**	**Oma pääoma**
Valuuttariski				
+ 30 % euron vahvistuminen RUB:a vastaan	1 136	-3 424	197	-3 731
- 30 % euron heikkeneminen RUB:a vastaan	-612	6 358	-365	6 930
Korkoriski				
+100 perusyksikön muutos markkinakoroissa	-1 378		-738	
-100 perusyksikön muutos markkinakoroissa	1 377		734	

Herkkyysanalyysin avulla arvioidaan markkinoiden kehityksen vaikutusta arvostuksiin. Laivainvestointeihin liittyen Yhdysvaltain dollari on merkittävä valuuttariskin lähde. Näihin liittyvät rahavirrat oli suojattu valuuttatermiinein. Venäjän ruplan kurssin vaihtelu euroon nähden on konsernille merkittävin valuuttakurssiriskejä aiheuttava tekijä.

Euron ja Venäjän ruplan välisen valuuttakurssin muutoksesta aiheutuvassa herkkyyslaskelmassa on tehty seuraavia oletuksia:
- valuuttakurssin muutos on +/- 30 prosenttia
- positio sisältää kotivaluuttanaan euroa käyttävien yhtiöiden ruplamääräiset sekä Venäjällä toimivien tytäryritysten euromääräiset rahoitusvarat ja -velat eli myyntisaamiset ja muut saamiset, lainat ja käytetyt luottolimiitit, ostovelat ja muut velat sekä rahavarat tilinpäätöshetkellä
- positiossa ei ole otettu huomioon tulevia kassavirtoja

Korkotason muutoksesta johtuvassa herkkyyslaskelmassa on tehty seuraavia oletuksia:
- korkotason muutos on 1 prosenttiyksikkö
- positio sisältää vaihtuvakorkoiset korolliset rahoitusvelat ja -saamiset
- laskelma perustuu tilinpäätöshetken tasearvoihin eikä tilikauden aikana tapahtuneita pääomien muutoksia ole huomioitu.

Herkkyysanalyysilaskelmissa tuloslaskelman vaikutukset on arvioitu tuloksena ennen veroja. Oman pääoman herkkyysvaikutuksessa on valuuttariskin osalta huomioitu tytäryhtiöön sijoitettuna oleva pääoma.

Lisäksi markkinariskit vaikuttavat Aspo-konserniin myös muiden erien kuin rahoitusinstrumenttien kautta. Öljyn hinta vaikuttaa kuljetuskustannusten kautta Aspo-konsernin tulokseen. Tältä riskiltä konserni on suojautunut sopimusehtojen avulla. Myös kemikaalien ja elintarvikkeiden raaka-aineiden hintojen vaihtelut vaikuttavat konsernin tulokseen.

Suojauslaskenta

ESL Shippingin laivainvestointiin liittyvät USD-määräiset kassavirrat oli suojattu valuuttatermiinein. Valuuttatermiinit olivat suojauslaskennan alaisia, ja niiden arvostuseroista tehokas osuus kirjattiin Aspo-konsernin oman pääoman käyvän arvon suojausrahastoon. Valuuttatermiinien käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjattiin muihin laajan tuloksen eriin, ja valuuttatermiinien korko-osuus kirjattiin laajan tuloslaskelman rahoituseriiin. Suojatut liiketoimet toteutuivat viimeisten maksuerien myötä vuoden 2018 aikana ja omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot on siirretty alusten hankintamenoon.

Aspo Oyj:n vuonna 2011 nostaman ja 2015 erääntyneen velkakirjalainan vaihtuva korko oli suojattu koronvaihtosopimuksella koko lainasopimuksen voimassaoloajan. Kyseinen koronvaihtosopimus oli suojauslaskennan alainen, ja sen arvostuserot kirjattiin muihin laajan tuloksen eriin. Suojattavan lainan ja suojaavan instrumentin välinen suojaussuhde oli tehokas. Kyseinen 2015 erääntynyt velkakirjalaina uudistettiin vastaavan suuruisena, ja uudistetun velkakirjalainan vaihtuvan koron suojausta jatkettiin koronvaihtosopimuksella, mutta suojauslaskenta lopetettiin uudistuksen yhteydessä osittaisen tehottomuuden myötä, ja siitä alkaen arvostuserot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Oman pääoman käyvän arvon rahastoon vuoteen 2015 mennessä kertynyt tappio oli 0,6 miljoonaa euroa ja se

kirjataan tulokseen alkuperäisen edelleen toteutuvaksi ennakoidun transaktion mukaisesti vuoteen 2019 mennessä. Kyseisen korkojohdannaisen käypä arvo 31.12.2018 oli -0,1 miljoonaa euroa (-0,4). Muiden suojauslaskennassa olevien koronvaihtosopimusten käypä arvo 31.12.2018 oli -0,1 miljoonaa euroa (0,0) ja niiden käyvän arvon muutosten tehokas osuus -0,1 miljoonaa euroa on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin ja koronvaihtosopimuksen tilikaudella toteutuneet korot sekä tehoton osuus rahoituseriin.

26.3 Maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriski

Aspo-konsernin tavoitteena on varmistaa toiminnan riittävä rahoitus kaikissa tilanteissa ja markkinaolosuhteissa. Rahoituspolitiikan mukaisesti rahoituslähteet hajautetaan riittävän monen vastapuolen kesken ja useisiin eri lainainstrumentteihin. Sitovien rahoitussopimusten riittävä määrä ja riittävän pitkät maturiteetit varmistavat Aspo-konsernin nykyiset ja lähitulevaisuuden rahoitustarpeet.

Aspo-konsernin merkittävimmät rahoitustarpeet vuonna 2018 liittyivät ESL Shippingin alusinvestointeihin. Uudisrakennusten rahoittamiseksi ESL Shipping on allekirjoittanut 50 miljoonan euron laivarahoitussopimukset. Vuonna 2018 ESL Shipping maksoi noin 38 miljoonan euron maksut liittyen alusinvestointeihin. Lisäksi ESL Shipping toteutti yrityskaupan ostamalla ruotsalaisen AtoB@C –varustamon. Kauppahinnasta ESL Shipping maksoi noin 19 miljoonaa euroa käteisvaroina. Telko-, Leipurin- ja Kauko-liiketoimintojen pääasiallinen rahoituslähde on niiden liiketoiminnan rahavirta. Maksuvalmius varmistetaan rahavaroilla, yritystodistusten liikkeeseenlaskulla sekä sitovilla tililimiiteillä ja valittujen yhteistyöpankkien myöntämillä valmiusluottolimiiteillä.

Konsernin rahavarat olivat tilikauden 2018 päättyessä 19,3 miljoonaa euroa (19,9). Aspo Oyj:llä oli tilinpäätöshetkellä 80 miljoonan euron kotimainen yritystodistusohjelma, josta oli käytössä 17 miljoonaa euroa. Aspo Oyj:llä oli tilinpäätöshetkellä lisäksi valittujen yhteistyöpankkien kanssa sovittuja valmiusluottolimiittejä yhteensä 40 miljoonaa euroa, jotka olivat kokonaisuudessaan käyttämättä. Tilikaudella Aspo Oyj allekirjoitti 30 miljoonan euron luottosopimuksen, jonka laina-aika on 5 vuotta.

Merkittäviin rahoitussopimuksiin liittyvät rahoituskovenantit eivät rikkoutuneet tilikauden aikana.

Rahavarat sekä käyttämättömät sitovat valmiusluottolimiitit

1 000 €	2018	2017
Rahavarat	19 333	19 923
Valmiusluottolimiitit	40 000	40 000
Yhteensä	**59 333**	**59 923**

Maturiteettianalyysi 2018 1 000 €	Tasearvo 31.12.2018	Rahavirta 2019	2020	2021	2022	2023-
Lainat	-192 692	-40 769	-38 110	-23 173	-26 188	-72 236
Luottolimiitit	-5 552	-3 388	-2 164			
Muut velat	-200		-200			
Rahoitusleasingvelat	-1 203	-522	-357	-271	-68	-19
Ostovelat ja muut velat	-75 338	-75 338				
Johdannaisinstrumentit						
Koronvaihtosopimukset						
Suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-46	-24			
Saatavat rahavirrat					4	
Ei suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-128				

Maturiteettianalyysi 2017 1 000 €	Tasearvo 31.12.2017	Rahavirta 2018	2019	2020	2021	2022-
Lainat	-131 133	-26 940	-22 027	-35 921	-19 275	-34 672
Luottolimiitit	-3 829	-1 684	-2 145			
Muut velat	-400		-200	-200		
Rahoitusleasingvelat	-1 657	-707	-467	-302	-217	-14
Ostovelat ja muut velat	-44 083	-44 083				
Johdannaisinstrumentit						
Koronvaihtosopimukset						
Suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-54	-17			
Saatavat rahavirrat				21	42	12
Ei suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-260	-122			
Valuuttatermiinit						
Suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat		-26 999				
Saatavat rahavirrat		25 320				

26.4 Luotto- ja vastapuoliriski

Konsernilla on myyntisaamisista syntynyttä luottoriskiä. Telko- ja Leipurin -segmenteillä on kansainvälinen ja erittäin hajautunut asiakaskunta eikä merkittäviä asiakasriskikeskittymiä ole. ESL Shippingin myyntisaamiset liittyvät pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin luottokelpoisten yritysten kanssa. Sen myyntisaamisten kiertonopeus on korkea. Kaikki segmentit suojautuvat luottoriskeiltä käyttämällä tarvittaessa maksuehtoja, jotka perustuvat ennakkomaksuihin ja pankkitakauksiin.

Aspo-konsernin tavoitteena on pitää rahavarat pieninä. Vastapuoliriskiä hallitaan valitsemalla vastapuoliksi tunnettuja ja vakavaraisia koti- ja ulkomaisia pankkeja. Ylijäämäkassavaroja on mahdollista sijoittaa pankkitalletuksiin tai lyhytaikaisiin rahamarkkinainstrumentteihin. Johdannaissopimuksiin perustuvaa vastapuoliriskiä hallitaan valitsemalla vastapuoliksi tunnettuja ja vakavaraisia kotimaisia pankkeja.

26.5 Pääoman hallinta

Konsernin tavoitteena on pääomarakenne, jonka avulla Aspo-konserni varmistaa liiketoiminnan lyhyen ja pitkän aikavälin toimintaedellytykset sekä riittävän pääoman tuoton.

Merkittävimmät pääomarakenteeseen vaikuttavat tekijät ovat mahdolliset rakennejärjestelyt, Aspo Oyj:n osinkopolitiikka, ESL Shippingin alusinvestoinnit sekä tytäryhtiöiden liiketoiminnan kannattavuus.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan pääsääntöisesti omavaraisuusasteen ja nettovelkaantumisasteen kautta. Omavaraisuusaste 31.12.2018 oli 29,5 % (35,6) ja nettovelkaantumisaste 154,4 % (103,9). Tilikaudella 2018 Aspo-konsernin pääomarakenteeseen vaikuttivat etenkin varustamon investointi kahteen uuteen kuivarahtialukseen ja AtoB@C-varustamon yritysosto.

Rahoitusvarat ja -velat

2018 1 000 €	Käypään arvoon muihin laajan tuloslaskelman eriin kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	Kirjanpitoarvot
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat		170		170
Johdannaiset				
Pitkäaikaiset saamiset*			149	149
Lyhytaikaiset rahoitusvarat				
Myynti- ja muut saamiset *			65 902	65 902
Rahavarat			19 333	19 333
Yhteensä		**170**	**85 384**	**85 554**
Pitkäaikaiset rahoitusvelat				
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			170 921	170 921
Johdannaiset	66			66
Muut pitkäaikaiset velat			200	200
Lyhytaikaiset rahoitusvelat				
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			28 526	28 526
Johdannaiset		128		128
Ostovelat ja muut velat *			52 668	52 668
Yhteensä	**66**	**128**	**252 315**	**252 509**

* Vain kyseiseen tase-erään sisältyvät rahoitusvarat tai -velat.

2017 1 000 €	Käypään arvoon muihin laajan tuloslaskelman eriin kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	Kirjanpitoarvot
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat		170		170
Johdannaiset	4			4
Pitkäaikaiset saamiset*			171	171
Lyhytaikaiset rahoitusvarat				
Myynti- ja muut saamiset *			54 955	54 955
Rahavarat			19 923	19 923
Yhteensä	**4**	**170**	**75 049**	**75 223**
Pitkäaikaiset rahoitusvelat				
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			109 517	109 517
Johdannaiset		122		122
Muut pitkäaikaiset velat			400	400
Lyhytaikaiset rahoitusvelat				
Lainat ja käytetyt luottolimiitit			27 102	27 102
Johdannaiset	1 679	260		1 939
Ostovelat ja muut velat *			44 083	44 083
Yhteensä	**1 679**	**382**	**181 102**	**183 163**

* Vain kyseiseen tase-erään sisältyvät rahoitusvarat tai -velat.

Laatimisperiaatteissa on kuvattu, kuinka konserni luokittelee rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämismenetelmät käyvän arvon hierarkian eri tasoilla. Konsernin johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia ja valuuttatermiinejä, ja ne kuuluvat käyvän arvon hierarkiassa tasolle 2. Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat sisältyvät hierarkiatasolle 3.

Käypään arvoon arvostamattomat rahoitusvarat ja -velat kuuluvat hierarkiatasolle 2. Niiden käyvät arvot eivät poikkea olennaisesti kirjanpitoarvosta. Pitkäaikaisten lainojen käyvät arvot on laskettu diskonttaamalla tulevia rahavirtoja ja huomioiden Aspon luottomarginaalin.

Rahoitusvarojen luokittelun muutos	Luokittelu IAS 39				Luokittelu IFRS 9			
1 000 €	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin	Suojauslaskennassa olevat muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat johdannaiset	Kirjanpito arvot	Käypään arvoon muihin laajan tuloslaskelman eriin kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	Kirjanpito arvot
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat								
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat		170		170		170		170
Johdannaiset			4	4	4			4
Yhteensä		170	4	174	4	170		174
Jaksotettuun hankintamenoon arvostetut rahoitusvarat								
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Pitkäaikaiset saamiset*	171			171			171	171
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myynti- ja muut saamiset *	54 955			54 955			54 955	54 955
Rahavarat	19 923			19 923			19 923	19 923
Yhteensä	75 049			75 049			75 049	75 049

27. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimukset 1 000 €	Nimellis-arvot 2018	Käyvät nettoarvot 2018	Nimellis-arvot 2017	Käyvät nettoarvot 2017
Valuuttajohdannaiset				
Valuuttatermiinit			-26 999	-1 679
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	28 462	-194	30 385	-378
Yhteensä		**-194**		**-2 057**

28. EHDOLLISET VELAT, VARAT JA MUUT SITOUMUKSET

Vakuudet ja vastuut

Aspo ja eräät sen tytäryhtiöt tekevät tavanomaiseen liiketoimintaansa liittyen erilaisia sopimuksia, joiden perusteella näiden tytäryhtiöiden puolesta tarjotaan takauksia kolmansille osapuolille. Näitä sopimuksia tehdään ensisijaisesti konserniyhtiöiden luottokelpoisuuden tukemiseksi tai parantamiseksi, ja niillä helpotetaan riittävän rahoituksen saatavuutta.

Omien velkojen vakuudeksi

1 000 €	2018	2017
Annetut kiinnitykset	155 837	104 454
Takaukset	31 970	27 593
Muut vastuusitoumukset *	314	36 670
Yhteensä	**188 121**	**168 717**

Muut vuokravastuut

1 000 €	2018	2017
Yhden vuoden kuluessa	31 851	10 754
Yli vuosi ja enintään viisi vuotta	16 173	10 649
Myöhemmin erääntyvät	26	120
Yhteensä	**48 050**	**21 523**

* Muut vastuusitoumukset 2017 liittyivät lähinnä uusien alusten tilaussopimuksiin.

HYBRIDI-INSTRUMENTTI

Aspo Oyj laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainan vuotuinen kuponkikorko on 6,75 %. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta.

ENNALLISTAMISVELVOITE

Aspo-konserniin kuuluvalla yhtiöllä Rauma Terminal Services Oy:llä on Rauman kaupungilta vuokraamiensa maa-alueiden osalta velvoite saattaa maa-alueet vuokrausta edeltävään tilaan. Velvoitteen laajuus pitää sisällään yhtiön rakentamien rakennusten purkamisen perustuksineen ja alueen tasoittamisen purkualueen osalta. Tarkasteluun sisältyvät myös normaalit ympäristövastuut, joista ei yhtiön nykyisen käsityksen mukaan synny kustannuksia. Alueen vuokrasopimukset ovat pitkäaikaisia eikä Rauman kaupunki ole ilmaissut aietta muuttaa alueen käyttötarkoitusta, joten tilinpäätöksessä velvoite on käsitelty ehdollisena velkana, eikä siitä ole sisällytetty laajaan tuloslaskelmaan tai taseeseen erillisiä kirjauksia.

VEROPOSITIOT

Aspolla on paikallisista verotarkastuksista tai selvityspyynnöistä johtuen joitakin epävarmoja veropositioita verottajan haastettua yhtiön veroilmoituksilla tehdyt vaatimukset verotuksessa vähennyskelpoisista eristä. Aspo on arvioinut kunkin tapauksen osalta, ovatko veroviranomaisten tulkinnat perusteltuja ja oikaissut tarvittaessa kirjattuja määriä vastaamaan odotettavia maksettaviksi tulevia määriä. Vaikka johdon käsitys on, että tapausten lopputulokset eivät tule aiheuttamaan merkittäviä lisäkirjauksia jo kirjattujen määrien lisäksi, lopulliset summat voivat poiketa arvioiduista. Mikäli tapausten lopullinen tulos poikkeaisi johdon arvioimasta lopputuloksesta, arvioitu mahdollinen lisäkirjaus raportointikauden päättyessä olisi noin 0-1 miljoonaa euroa.

OIKEUDENKÄYNNIT

Helsingin käräjäoikeus antoi 27.2.2015 päätöksen ESL Shipping Oy:n ja Suomen valtion välisessä kanteessa, joka koskee vuosina 2001–2004 veloitettuja väylämaksuja. Helsingin käräjäoikeuden päätöksen mukaan Suomen valtio velvoitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti noin 3,0 miljoonaa euroa sekä oikeudenkäyntikulut ja korkoja. Valtio valitti käräjäoikeuden tuomiosta ja hovioikeus kumosi 8.8.2016 annetussa tuomiossa Helsingin käräjäoikeuden päätöksen ja hylkäsi ESL Shippingin kanteen vanhentuneena. Yhtiö haki valituslupaa korkeimmalta oikeudelta, mutta hakemus hylättiin helmikuussa 2018. Yhdessä 13 muun varustamon kanssa, ESL Shipping jätti kesäkuussa 2018 ylimääräistä muutoksenhakua (kantelu ja purku) koskevan hakemuksen korkeimpaan oikeuteen. Lisäksi yhtiö jätti valituksen Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimeen, koskien erityisesti omaisuuden suojan rikkomista. Euroopan Ihmisoikeustuomioistuin ilmoitti syyskuussa, ettei se ota valitusta käsiteltäväkseen. Väylämaksupalautuksen määrää ei ole sisällytetty tilinpäätökseen.

Varustamo on voittanut oikeusprosessin intialaista ABG Shipyard -telakkaa vastaan vuonna 2011 vastaanotetun m/s Alppilan takuuaikaisten korjausten korvaamisesta. Välimiesoikeuden antaman päätöksen mukaan ABG Shipyard -telakka velvoitettiin maksamaan ESL Shippingille yhtiön vaateiden mukaisesti korjauskulut ja korot. Päätöksen vaikutusta ei ole sisällytetty tilinpäätökseen vaan se tullaan huomioimaan sillä tilikaudella, jolla päätöksen mukaiset maksut saadaan.

Telko on aloittanut hallinto-oikeusprosessin koskien Tullin määräämää veronkorotusta, joka liittyy Telkon vuosina 2013 ja 2014 maahantuomiin tavaraeriin. Telko pitää Tullin määräämiä maksuja perusteettomina. Maksujen määrä 1,7 miljoonaa euroa on kirjattu kuluksi vuonna 2015.

Telko aloitti vuonna 2018 oikeudenkäynnin Koreassa entistä päämiestä (Korea Engineering Plastics Co. LTD) vastaan koskien maksamattomia komissioita.

Kauko haastoi keväällä 2017 kaksi liikkuvan tietotyön terveydenhuoltosektorille toimitettavan tietotekniikan yksikössä johtotehtävissä toiminutta henkilöä houkuttelukiellon sekä kilpailuoikeusrikkomusten vuoksi siviilioikeuteen. Helmikuussa 2018 käräjäoikeus päätti kanteen vastaajien hyväksi ja Kauko valitti hovioikeuteen tuomiosta. Kauko luopui vuonna 2018 vaatimuksistaan toista vastaajaa kohtaan. Hovioikeus antoi tuomionsa 8.2.2019 ja vahvisti, että

kilpailukielto oli vastaajaa kohtaan pätevä ja vastaaja tuomittiin maksamaan sen rikkomisesta sopimussakko viivästyskorolla. Lisäksi hovioikeus vahvisti, että liike- ja ammattisalaisuuksien hyödyntämiskielto ja myös houkuttelukielto oli sitova. Tuomio ei ole vielä lainvoimainen ja sillä ei ole merkittävää vaikutusta Aspo-konsernin tulokseen.

Aspo-konsernin yhtiöitä on osapuolina joissakin normaaliin liiketoimintaan liittyvissä oikeudenkäynneissä ja riita-asioissa. Näiden oikeudenkäyntien ja riita-asioiden taloudellista vaikutusta ei voida varmuudella ennustaa, mutta Aspo-konserni uskoo tällä hetkellä käytössä olevan tiedon perusteella ja ottaen huomioon olemassa olevan vakuutusturvan ja tehdyt varaukset, ettei näillä ole olennaista haitallista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

29. LÄHIPIIRI

Konserniyritykset

Yritys	Kotimaa	Omistusosuus, %
Aspo Oyj, emoyhtiö	Suomi	
Aspo Palvelut Oy	Suomi	100,00
AtoBatC Holding AB	Ruotsi	100,00
AtoBatC Shipping AB	Ruotsi	100,00
Oy AtoBatC Shipping Ab	Suomi	100,00
Oy Bomanship Ab	Suomi	100,00
Bomanship Europe Unipessoal Lda	Portugali	100,00
Bothnia Bulk AB	Ruotsi	100,00
ESL Shipping Oy	Suomi	100,00
Kauko GmbH	Saksa	100,00
Kauko Oy	Suomi	100,00
LeiConcept Oy	Suomi	100,00
OOO Leipurien Tukku	Venäjä	100,00
Leipurien Tukku Oy	Suomi	100,00
Leipurin Oyj	Suomi	100,00
FLLC Leipurin	Valko-Venäjä	100,00
LLC Leipurin	Ukraina	100,00
SIA Leipurin	Latvia	100,00
TOO Leipurin	Kazakstan	100,00
UAB Leipurin	Liettua	100,00
Leipurin Estonia AS	Viro	100,00
Leipurin Poland Sp. z o.o.	Puola	100,00
OOO NPK Leipurin	Venäjä	100,00
Rauma Terminal Services Oy	Suomi	100,00
Suhi-Suomalainen Hiili Oy	Suomi	100,00
Telko Oy	Suomi	100,00
FLLC Telko	Valko-Venäjä	100,00
LLC Telko	Ukraina	100,00
OOO Telko	Venäjä	100,00
Telko UAB	Liettua	100,00
Telko Caucasus LLC	Azerbaidzan	100,00
LLC Telko Central Asia	Kazakstan	100,00
Telko Estonia Oü	Viro	100,00
Telko Denmark A/S	Tanska	100,00
Telko Latvia SIA	Latvia	100,00
Telko Middle East Co.	Iran	100,00
Telko Norway AS	Norja	100,00
Telko-Poland Sp. z o.o.	Puola	100,00
Telko Shanghai Ltd.	Kiina	100,00
Telko Solution LLC	Uzbekistan	100,00
Telko Sweden AB	Ruotsi	100,00
OOO Telko Terminal	Venäjä	100,00
Oy Troili Ab	Suomi	100,00
Vulganus Oy	Suomi	100,00
Osakkuusyritykset		
Auriga KG	Saksa	49,00
Norma KG	Saksa	49,00
Norra Skeppnings Gruppen AB	Ruotsi	40,00

Aspo-konsernin lähipiiriin kuuluvat tytär- ja osakkuusyritykset on esitetty oheisessa taulukossa. Lähipiiriin kuuluvista osakkuusyrityksistä on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 16. Lähipiiriin luetaan myös johtoon kuuluvat avainhenkilöt, joita ovat hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenet sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt.

Tiedot hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenistä löytyvät Aspon Vuosi 2018 -julkaisun hallinnointiosiosta.

JOHDON TYÖSUHDE-ETUUDET

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä 2015–2017

Aspo Oyj:n hallitus päätti vuonna 2015 noin 30 henkilöä koskevasta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmässä oli kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2015, 2016 ja 2017. Hallitus päätti järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa.

Vuoden 2017 ansaintajakson palkkio perustui konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS). Vuoden 2017 ansaintajakson perusteella luovutettiin maaliskuussa 2018 osakepalkkiona järjestelmään kuuluneille henkilöille yhteensä 70 525 kappaletta yhtiön hallussa olleita omia osakkeita ja enintään osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa verojen kattamiseen.

Vuonna 2018 kannustinjärjestelmän sääntöjen mukaisesti Aspolle palautui työsuhteen päättymisen perusteella vuosina 2016 ja 2017 osakepalkkiojärjestelmien perusteella luovutettuja omia osakkeita yhteensä 4 400 kappaletta.

Osakepalkintaohjelmat 2018–2020

Aspo Oyj:n hallitus päätti huhtikuussa 2018 kolmesta uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Uusien järjestelmien tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyiset yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuvat palkkiojärjestelmät.

Osakepalkkiojärjestelmä 2018–2020
Osakepalkkiojärjestelmässä 2018–2020 on kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2018, 2019 ja 2020. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018 perustuu konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS).

Osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2018 kuuluu noin 15 henkilöä mukaan lukien johtoryhmän jäsenet. Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018 maksetaan vuonna 2019 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Osakepalkkiojärjestelmän 2018–2020 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 500 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Ansaintajaksolta 2018 päätetyn palkkion kriteerinä oli Aspo-konsernin osakekohtainen tulos-tunnusluku (EPS). Tilinpäätöshetkellä arvioitu ansaintajakson osakeperusteinen palkitsemiskulu oli kokonaisuudessaan 0,1 miljoonaa euroa, joka jaksotetaan vuosille 2018– 2020 osakeomistusohjelman sääntöihin perustuen.

Hallitus päätti 14.2.2019 ansaintajakson 2018 palkkion määräksi 7 711 osaketta ja enintään osakkeiden arvoa vastaavan määrän rahaa verojen kattamiseen.

Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmä 2018–2020
Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmässä 2018–2020 on yksi ansaintajakso, kalenterivuodet 2018–2020. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018–2020 perustuu konsernin liikevoittoon (EBIT) ja sen maksaminen edellyttää poikkeuksellista onnistumista.

Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2018–2020 maksetaan vuonna 2021 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Ansaintajakson 2018–2020 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 200 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä 2018
Sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän 2018 palkkio perustuu osallistujan voimassa olevaan työ- tai toimisuhteeseen ja työssäolon jatkumiseen sitouttamisjaksolla ja se maksetaan yhtiön osakkeina 12-36 kuukauden mittaisen sitouttamisjakson päättymisen jälkeen. Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä on tarkoitettu vain yksittäisille avainhenkilöille hallituksen erityisellä päätöksellä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään 100 000 Aspo Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Muut etuudet

Toimitusjohtajalla on maksupohjainen lisäeläkevakuutus, jossa eläke määräytyy eläkkeen alkamishetken vakuutussäästöjen perusteella. Toimitusjohtajan eläkeikä on alin lakisääteinen eläkeikä vähennettynä kolmella vuodella. Tilikaudella kuluksi kirjattu lakisääteinen eläkemeno oli 89 819 euroa ja lisäeläke 102 835 euroa. Toimitusjohtajan palvelusuhteessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Yhtiön irtisanoessa palvelusuhteen irtisanomisajan palkan lisäksi maksettava erokorvaus vastaa 18 kuukauden palkkaa.

Tiedot lähipiirin merkitsemistä hybridilainoista löytyvät Aspon Vuosi 2018 -julkaisun hallinnointiosiosta.

Osakeperusteisten maksujen vaikutus tilikaudella

1 000 €	2018	2017
Tilikaudella työsuhde-etuutena kirjattu kulu	742	928
Rahaosuutta vastaava määrä taseessa	118	566

Osakepalkintaohjelmat	Myöntämispäivä	Luovutuspäivä	Palkkion osakemäärä, kpl	Osakkeen markkina-arvo myöntämispäivänä, €	Osakkeen markkina-arvo luovutuspäivänä, €
Kannustinjärjestelmä 2015-2017	11.2.2015				
josta vuoden 2015 osuus	13.3.2015	18.3.2016	88 970	7,72	7,25
josta vuoden 2016 osuus	11.3.2016	24.3.2017	25 740	7,20	8,43
josta vuoden 2017 osuus	13.3.2017	22.3.2018	70 525	8,76	9,85
Osakepalkkiojärjestelmä 2018-2020	9.4.2018				
josta vuoden 2018 osuus	8.6.2018		7 711	8,76	
Johtoryhmän osakepalkkiojärjestelmä 2018-2020	9.4.2018				
	8.6.2018			8,76	

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden työsuhde-etuudet

1 000 €	2018	2017
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 869	1 836
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	517	552
Työsuhteen päättymiseen liittyneet etuudet	72	
Osakeperusteiset etuudet	591	671
Yhteensä	**3 049**	**3 059**

Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat, palkkiot ja eläke-etuudet	**2018**	**2018**	**2017**	**2017**
1 000 €	**Palkat ja palkkiot**	**Eläke-etuudet**	**Palkat ja palkkiot**	**Eläke-etuudet**
Ojanen Aki, toimitusjohtaja		193		186
Toimitusjohtaja, palkat	381		372	
Toimitusjohtaja, palkkiot	151		82	
Toimitusjohtaja, osakepalkkio	290		85	
Nyberg Gustav, hallituksen puheenjohtaja	65		85	32
Hallituksen jäsenet:				
Kaario Mammu, hallituksen varapuheenjohtaja 2018	48		34	
Laine Mikael	36		33	
Lencioni Roberto*	13		47	
Pöyry Salla	36		33	
Salo Risto	33		33	
Vehmas Tatu **	26			
Yhteensä	**1 079**	**193**	**804**	**218**

* Hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja 10.4.2018 saakka
** Hallituksen jäsen 10.4.2018 alkaen

Eläke-etuudet sisältävät sekä lakisääteiset että vapaaehtoiset lisäeläkevakuutukset.

Lähipiiriliiketoimet
Osakkuusyritykset

1 000 €	**2018**
Palvelujen myynti	1 471
Palvelujen ostot	34
Laivojen vuokrakulut	782
Myynti- ja muut saamiset	427
Osto- ja muut velat	1

30. TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut olennaisia tapahtumia.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

Emoyhtiön tuloslaskelma

1 000 €	Liitetieto	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan muut tuotot	1.1	1 671	2 380
Henkilöstökulut	1.2	-1 862	-2 071
Poistot	1.3	-22	-21
Liiketoiminnan muut kulut	1.4	-4 759	-4 484
Liiketappio		**-4 972**	**-4 196**
Rahoitustuotot ja -kulut	1.5	17 742	15 684
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		**12 770**	**11 488**
Tilinpäätössiirrot	1.6	3 870	3 560
Voitto ennen veroja		**16 640**	**15 048**
Tuloverot		0	0
Tilikauden voitto		**16 640**	**15 048**

Emoyhtiön tase

Vastaavaa 1 000 €	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	2.1	51	10
Aineelliset hyödykkeet	2.1	127	148
Sijoitukset	2.2	83 427	83 427
Pysyvät vastaavat yhteensä		**83 605**	**83 585**
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	2.3	99 475	50 550
Lyhytaikaiset saamiset	2.3	21 398	18 860
Rahavarat		202	2 976
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		**121 075**	**72 386**
Vastaavaa yhteensä		**204 680**	**155 971**

Vastattavaa 1 000 €	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
Oma pääoma			
Osakepääoma	2.4	17 692	17 692
Ylikurssirahasto	2.4	4 351	4 351
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2.4	21 305	16 706
Edellisten tilikausien voitto	2.4	4 247	2 127
Tilikauden voitto		16 640	15 048
Oma pääoma yhteensä		**64 235**	**55 924**
Pakolliset varaukset	2.5	**60**	**760**
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat saman konsernin yrityksiltä	2.6	7 089	5 714
Joukkovelkakirjalaina	2.6	11 000	11 000
Lainat rahoituslaitoksilta	2.6	70 000	40 000
Hybridi-instrumentti	2.6	25 000	25 000
Siirtovelat	2.6		122
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		**113 089**	**81 836**
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta	2.7	17 000	4 000
Velat saman konsernin yrityksille	2.7	8 212	11 405
Ostovelat	2.7	203	
Muut velat	2.7	37	39
Siirtovelat	2.7	1 844	2 007
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		**27 296**	**17 451**
Vieras pääoma yhteensä		**140 385**	**99 287**
Vastattavaa yhteensä		**204 680**	**155 971**

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

1 000 €	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Liiketappio	-4 973	-4 196
Oikaisut liiketappioon	-516	464
Käyttöpääoman muutos	62	-460
Maksetut korot	-3 484	-3 399
Saadut korot	1 255	772
Saadut osingot	20 700	19 900
Liiketoiminnan rahavirta	**13 044**	**13 081**
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-27	-24
Luovutustulot sijoituksista		198
Investointien rahavirta	**-27**	**174**
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen nostot konserniyhtiöiltä	1 375	
Pitkäaikaisten konsernilainojen takaisinmaksut		-1 429
Pitkäaikaisten lainojen nostot	30 000	
Pitkäaikaisten konsernisaamisten muutos	-44 500	-7 450
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-3 116	849
Lyhytaikaisten velkojen muutos	9 807	745
Saadut konserniavustukset	3 560	2 495
Maksetut osingot	-13 287	-12 854
Omien osakkeiden hankinta	-42	
Omien osakkeiden myynti	412	134
Rahoituksen rahavirta	**-15 791**	**-17 510**
Rahavarojen muutos	-2 774	-4 255
Rahavarat 1.1.	2 976	7 231
Rahavarat 31.12.	**202**	**2 976**

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Aspo Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti (FAS). Laskentaperiaatteet ovat pysyneet muuttumattomina edelliseen vuoteen verrattuna. Tilinpäätöstä laatiessaan yhtiön johto joutuu voimassa olevien määräysten ja hyvän kirjanpitotavan mukaisesti tekemään arvioita ja olettamuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöserien arvostukseen ja jaksotukseen. Toteutuvat luvut voivat poiketa tehdyistä arvioista.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöskursseihin. Avoinna olevien valuuttamääräisten erien suojausinstrumentit on arvostettu päivän arvoon korkotekijät huomioon ottaen. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään liikevaihdon ja liiketoiminnan kulujen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Eläkkeet

Yhtiön eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksin.

Saamiset

Saamiset arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat merkitään taseeseen välittömään hankintamenoon vähennettynä tehdyillä poistoilla. Poistojen perusteena olevat pysyvien vastaavien taloudelliset vaikutusajat ovat:

Aineettomat oikeudet	3–5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	10 vuotta
Rakennukset	15–40 vuotta
Koneet ja kalusto	3–8 vuotta

Leasing

Leasingmaksut on käsitelty vuokrakuluina.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina on taseessa esitetty eriä, jotka ovat joko sopimusperusteisia tai muuten sitovia velvoitteita, mutta jotka eivät vielä ole realisoituneet. Pakollisten varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmaan.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu tilikauden tuloksesta Suomen verosäännösten perusteella lasketut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut.

Osingot

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty kirjausta, vaan osingot otetaan huomioon vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Rahoitusvälineiden arvostaminen

Rahoitusjohdannaisten kirjanpitokäsittelyyn sovelletaan kirjanpitolain 5. luvun 2a§:n mukaista käyvän arvon arvostamista, ja niiden käyvän arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan. Rahoitusjohdannaiset on arvostettu tilinpäätöspäivän markkinahintoihin.

1.1 Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 €	2018	2017
Liiketoiminnan muut tuotot, konserni	495	503
Vuokrat, konserni	793	833
Vuokrat, muut	293	812
Liiketoiminnan muut tuotot	90	232
Yhteensä	**1 671**	**2 380**

1.2 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut

1 000 €	2018	2017
Palkat ja palkkiot	1 343	1 156
Osakesidonnainen kannustinjärjestelmä	63	446
Henkilöstörahaston tulospalkkio-osuus	21	14
Eläkekulut	417	421
Muut henkilöstökulut	18	34
Yhteensä	**1 862**	**2 071**

Johdon palkat ja palkkiot

1 000 €	2018	2017
Toimitusjohtaja, palkat	381	372
Toimitusjohtaja, palkkiot	151	83
Toimitusjohtaja, osakepalkkio	290	85
Hallituksen jäsenet, palkkiot	244	264
Yhteensä	**1 066**	**804**

Henkilökunta keskimäärin tilikauden aikana

Toimihenkilöt	5	5

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on alin lakisääteinen eläkeikä vähennettynä kolmella vuodella.

1.3 Poistot

Poistot

1 000 €	2018	2017
Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	1	1
Poistot koneista ja kalustosta	21	20
Yhteensä	**22**	**21**

1.4 Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut

1 000 €	2018	2017
Vuokrat	1 777	2 090
Muut kulut	2 982	2 394
Yhteensä	**4 759**	**4 484**

Tilintarkastajan palkkiot

1 000 €	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	37	37
Veroneuvonta	32	41
Muut palkkiot	103	106
Yhteensä	**172**	**184**

1.5 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €	2018	2017
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	19 700	18 900
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista	**19 700**	**18 900**
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	1 265	772
Muilta	3	196
Korko- ja muut rahoitustuotot yhteensä	**1 268**	**968**
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-119	-138
Muille	-3 107	-4 046
Korko- ja muut rahoituskulut yhteensä	**-3 226**	**-4 184**
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	**17 742**	**15 684**

1.6 Tilinpäätössiirrot

Tilinpäätössiirrot

1 000 €	2018	2017
Tuotot		
Konserniavustukset	3 870	3 560

2.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

1 000 €	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Aineelliset yhteensä
Hankintameno 1.1.	201	11	212	1	12	164	73	250
Lisäykset tilikaudella	42		42					
Hankintameno 31.12.2018	**243**	**11**	**254**	**1**	**12**	**164**	**73**	**250**
Kertyneet poistot 1.1.	-201	-1	-202		-12	-90		-102
Tilikauden poisto		-1	-1			-21		-21
Kertyneet poistot 31.12.2018	**-201**	**-2**	**-203**		**-12**	**-111**		**-123**
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	**42**	**9**	**51**	**1**	**0**	**53**	**73**	**127**
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	**0**	**10**	**10**	**1**	**0**	**74**	**73**	**148**

2.2 Sijoitukset

Sijoitukset 1 000 €	Tytäryritysten osakkeet	Muut osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	83 244	183	83 427
Hankintameno 31.12.2018	**83 244**	**183**	**83 427**
Hankintameno 31.12.2017	**83 244**	**183**	**83 427**

2.3 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset

Pitkäaikaiset saamiset 1 000 €	2018	2017
Saamiset konserniyhtiöiltä		
Lainasaamiset	99 475	50 550
Yhteensä	**99 475**	**50 550**
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	**99 475**	**50 550**

Lyhytaikaiset saamiset 1 000 €	2018	2017
Saamiset konserniyhtiöiltä		
Osinkosaamiset	14 000	15 000
Konserniavustussaamiset	3 870	3 560
Konsernitilisaamiset	213	
Lainasaamiset	2 895	
Siirtosaamiset	8	
Yhteensä	**20 986**	**18 560**
Muut saamiset	109	134
Siirtosaamiset	303	166
Yhteensä	**412**	**300**
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	**21 398**	**18 860**

2.4 Oma pääoma

Oma pääoma

1 000 €	2018	2017
Osakepääoma 1.1.	17 692	17 692
Osakepääoma 31.12.	**17 692**	**17 692**
Ylikurssirahasto 1.1.	4 351	4 351
Ylikurssirahasto 31.12.	**4 351**	**4 351**
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	16 706	16 662
Osakepalkinta	174	44
Osakeanti	4 425	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	**21 305**	**16 706**
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	17 175	14 833
Osingonjako	-13 287	-12 854
Osakepalkinta	401	148
Osakkeiden palautus	-42	
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	**4 247**	**2 127**
Tilikauden voitto	**16 640**	**15 048**
Oma pääoma yhteensä	**64 235**	**55 924**

Vapaasta omasta pääomasta on jakokelpoisia varoja 42 191 625,81 euroa (33 881 234,68).

2.5 Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset

1 000 €	2018	2017
Osakesidonnainen kannustinjärjestelmä	60	443
Vuokrasopimuksen tappiollisuus		296
Verovaraukset		21
Pakolliset varaukset yhteensä	**60**	**760**

2.6 Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikainen vieras pääoma

1 000 €	2018	2017
Lainat saman konsernin yrityksiltä	7 089	5 714
Joukkovelkakirjalaina	11 000	11 000
Hybridi-instrumentti	25 000	25 000
Lainat rahoituslaitoksilta	70 000	40 000
Lainat yhteensä	**113 089**	**81 714**
Koronvaihtosopimuksen arvostus		122
Siirtovelat yhteensä		**122**
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	**113 089**	**81 836**

Aspo Oyj laski 27.5.2016 liikkeeseen 25 miljoonan euron hybridilainan eli oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Lainalla ei ole eräpäivää, mutta yhtiöllä on oikeus lunastaa se takaisin neljän vuoden kuluttua liikkeeseenlaskusta. Vuotuinen kuponkikorko on 6,75 %.

Vuonna 2015 Aspo Oyj laski liikkeeseen 11 miljoonan euron suuruisen private placement -tyyppisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Lainan eräpäivä on 29.9.2022 ja se on kiinteäkorkoinen.

2.7 Lyhytaikainen vieras pääoma

Lyhytaikainen vieras pääoma **1 000 €**	**2018**	**2017**
Lainat rahoituslaitoksilta	17 000	4 000
Maksamaton osinko	9	11
Ostovelat	204	
Muut velat	37	38
Siirtovelat*	1 834	1 996
Yhteensä	**19 084**	**6 045**
Velat konserniyhtiöille		
Ostovelat	6	
Rahoitus- ja konsernitili	6 756	9 950
Muut velat saman konsernin yrityksille	1 450	1 455
Yhteensä	**8 212**	**11 405**
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	**27 296**	**17 450**
* Olennaisimmat erät		
Korkojaksotus	1 302	1 439
Palkkajaksotukset	476	518

2.8 Muut liitetiedot

Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät

1 000 €	2018	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat määrät	94	93
Myöhemmin maksettavat	143	164
Yhteensä	**237**	**257**

Vuokravastuut

1 000 €	2018	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	602	2 042
Myöhemmin maksettavat	3 426	760
Yhteensä	**4 028**	**2 802**

Konserniyhtiöiden puolesta annetut takaukset

1 000 €	2018	2017
Takaukset	112 316	72 208
Yhteensä	**112 316**	**72 208**

Omasta puolesta annetut takaukset

1 000 €	2018	2017
Takaukset	95	
Yhteensä	**95**	

Johdannaissopimukset

1 000 €	2018	2017
Koronvaihtosopimus		
Kohde-etuuden arvo	15 000	15 000
Käypä arvo	-128	-382

Aspo Oyj
ASPO KONSERNI

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä 27. HELMIKUUTA ~~maaliskuuta~~ 2019

Gustav Nyberg
hallituksen puheenjohtaja

Mammu Kaario
hallituksen jäsen

Mikael Laine
hallituksen jäsen

Salla Pöyry
hallituksen jäsen

Risto Salo
hallituksen jäsen

Tatu Vehmas
hallituksen jäsen

Aki Ojanen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 5 . 3 2019

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Toni Halonen
KHT

Building a better working world

Ernst & Young Oy
Alvar Aallon katu 5 C
00100 Helsinki
Finland

Puhelin 0207 280 190
www.ey.com/fi
Y-tunnus 2204039-6,
kotipaikka Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Aspo Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Aspo Oyj:n (y-tunnus 1547798-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 7.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnollemme.

Building a better working world

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa
Liikearvon arvostus *Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 12* Tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 Aspo-konsernin liikearvon määrä oli 43,0 miljoonaa euroa, joka on 11 % kokonaisvaroista ja 37 % omasta pääomasta. Vuosittain suoritettava arvonalentumistestaus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska: • arviointiprosessi on monimutkainen ja sisältää arvionmääräisiä eriä; • arvonalentumistestaus perustuu markkinoita ja taloutta koskeville oletuksille; ja • liikearvo on olennainen tilinpäätöksen kannalta. Konsernin rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty perustuen käyttöarvolaskelmiin, joiden tulos voi vaihdella merkittävästi laskelmiin sisältyvien oletusten muuttuessa. Käyttöarvon määritykseen vaikuttaa useat oletukset, kuten esimerkiksi liikevaihdon kasvu, käyttökate ja rahavirtojen diskonttauksessa käytetty diskonttokorko. Muutokset näissä oletuksissa voivat johtaa liikearvon arvonalentumiseen. Liikearvon arvostus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyyden riski.	Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu riski olennaisesta virheellisyydestä liikearvon arvostuksessa, sisälsivät muun muassa: • tarkastuksen yhteydessä arvonmääritysasiantuntija avusti meitä konsernin tekemien oletusten ja menetelmien arvioinnissa; • arvioimme johdon aiempaa ennustetarkkuutta ja vertasimme ennusteita yhtiön hallituksen hyväksymiin viimeisimpiin budjetteihin; • arvioimme herkkyysanalyysien asianmukaisuutta sekä sitä, voiko jokin jokseenkin mahdollinen muutos keskeisessä oletuksessa johtaa siihen, että yksikön kirjanpitoarvo ylittää sen kerrytettävissä olevan rahamäärän; • arvioimme tilinpäätöksen liitetiedossa 12 esitettyjen arvonalennustestauksessa käytettyjen oletusten herkkyysanalyysien riittävyyttä.
Myyntituottojen tuloutus *Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 1* Tilikaudella 2018 Aspo-konsernin liikevaihto oli 540,9 miljoonaa euroa, josta valtaosa muodostuu tavarakaupasta, mutta osa myös asiakkaille myytävistä palveluista. Vähäinen osa konsernin liikevaihdosta muodostuu myös yksilöllisten tilausten mukaan valmistettavista pitkäaikaishankkeista. Tavarakaupasta myyntituotot tuloutetaan sillä hetkellä, kun omistukseen liittyvä määräysvalta on siirtynyt ostajalle. Asiakkaille myytävistä palveluista myyntituotot tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu. Myyntisopimusten ehdot ja käytännöt vaihtelevat markkinakohtaisesti.	Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu riski olennaisesta virheellisyydestä myyntituottojen tuloutuksessa, sisälsivät muun muassa: • Aspo-konsernin laskentaperiaatteiden asianmukaisuuden arvioinnin myyntituottojen tuloutuksen osalta ja vertailun sovellettaviin laskentastandardeihin; • myyntituottojen tuloutuksen testaamisen, sisältäen sisäisten kontrollien testauksen soveltuvin osin. Testauksemme sisälsi muun muassa ulkopuolisten vahvistusten

Liikevaihto oli konsernissa käytetty keskeinen suorituskyvyn mittari, mikä saattaa luoda kannustimen myyntituottojen ennenaikaiselle tuloutukselle. Myyntituottojen tuloutus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyyden riski johtuen tuottojen oikea-aikaiseen kirjaamiseen liittyvästä riskistä.	hankkimisen, myyntituottojen määrien täsmäytykset asiakassopimuksiin ja mahdollisuuksien mukaan toimitusten vastaanottohyväksymisten todentamisen; • myyntituottoihin liittyvät analyyttiset aineistotarkastustoimenpiteet; ja • liitetietojen arvioinnin myyntituottojen osalta.
Vaihto-omaisuuden arvostaminen *Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 18* Tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 Aspo-konsernin vaihto-omaisuuden määrä oli 71,3 miljoonaa euroa, joka on 18 % kokonaisvaroista ja 61 % omasta pääomasta. Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuva myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisen kustannuksilla ja myyntikustannuksilla. Vaihto-omaisuuden arvossa huomioidaan epäkuranttiudesta johtuva arvonalentuminen. Aspo-konsernilla on segmentti- ja markkinakohtaiset menettelytavat epäkuranttiudesta johtuvan arvonalentumisen tunnistamiseksi. Vaihto-omaisuus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sen määrän vuoksi ja koska vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyy johdon harkintaan perustuvaa arvionvaraisuutta.	Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyvä riski, sisälsivät muun muassa: • Aspo-konsernin laskentaperiaatteiden asianmukaisuuden arvioinnin vaihto-omaisuuden arvostuksen osalta ja vertailun sovellettaviin laskentastandardeihin; • vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyvien prosessien ja menetelmien arvioinnin, sekä Aspon merkittävissä yksiköissä prosesseihin liittyvien kontrollien testauksen; • vaihto-omaisuusnimikkeiden hankintamenoon liittyvät aineistotarkastustoimenpiteet: • epäkuranttiusvarausten ja konsernin laskentaperiaatteiden yhdenmukaisuuden arvioinnin; • epäkuranttiusvarauksiin sisältyvän johdon harkintaan perustuvan arvionvaraisuuden asianmukaisuuden ja oikeellisuuden arvioinnin: • liitetietojen arvioinnin vaihto-omaisuuden osalta.
AtoB@C varustamoliiketoiminnan hankinta *Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 2* Konserni hankki tilikauden aikana omistukseensa ruotsalaisen AtoB@C –varustamon liiketoiminnan. Hankinta-ajankohdaksi määritettiin 31.8.2018. Vastike 25,6 miljoonaa euroa maksettiin osittain käteisellä ja osittain yhtiön osakkeilla. Hankitut yksilöitävissä olevat varat, velat ja ehdolliset velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Johdon arviot kohdistuvat erityisesti hankittujen varojen ja velkojen käypien arvojen määrittämiseen erikseen tunnistettavissa oleville aineettomille omaisuuserille kuten asiakassopimuksille.	Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu yrityshankinnan raportointiin liittyvä virheriski, sisälsivät muun muassa: • hankinta-ajankohdan sekä luovutetun vastikkeen määrittämisen arvioinnin; • Niiden yhtiön arvostusprosessien ja –menetelmien arvioinnin arvonmääritysasiantuntijoidemme avustuksella, joilla yhtiö yksilöi hankitut varat ja velat sekä määritti näiden erien käyvät arvot; • yrityshankintaan liittyvien liitetietojen arvioinnin.

Merkittävä yrityshankinta oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka hankintaan liittyvien arvostusprosessien ja –menetelmien sekä johdon tekemien arvioiden johdosta.	

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 10.4.2013 alkaen yhtäjaksoisesti 6 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja Aspon Vuosi 2018 -julkaisuun sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme Aspon Vuosi 2018 -julkaisun käyttöömme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Building a better
working world

Helsingissä 5. maaliskuuta 2019

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Toni Halonen
KHT